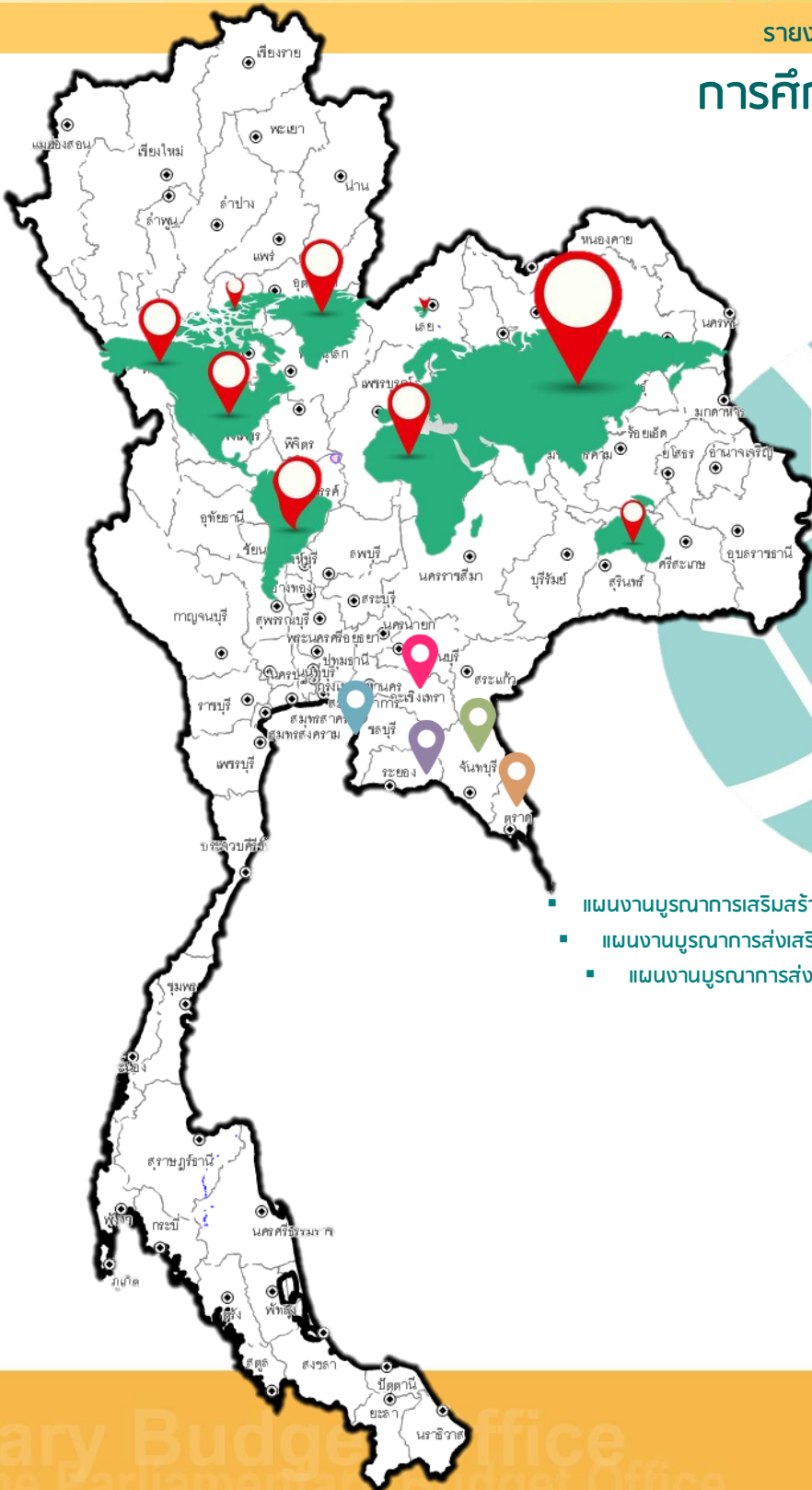

The Parliamentary Budget Office

รายงานวิชาการสำนักงบประมาณของรัฐบาล ฉบับที่ /2561

การศึกษา วิเคราะห์แผนงานบูรณาการ ในมิติพื้นที่ (AREA) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

- แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ
- แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - แผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

สำนักงบประมาณของรัฐบาล
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

The Parliamentary Budget Office

การศึกษา วิเคราะห์ แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) :
กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

ชื่อเรื่อง	การศึกษา วิเคราะห์ แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก		
ปีที่พิมพ์	2561		
จำนวนพิมพ์	50 เล่ม		
จัดทำโดย	สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ 0-2244-2222 โทรสาร 0-2244-0088		
คณะผู้ศึกษา	สืบทารวจตรี งาม งามิม	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ	
	นายณรงค์ชัย จิตินันท์พงศ์	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ	
	นางพิทยาภรณ์ บางพระ	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ	
	นางสาวศิริขวัญ วิเชียรเพลิส	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ	
	นายวีรวัฒน์ พิลากุล	นักวิเคราะห์งบประมาณปฏิบัติการ	
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ 0-2244-2117 โทรสาร 0-2244-2122		

คำนำ

รายงานการศึกษา วิเคราะห์แผนงานการบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษาพื้นที่ภาคตะวันออก จัดทำขึ้นโดยทีมนักวิเคราะห์งบประมาณ 6 สำนักงบประมาณของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาการบูรณาการงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) ภายใต้แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ (แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ภาค) 2) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) ให้มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่ทุกระดับมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

สำนักงบประมาณของรัฐบาล มีความมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษานี้จะเป็นบทเรียนสำคัญของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาคตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาค เมือง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยจะเป็นข้อมูลสนับสนุนการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการการวิสามัญฯ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมถึงเผยแพร่แก่สาธารณชนและผู้สนใจโดยทั่วไป

สำนักงบประมาณของรัฐบาล

เมษายน 2561

บทสรุปผู้บริหาร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ภาคต่างๆ ตามทิศทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่ภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งกรมการศึกษานโยบายพิจารณาประมาณการรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีข้อสังเกตถึงความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณในแผนงานดังกล่าว กับงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นแผนงานบูรณาการงบประมาณในเชิงพื้นที่ที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว

อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่กำลังดำเนินการอยู่นี้ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้สำนักงบประมาณจัดทำงบประมาณในแผนงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยได้เปลี่ยนชื่อแผนงานดังกล่าวเป็น “แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค” เพื่อให้เกิดความชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาค ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่ภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และโครงสร้างกลไกใหม่ในการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงบประมาณและการดำเนินงานในระดับพื้นที่ภาค โดยจะมีการกำหนดให้จัดทำแผนพัฒนาภาค ทั้ง 6 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน พร้อมทั้งได้นำแนวทางการบูรณาการงบประมาณใน 3 มิติ คือ มิติหน่วยงาน (Function) มิตินโยบายสำคัญ (Agenda) และมิติพื้นที่ (Area) โดยใช้พื้นที่ภาคเป็นตัวตั้ง

สำนักงบประมาณของรัฐสภา ได้เร่งเห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ดังกล่าว จึงได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ การบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก โดยได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ ผลของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในพื้นที่ภาคตะวันออก ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ของ 3 แผนงานหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงสอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณกับทิศทางและจุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ภาค ความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานในพื้นที่ และความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ของการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการ ว่ามีความเชื่อมโยงส่งต่อคุณค่าไปสู่ภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ภาค และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและบทเรียนสำคัญสำหรับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่จะมีการนำระบบการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ

โดยการศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้ใช้พื้นที่ภาคตะวันออก อันประกอบด้วย จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเป็นพื้นที่ภาคที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามนโยบายของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ของประเทศ ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของการพัฒนา และได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก ซึ่งการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสาร บทความ ตำราวิชาการ เอกสารงบประมาณของปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และเอกสารชี้แจงงบประมาณของส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ ภายใต้แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ประกอบด้วย ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แนวทางการพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคตะวันออก การกำหนดสัดส่วนและรายได้ รวมถึงการจัดสรรเงินอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนนโยบายและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยง สอดคล้อง และความซ้ำซ้อนของการจัดทำงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area)

นอกจากนี้ เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงาน และความสัมพันธ์ห่วงโซ่คุณค่าของการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในลักษณะต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ คณะผู้ศึกษาได้กำหนดให้มีการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวและบริการเป็นตัวอย่งศึกษา เนื่องจากเป็นด้านที่สะท้อนให้เห็นภาพการบูรณาการงบประมาณและการดำเนินงานในมิติพื้นที่ได้ทั้ง 3 แผนงาน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินกิจกรรม/โครงการในพื้นที่ ด้วยการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

โดยมีผลการศึกษา โดยสรุปแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นความเชื่อมโยงสอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณ กับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก ในการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ ของพื้นที่ภาคตะวันออกทั้ง 3 แผนงานหลัก พบว่าการกำหนดเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดเห็นความสอดคล้องกับทิศทาง เป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาภาคตะวันออก ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ชัดเจนในแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ซึ่งเป็นการจัดทำงบประมาณที่มุ่งสนองนโยบายและยุทธศาสตร์จากบนสู่ล่าง (Top Down) เป็นสำคัญ สำหรับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ในส่วนงบประมาณของจังหวัดต่าง ๆ นั้น จะเป็นการแก้ไขปัญหาและความต้องการของพื้นที่ จึงมุ่งไปที่การจัดทำกิจกรรมโครงการตามความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามในส่วนงบประมาณของกลุ่มจังหวัดนั้น

เริ่มให้ความสำคัญกับกิจกรรมโครงการที่ส่งผลกระทบในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดมากขึ้น จึงเห็นความสอดคล้องสัมพันธ์กับเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาภาคตะวันออกอยู่บ้าง สำหรับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ค่อนข้างชัดเจนว่าการจัดสรรงบประมาณมิได้คำนึงถึงเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค เนื่องจากมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการจัดบริการสาธารณะตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ

2. ประเด็นความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของการดำเนินกิจกรรมโครงการ จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของกิจกรรม/โครงการ ในลักษณะ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ของการจัดสรรงบประมาณ และการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ทั้ง 3 แผนงานหลัก ของพื้นที่ภาคตะวันออกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่าแม้ตามเอกสารงบประมาณมีการจัดโครงสร้างเชื่อมโยงของกิจกรรม/โครงการให้เห็นความสัมพันธ์ในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของการดำเนินการอย่างมีระบบ แต่จากการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานในพื้นที่ คณะผู้ศึกษากลับพบว่ากิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่มีความเป็นเอกเทศ กล่าวคือไม่สามารถระบุได้ว่ากิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ แต่ละหน่วยงานดำเนินการมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ที่จะสามารถสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเด็นใด เรื่องใด หรือเส้นทางการท่องเที่ยวใด ทำให้ไม่เห็นภาพความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ระดับภาคได้ อีกทั้ง กิจกรรม/โครงการส่วนใหญ่ยังให้น้ำหนักไปที่กิจกรรมต้นน้ำในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเป็นหลักส่วนกิจกรรมกลางน้ำ การสร้างกิจกรรมหรือพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และกิจกรรมปลายน้ำการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวยังให้น้ำหนักไม่มากนัก ทั้งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

3. ประเด็นความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานของกิจกรรม/โครงการ ในประเด็นเรื่องความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานนั้น ถือว่าการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวและบริการในพื้นที่ภาคตะวันออกสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ไม่พบความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานในพื้นที่อย่างชัดเจน แม้จะพบว่าจะมีบางกิจกรรม/โครงการที่มีการดำเนินงานในประเด็นเดียวกัน ในพื้นที่เดียวกันหลายหน่วยงาน เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กับสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ด้วยกัน แต่เมื่อศึกษารายละเอียดการดำเนินงานแล้วกลับพบว่ามีความแตกต่างกันในกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการดำเนินงาน จึงมีลักษณะการส่งเสริมซึ่งกันและกันมากกว่าความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน

ดังนั้น จากผลการศึกษาอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในมิติพื้นที่ (Area) ของภาคตะวันออก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้นำกรอบทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาค ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มาเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณ และการดำเนินงานอย่างจริงจังนัก โดยจะเห็นชัดเจนว่ามีเพียงแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคที่ยึดถือ

ตามกรอบทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาค มากำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณ เป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดการดำเนินงาน ส่วนแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณของจังหวัดส่วนใหญ่มุ่งตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่เป็นสำคัญ ส่วนงบประมาณของกลุ่มจังหวัดก็ยังมีลักษณะกระจายงบประมาณไปใช้แก้ไขปัญหาความจำเป็นของจังหวัดต่าง ๆ ทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด

สำหรับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นค่อนข้างชัดเจนว่า การจัดสรรงบประมาณมิได้คำนึงถึงเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาภาค เนื่องจากมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการจัดบริการสาธารณะตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก จึงขาดศักยภาพในการที่จะทำโครงการขนาดใหญ่ให้มีผลกระทบต่อภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ภาค

นอกจากนั้น เมื่อมองภาพรวมของการบูรณาการงบประมาณระหว่างแผนงานในมิติพื้นที่ทั้ง 3 แผนงานด้วยกันแล้ว จะเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานค่อนข้างจะมีความเอกเทศในแต่ละแผนงาน ทั้งนี้ เนื่องจากกลไกงบประมาณที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่อาจทำให้เกิดการบูรณาการข้ามแผนงานได้

ข้อเสนอแนะ

1) เพื่อให้การบูรณาการงบประมาณและการดำเนินงานในพื้นที่ภาคมีประสิทธิภาพ ควรปรับปรุงกลไกในการขับเคลื่อนการบูรณาการงบประมาณมิติพื้นที่ ให้มีองค์กรรับผิดชอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาคของแต่ละภาค โดยให้มีอำนาจหน้าที่จัดแผนพัฒนาภาค จัดทำงบประมาณ และควบคุมการดำเนินงานของส่วนราชการ/หน่วยงานที่เข้ามาดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคมีความเป็นเอกภาพ

2) ควรมีการทบทวนบทบาทของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) และคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ให้สอดคล้องกับกลไกการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการใหม่ และทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาคที่จัดทำขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้ เมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาภาคแล้วจะต้องพิจารณายกเลิกการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยให้ใช้แผนพัฒนาภาคเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี การจัดสรรงบประมาณ และการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัด

3) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการงบประมาณระหว่างแผนงานในมิติพื้นที่ (Area) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดทำแผนพัฒนาภาคควรมีบัญชีโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภาค โดยกำหนดพื้นที่ดำเนินการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และจัดลำดับความสำคัญไว้ให้ชัดเจน พร้อมทั้งจะนำมาจัดสรรงบประมาณได้ ซึ่งบัญชีโครงการดังกล่าวต้องกำหนดองค์ประกอบ ขนาด และลำดับชั้นว่าโครงการขนาดไหน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นเข้ามาดำเนินการในแผนพัฒนาภาค ทั้งนี้ เพื่อให้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันตั้งแต่ ระดับท้องถิ่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ระดับภาค และประเทศ

4) เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรม/โครงการภายใต้งบประมาณของท้องถิ่น จังหวัด กลุ่มจังหวัด และงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาพ มีความเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่คุณค่าไปสู่ภาพรวมการพัฒนาระดับภาค ควรนำจุดเน้นการพัฒนาในแต่ละด้านตามแผนพัฒนาภาคมาสร้างห่วงโซ่แล้วจึงออกแบบกิจกรรม/โครงการ ให้เชื่อมโยงสอดคล้องกัน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานในแต่ละปีของหน่วยต่าง ๆ

5) ควรมีการทบทวนการกำหนดกลุ่มจังหวัด และการแบ่งพื้นที่ภาคเพื่อการพัฒนาและบูรณาการงบประมาณใหม่ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออก เนื่องจากพบว่า บริบทและระดับการพัฒนาของจังหวัดที่นำมารวมกันเป็นกลุ่มจังหวัดมีความแตกต่างกันมาก โดยอาจจะแยกจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง ออกมาจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเดิมเนื่องจากมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดมาก

6) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ในระดับภาค ควรใช้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจของรัฐบาลมาเป็นเครื่องมือจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพและความพร้อม เข้ามาดำเนินกิจกรรมโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค โดยต้องเป็นโครงการที่มีระดับความสำคัญมีผลกระทบกว้างที่จะส่งเสริมการทำงานพื้นที่ภาคได้อย่างแท้จริง

7) ควรมีการปรับปรุงโครงสร้าง และประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้รองรับกับการขยายตัวของพื้นที่เมือง และการเติบโตภาคเศรษฐกิจในพื้นที่ ซึ่งนับวันจะไม่มีรอยต่อตามเขตการปกครอง โดยเฉพาะในพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกอาจต้องควรรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงที่มีแนวเขตติดต่อกันเข้าด้วยกันให้เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ หรือเป็นการรวมตัวกันในลักษณะสหการเพื่อให้มีศักยภาพดำเนินกิจการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัดหรือภาค เช่น เมืองพัทยา กับเทศบาลเมืองนาจอมเทียน เทศบาลเมืองหนองปรือ เป็นต้น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข-ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ-ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.4 วิธีการศึกษา	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.6 นิยามศัพท์	7
1.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา	9
1.8 สมมติฐานการศึกษา	10
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดการบริหารงานแบบบูรณาการ	11
2.2 แนวคิดการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ	12
2.3 แนวคิดความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)	14
2.4 แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	17
2.5 แนวคิดการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	22
2.6 แนวคิดการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	30
2.7 นโยบายการจัดทำงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	37
2.8 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	39
บทที่ 3 การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก	
3.1 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ภาคตะวันออก	41
3.2 สภาพปัญหาของพื้นที่ภาคตะวันออก	43
3.3 ทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก	45
3.4 โครงการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)	54
3.5 การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	54

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 บทวิเคราะห์

4.1	ความสอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณกับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก	66
4.2	ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า	84
4.3	ความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน	92
4.4	ข้อค้นพบอื่น ๆ	94

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1	บทสรุป	95
5.2	ข้อเสนอแนะ	99

บรรณานุกรม

101

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แผนปฏิบัติการในการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ของการดำเนินกิจกรรม/โครงการ
(ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันออก)

ภาคผนวก ข ภาพการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยการสัมภาษณ์หน่วยงานเจ้าของโครงการ
ระหว่างวันที่ 7 - 9 มีนาคม 2561 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ภาคผนวก ค ข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	แสดงข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตารางที่ 2	เปรียบเทียบสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนและหลังการแก้ไขกฎหมาย พรบ.กำหนดแผนฯ
ตารางที่ 3	เปรียบเทียบรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรายได้รัฐบาล ปี 2549 – 2559
ตารางที่ 4	แสดงการกำหนดจังหวัดและกลุ่มจังหวัด จำนวน 18 กลุ่มจังหวัด
ตารางที่ 5	แสดงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดการพัฒนภาค ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564
ตารางที่ 6	แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก
ตารางที่ 7	แสดงยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2560 – 2564 ของภาคตะวันออก
ตารางที่ 8	แสดงวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ของภาคตะวันออก
ตารางที่ 9	แสดงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 9 ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12
ตารางที่ 10	แสดงการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการส่งเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
ตารางที่ 11	แสดงการจัดสรรงบประมาณจำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัดและสัดส่วนงบประมาณ
ตารางที่ 12	แสดงภาพรวมการจัดสรรงบประมาณ แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดพื้นที่ภาคตะวันออก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
ตารางที่ 13	สรุปผลการจัดสรรงบประมาณฯ ทั้ง 3 แผนบูรณาการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในพื้นที่ภาคตะวันออก
ตารางที่ 14	แสดงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัด ของยุทธศาสตร์ที่ 9 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12
ตารางที่ 14 -1	การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการสร้างเสริมความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้เศรษฐกิจในประเทศ : พื้นที่ภาคตะวันออก)
ตารางที่ 14 -2	การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก)
ตารางที่ 14 -3	การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดภายใต้แผนงาน ภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พื้นที่ภาคตะวันออก)

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 15-1 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านอุตสาหกรรมการค้า และการลงทุน	76
ตารางที่ 15-2 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการเกษตร	77
ตารางที่ 15-3 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านท่องเที่ยวและบริการ	79
ตารางที่ 15-4 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน	80
ตารางที่ 15-5 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	81
ตารางที่ 15-6 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาเมือง	82
ตารางที่ 15-7 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ	83
ตารางที่ 16 วิเคราะห์ความซับซ้อน และห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของโครงการ/กิจกรรม ของแผนงานบูรณาการมิติพื้นที่ 3 แผนงานหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการ พัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	84-87

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	แสดงกลไกการพัฒนาภาคเพื่อบูรณาการงบประมาณ 3 มิติ
ภาพที่ 2	แสดงภาพห่วงโซ่คุณค่า
ภาพที่ 3	แสดงการประยุกต์ใช้ห่วงโซ่คุณค่า
ภาพที่ 4	แสดงโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาพที่ 5	แสดงกระบวนการแปลงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่
ภาพที่ 6	แสดงความเชื่อมโยงการพัฒนาภาพรวมและการพัฒนาในระดับพื้นที่
ภาพที่ 7	แสดงองค์ประกอบของการจัดทำแผนพัฒนาภาค

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีในช่วง 2 - 3 ปีงบประมาณที่ผ่านมา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เพื่อให้กลไกงบประมาณเป็นตัวขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และนโยบายสำคัญของประเทศ ลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานภาครัฐ ช่วยให้การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และประเทศชาติโดยรวม โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นปีแรกที่ได้แยกงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการ จำนวน 25 แผนงาน กับงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ (Function) ภายใต้แผนงานพื้นฐานและแผนงานยุทธศาสตร์ ออกจากกันอย่างชัดเจน ไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ 1) งบกลาง 2) แผนงานบุคลากรภาครัฐ 3) งบประมาณของกระทรวงและหน่วยงาน (Function) ภายใต้แผนงานพื้นฐาน และแผนงานยุทธศาสตร์ 4) แผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) จำนวน 26 แผนงาน 5) งบประมาณของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน 6) แผนงานบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area) จำนวน 3 แผนงาน และ 7) แผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ ทั้งนี้ ในส่วนของงบประมาณบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area) มีการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้นกว่า 373,444 ล้านบาทลงสู่พื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ ประกอบด้วย 3 แผนงาน ได้แก่

- (1) แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ
- (2) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

อย่างไรก็ตาม งบประมาณแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนงบประมาณแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการก็เป็นการจัดสรรงบประมาณให้แก่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานเจ้าภาพดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว ดังนั้น สิ่งที่เป็นมิติใหม่ของการบูรณาการงบประมาณเชิงพื้นที่จึงได้แก่ งบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ (หรือในปีงบประมาณพ.ศ. 2562 เรียกว่า “แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค” เป็นการต่อยอดการบูรณาการงบประมาณเชิงพื้นที่(Area) ให้มีความครอบคลุมตั้งแต่ระดับท้องถิ่น

จังหวัด กลุ่มจังหวัด และระดับภาค ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 อันมีวัตถุประสงค์สำคัญ 4 ประการ กล่าวคือ

1. เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น
2. เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม
3. เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเพื่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน
4. เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ให้ความสนใจต่อการจัดทำงบประมาณเพื่อการพัฒนาภาค ภายใต้แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นอย่างมาก โดยกรรมาธิการหลายท่านให้ความเห็น ว่าการดำเนินการของโครงการ/กิจกรรม เป้าหมาย และตัวชี้วัดการดำเนินงาน ภายใต้แผนงานดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่มีความใกล้เคียง หรือซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งจัดตั้งองค์กรตามกฎหมาย มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมทั้งในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดและได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องจนปรากฏผลสัมฤทธิ์ที่น่าพอใจ ในขณะเดียวกันงบประมาณภายใต้แผนงานดังกล่าวนี้อีกจำนวน 46,000 ล้านบาท ได้จัดสรรเพื่อจัดตั้ง “กองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก” เป็นเงินสวัสดิการสังคมช่วยเหลือประชาชน และเกษตรกรที่ได้ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งอาจจะซ้ำซ้อนกับการจ่ายเงินสวัสดิการภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ดำเนินการอยู่แล้วด้วย จึงเห็นว่าควรนำงบประมาณภายใต้แผนงานดังกล่าวนี้ไปจัดสรรเพิ่มเติมให้แก่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อให้การขับเคลื่อนการบูรณาการการทำงานในระดับพื้นที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

นอกจากนั้น กรรมาธิการบางส่วนยังมีความเห็นว่าการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ ยังขาดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โครงการ/กิจกรรม ส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดเล็กที่ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการต่อเนื่องอยู่ก่อนแล้ว ไม่อาจมองเห็นความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ภาพรวมของการพัฒนาในระดับพื้นที่ภาคได้ รวมถึงยังมีความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานระหว่างแผนงานต่างๆ ด้วย ซึ่งหากมิได้มีการบูรณาการแผนพัฒนาในระดับต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบแล้วย่อมมีผลถึงความเชื่อมโยงการพัฒนาไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวได้

ทั้งนี้ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีข้อสังเกตในด้านการวางแผนยุทธศาสตร์แผนงบประมาณและแผนปฏิบัติราชการ ว่าการจัดงบประมาณควรยึดหลักการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และตัวชี้วัดการดำเนินงานที่สามารถวัดความสำเร็จของการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรมทั้งเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล และควรแยกเป็นงบประมาณให้ชัดเจนระหว่าง แผนงานประจำ แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการ และเพื่อลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน และการใช้จ่ายงบประมาณต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการงบประมาณใน 3 มิติ ทั้ง Function / Area / Agenda

ดังนั้น ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงบประมาณ จึงได้จำแนกงบประมาณออกเป็นแผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการ และต่อมา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการแยกงบประมาณภารกิจประจำของหน่วยงาน (Function) กับงบประมาณแผนงานบูรณาการ (Area / Agenda) ออกจากกันอย่างชัดเจนไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สำหรับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 เห็นชอบยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่ในระดับภาค (Area) ที่ต้องมีการบูรณาการงบประมาณทั้ง 3 มิติ ได้แก่ มิติกระทรวง/หน่วยงาน (Function) มิติบูรณาการ (Agenda) และมิติพื้นที่ (Area) โดยให้น้ำจุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค (Area) ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค ทั้ง 6 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน มาเป็นตัวตั้งในการจัดทำงบประมาณของแต่ละพื้นที่ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน และให้การพัฒนาพื้นที่ทุกระดับมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน ตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ 4.0 นโยบายความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. 2558 - 2564) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในที่สุด¹

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงบประมาณของรัฐสภาในฐานะหน่วยงานทางวิชาการด้านงบประมาณของฝ่ายนิติบัญญัติ จึงได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ “การบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) กรณีศึกษา : พื้นที่ภาคตะวันออก” เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาการบูรณาการงบประมาณใน 3 มิติ โดยใช้พื้นที่ภาคเป็นตัวตั้ง

¹ โดยมีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ.2560 เพื่อจัดตั้งองค์กรกลางในการกำหนดนโยบาย และกำกับ ควบคุม การบริหารงานและงบประมาณในพื้นที่ภาคอย่างบูรณาการ โดยจะมีผลใช้กับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป

อันจะนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) ให้มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่ทุกระดับมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) โดยคาดว่าจะรายงานฉบับนี้จะเป็นข้อมูลสนับสนุนการพิจารณาประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการการวิสามัญฯ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมถึงเผยแพร่แก่สาธารณชนและผู้สนใจโดยทั่วไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือข้อจำกัดของการบูรณาการงบประมาณในมิติบูรณาการพื้นที่ (Area) โดยใช้พื้นที่ภาคตะวันออก เป็นกรณีศึกษา ใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่

(1) ความสอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณ ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) ของทั้ง 3 แผนงานหลัก กับเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดการดำเนินงาน ตามแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(2) ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของการดำเนินงาน กลุ่มกิจกรรม/โครงการ ภายใต้แผนงานบูรณาการแต่ละแผนงาน และความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของการดำเนินงานระหว่างแผนงานบูรณาการทั้ง 3 กับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก

(3) ปัญหาความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน ของแผนงาน กิจกรรม/โครงการ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่ภาคตะวันออก ภายใต้แผนงานบูรณาการแต่ละแผนงาน และระหว่างแผนงานบูรณาการ ทั้ง 3 แผนงาน

1.2.2 เพื่อหาแนวทางและให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) เพื่อให้เป็นกลไกในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน และให้การพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับมีการเชื่อมโยงสอดคล้องนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของประเทศในภาพรวม

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ศึกษาจากเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยศึกษาพื้นที่ภาคตะวันออก ใน 3 แผนงานหลัก ดังนี้

- (1) แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ (หรือ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เรียกว่า แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค)
- (2) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
- (3) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3.2 ศึกษาตามแนวทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ใน 7 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุน
- 2) ด้านการเกษตร
- 3) ด้านการท่องเที่ยวและบริการ
- 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน
- 5) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) ด้านการพัฒนาเมืองหลัก และ
- 7) ด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

1.3.3 ช่วงระยะเวลาการศึกษา ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 - เดือนเมษายน 2561

1.4 วิธีการศึกษา

การศึกษาแผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) คณะผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการศึกษา ดังนี้

1.4.1 การคัดเลือกพื้นที่และกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดพื้นที่ใช้วิธีเลือกภูมิภาค โดยคัดเลือกภาคตะวันออก เป็นกรณีศึกษา โดยพิจารณาจากความครอบคลุมของการได้รับงบประมาณของหน่วยงาน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จังหวัด กลุ่มจังหวัด และระดับภาค ตามแนวทางการพัฒนาพื้นที่ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ภายใต้แผนงานบูรณาการทั้ง 3 แผนงานหลัก นอกจากนี้ คณะผู้ศึกษาได้เลือกเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้านการท่องเที่ยวและบริการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ภาคตะวันออก โดยพิจารณาจากแนวทางการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งมีความครอบคลุมการดำเนินงานของกลุ่มกิจกรรม/โครงการ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมถึงภาพรวมของการพัฒนาในระดับพื้นที่ภาค เพื่อหาความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าและความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการ รวมถึงความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานระหว่างแผนงาน

1.4.2 เครื่องมือการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Description Research) โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละกิจกรรม/โครงการเพื่อให้ครอบคลุมกิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม รวมถึงการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการ ภายใต้อำนาจหน้าที่ทั้ง 3 แผนงาน

1.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) ข้อมูลทุติยภูมิ จากการศึกษาดูงาน เอกสาร บทความ ตำราวิชาการ เพื่ออธิบายถึงหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณบูรณาการเชิงพื้นที่ เอกสารงบประมาณของปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เอกสารชี้แจงงบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณแผนงานบูรณาการ ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แนวทางการพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคตะวันออก การกำหนดสัดส่วนและรายได้ และการจัดสรรเงินอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนนโยบายและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยง สอดคล้อง และความซ้ำซ้อนของการจัดทำงบประมาณในมิติพื้นที่

(2) ข้อมูลปฐมภูมิ จากการสังเกตการณ์ การสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง (เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายและแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออก รวมถึงภาพรวมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแนวทางการพัฒนาภาคจากหน่วยงานส่วนกลาง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) โดยข้อคำถาม สำหรับการนำไปใช้ในกระบวนการสนทนากลุ่ม/การสัมภาษณ์ ได้ออกแบบและสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในลักษณะที่ไม่เป็นมาตรฐาน โดยกำหนดข้อคำถามครอบคลุม 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

- การจัดทำแผนงานบูรณาการของ โครงการ/กิจกรรม ภายใต้อำนาจหน้าที่ 3 แผนงานหลัก
- ปัญหาอุปสรรคในการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่
- ข้อเสนอแนะการปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาและการประสานแผน

เพื่อให้การบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) เป็นกลไกในการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำเสนอในรูปแบบสรุปความและความเรียงเชิงพรรณนา โดยจัดทำรายงาน บทสรุป และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) ให้แก่คณะกรรมการการวิสามัญฯ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีต่อ ๆ ไป

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบสภาพปัญหาในการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ในประเด็นความสอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนา ความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน และความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของ โครงการ/กิจกรรม ภายใต้อำนาจ 3 แผนงานหลัก

1.5.2 ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาและการประสานแผนเพื่อให้การบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) เป็นกลไกในการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.6 นิยามศัพท์

“การบูรณาการงบประมาณ 3 มิติ” หมายถึง การบูรณาการงบประมาณโดยนำจุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค (Area) ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค มาเป็นตัวตั้งในการจัดทำงบประมาณของแต่ละพื้นที่ ใน 3 มิติ ได้แก่ มิติกระทรวง/หน่วยงาน (Function) มิติบูรณาการ (Agenda) และมิติพื้นที่ (Area) เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน เชื่อมโยงการพัฒนาพื้นที่ทุกระดับให้สอดคล้องกันตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

“การบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่” หมายถึง การบูรณาการงบประมาณภายใต้แผนงานหลัก 3 แผนงาน ได้แก่

- 1) แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค (หรือ แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2561)
- 2) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

“**แผนพัฒนาภาค**” หมายถึง แผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติและนโยบายสำคัญของรัฐบาล มีมิติการพัฒนาเชิงกายภาพและพื้นที่ครอบคลุมทุกมิติ เป็นเครื่องมือบูรณาการแผนของส่วนราชการ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและประเด็นการพัฒนาภาคสู่การปฏิบัติ

“**ภาค**” หมายถึง พื้นที่ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณหรือปฏิบัติการกิจที่เชื่อมโยงกันโดยครอบคลุมกลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ตั้งแต่หนึ่งกลุ่มจังหวัดขึ้นไป

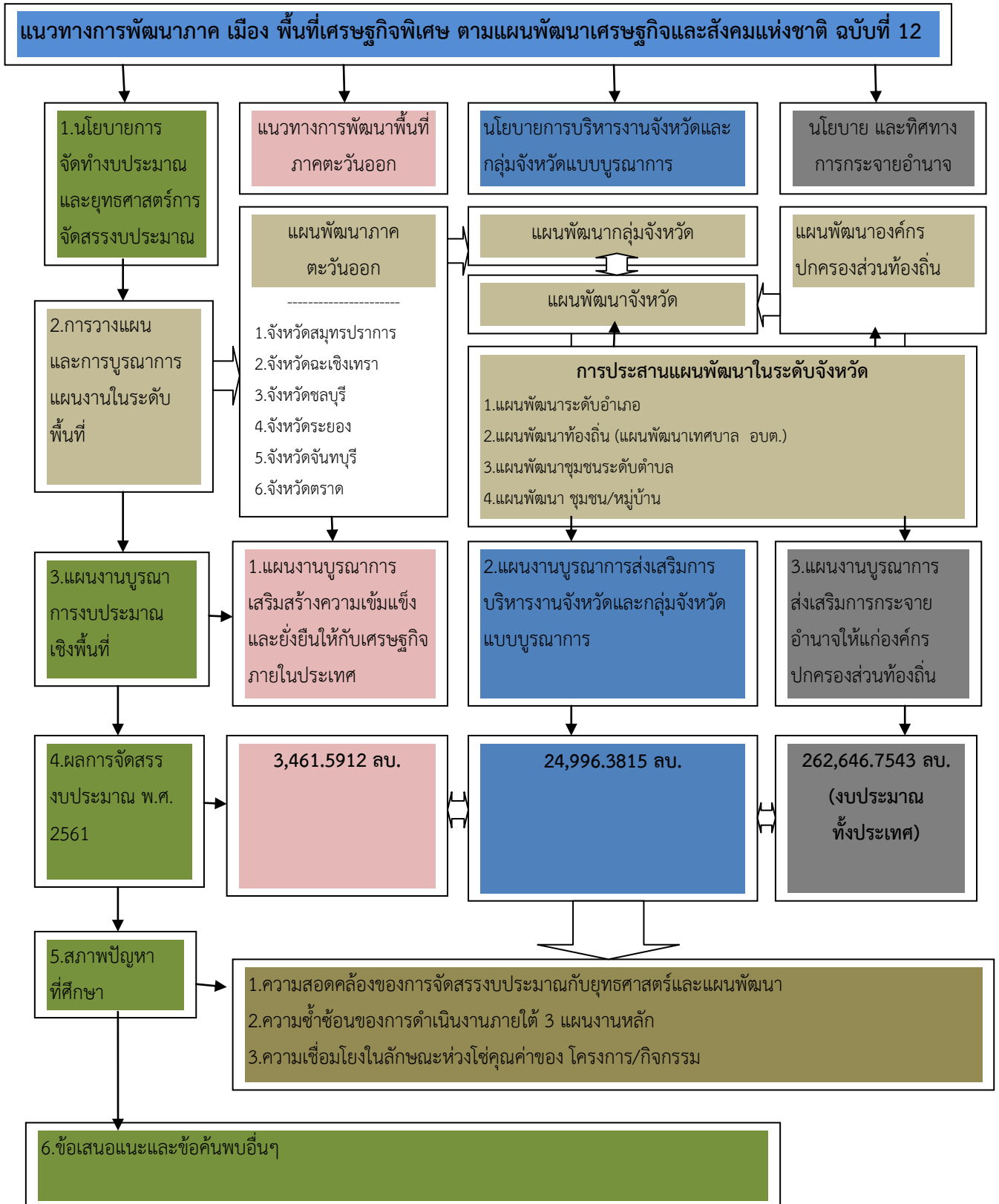
“**ภาคตะวันออก**” หมายถึง พื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดสมุทรปราการ

“**กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก**” หมายถึง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด

1.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) ในพื้นที่ภาคตะวันออก

1.8 สมมติฐานการศึกษา

การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตามแผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในระดับชาติและแนวทางที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการนำส่งบริการสาธารณะของส่วนราชการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามหลักหวังโซ่แห่งคุณค่า และไม่มีความซ้ำซ้อนในการดำเนินการระหว่างกัน

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิดการบริหารงานแบบบูรณาการ

หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 คือมุ่งเน้นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปี เพื่อต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาวตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยให้ความสำคัญกับกลไกประจักษ์ที่เป็นการรวมพลังขับเคลื่อนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน และการกำหนดประเด็นบูรณาการของการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูง ถึงในระดับแผนงาน/โครงการสำคัญๆ ที่จะสนองตอบต่อเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างจริงจัง รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความครอบคลุมหลากหลายมิติมากกว่าแผนฉบับที่ผ่านมา มา โดยการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับย่อยลงมาที่จะถูกส่งต่อและกำกับให้สามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นอย่างมีผลสัมฤทธิ์ ภายใต้กรอบการจัดสรรงบประมาณ การติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการ รวมทั้งการพัฒนาระบบราชการที่สอดคล้องเป็นสาระเดียวกัน

ดังนั้น ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 การจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ การบริหารงบประมาณแผ่นดิน จะต้องมีการวางแผนแบบบูรณาการการบริหารงานทั้งระบบ โดยการปรับระบบการจัดทำคำของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ เน้นการจัดทำงบประมาณบูรณาการทั้งเชิงประเด็น (Agenda) และเชิงพื้นที่ (Area) ขณะเดียวกันต้องมีกระบวนการติดตามและประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ จึงกำหนดประเด็นบูรณาการเป็นแนวทางสำคัญในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน

“บูรณาการ” เป็นแนวทางพื้นฐานที่สำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากยุทธศาสตร์ของประเทศหลายเรื่องมักเป็นเรื่องใหญ่ที่มีความซับซ้อน ซึ่งต้องอาศัยหลายหน่วยงานในหลายกระทรวงดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนด อาทิ การลดปัญหาความยากจน การจัดการน้ำ การจัดการที่ดิน และการดำเนินการตามกรอบประชาคมอาเซียน ดังนั้น การบูรณาการนโยบายและงบประมาณเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน และสิ้นเปลืองทรัพยากร จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ของประเทศบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

“งบประมาณเชิงบูรณาการ” หมายถึง งบประมาณที่จัดสรรให้กับแผนงาน/โครงการที่หลายหน่วยงานทำงานร่วมกัน โดยอาจเป็นงานตามมิตียุทธศาสตร์ซึ่งกระทรวงและส่วนราชการมีการบูรณาการภารกิจในเชิงกระบวนการทำงานร่วมของหน่วยงาน ระหว่างกระทรวง หรือมิตินโยบายตามยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ ซึ่งมีการบูรณาการภารกิจที่ตอบสนองความต้องการในพื้นที่และตามมิตียุทธศาสตร์ที่สำคัญ และทำให้ผลลัพธ์มีคุณค่าหรือมูลค่ามากกว่าให้ต่างหน่วยต่างทำ” (สำนักงานงบประมาณ, 2560, น.5-8)

ทั้งนี้ การจัดทำงบประมาณในเชิงบูรณาการ โดยใช้กระบวนการงบประมาณเป็นเครื่องมือให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานเป็นไปอย่างส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นไปอย่างสมดุล มีการรวบรวมรายจ่ายในลักษณะองค์รวมก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงชันกว่าการดำเนินการกิจอย่างอิสระจากกัน และมีหลักการหรือแนวทางในการดำเนินการ คือ หน่วยงานเจ้าภาพมีหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ขอบเขตงาน ระยะเวลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และงบประมาณเชิงบูรณาการ ดังนี้

- เน้นการจัดทำเป็น Project Based หรือไม่ต่ำกว่าระดับโครงการที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนเป้าหมายเชิงบูรณาการ
- โครงการ/กิจกรรม สมเหตุสมผล มีความเป็นไปได้ และคุ้มค่า
- โครงการ/กิจกรรม เมื่อบูรณาการแล้วมีเอกภาพประสานสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ซ้ำซ้อน
- โครงการ/กิจกรรม เมื่อบูรณาการแล้วก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงชันนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายการบูรณาการที่สูงกว่า

2.2 แนวคิดการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ

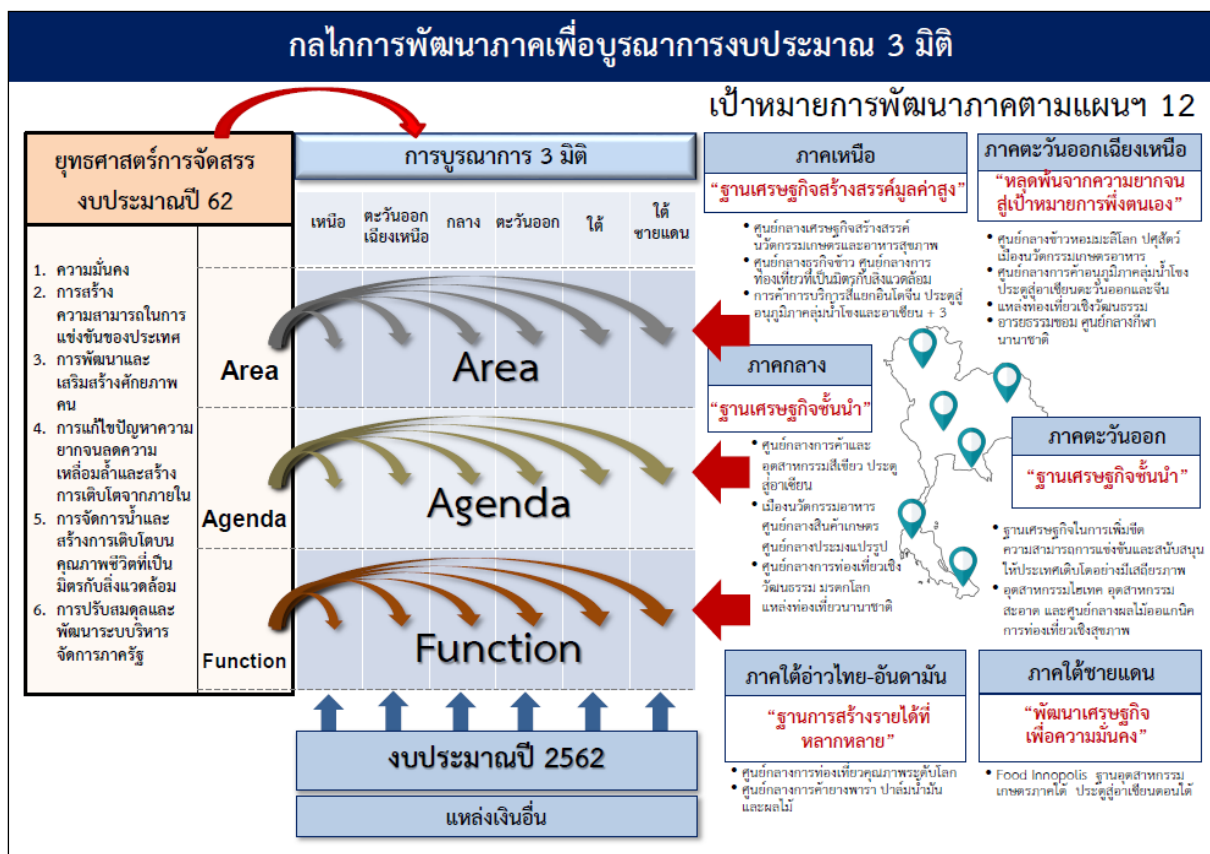
การจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการบูรณาการภารกิจและงบประมาณใน 3 มิติ คือ มิตินโยบาย (Agenda) และมิติหน่วยงาน (Function) จะต้องบูรณาการร่วมกับมิติพื้นที่ (Area) ต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการวางแผน และพัฒนาพื้นที่ระดับภาคให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในมิติพื้นที่ให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม มีการเชื่อมโยงและการประสานแผนงานในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ โดยส่งเสริมให้กระทรวงและหน่วยงานทำงานร่วมกันในลักษณะประสานเชื่อมโยงแบบเครือข่าย มีรูปแบบการบริหารจัดการแบบองค์รวม โดยใช้กลไกของงบประมาณในการแสดงความเชื่อมโยงอย่างบูรณาการ สะท้อนภารกิจสำคัญ โดยคำนึงถึงหลักประหยัดและความคุ้มค่า และมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการใช้จ่ายงบประมาณ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ

ด้วยเหตุดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค หรือ (ก.บ.ภ.) เป็นกลไกหลักในการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค การจัดทำและบริหารงบประมาณ และการบูรณาการแผนงานในพื้นที่ของส่วนราชการกับแผนของพื้นที่ โดยการจัดสรรงบประมาณ

เพื่อการบริหารงานเชิงพื้นที่ที่ถือเป็นการพัฒนารูปแบบและวิธีการทำงานของภาครัฐในระดับต่าง ๆ ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการยึดพื้นที่เป็นหลัก เพื่อให้เกิดความร่วมมือประสานสัมพันธ์กันในการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าและไม่เกิดความซ้ำซ้อน และปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง รวมทั้งวางเงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณให้กระทรวง/กรม สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในสัดส่วนวงเงินงบประมาณที่เหมาะสม ทั้งนี้ โดยการใช้การบูรณาการงบประมาณใน 3 มิติ เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารงานเชิงพื้นที่ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงกลไกการพัฒนาภาคเพื่อบูรณาการงบประมาณ 3 มิติ

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา การมอบนโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ณ วันที่ 16 สิงหาคม 2560 โดย สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ทั้งนี้ การบูรณาการงบประมาณ 3 มิติ ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องมีการประสานแผนงานในระดับพื้นที่ภาค จังหวัด และกลุ่มจังหวัด การกำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญในระดับปฏิบัติ และจุดเน้นในการพัฒนาเชิงพื้นที่ในระดับสาขาการผลิตและบริการ ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ โดยใช้

กลไกแผนแม่บทเฉพาะด้าน ยุทธศาสตร์กระทรวง แผนการพัฒนาภาค แผนการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการต่างๆ โดยจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการตามประเด็นการพัฒนา (Agenda) เชิงพื้นที่ (Area) และส่วนราชการ (Function)

2.3 แนวคิดความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) เป็นแนวคิดในการบริหารองค์กรธุรกิจ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการที่องค์กรดังกล่าวผลิตเพื่อนำเสนอแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวนำเสนอโดย Michael E. Porter ในหนังสือ Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance ซึ่งห่วงโซ่คุณค่าหมายถึง “กิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงกัน โดยการดำเนินกิจกรรมหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของกิจกรรมอื่น ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการ” ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรจึงควรพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินกลุ่มกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการให้สูงขึ้นผ่านการรับรู้ของผู้บริโภค อันจะทำให้องค์กรสามารถกำหนดราคาสินค้าและบริการได้สูงมากขึ้น กำไรส่วนเกินต่อหน่วยเพิ่มสูงขึ้น และผลประกอบการเพิ่มขึ้นต่อไป

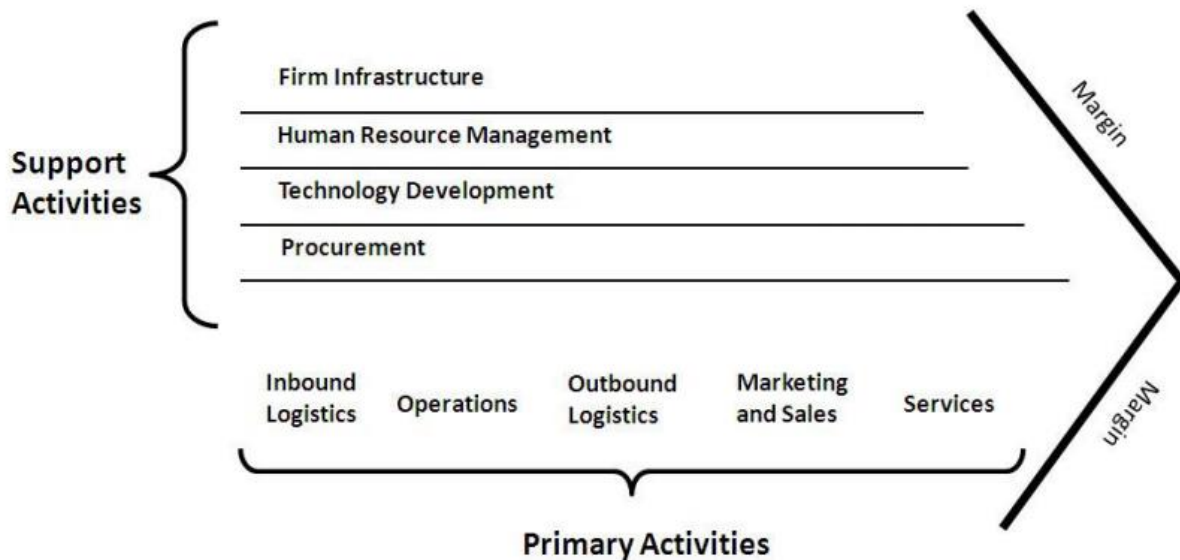
กิจกรรมขององค์กรในการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ (Value Activities) สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

- กิจกรรมหลัก (Primary Activities) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการผลิตสินค้าหรือบริการโดยตรง การส่งมอบให้กับลูกค้า และบริการหลังการขาย ประกอบด้วย
 - Inbound Logistics เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับปัจจัยการผลิตในการผลิตสินค้าหรือบริการ
 - Operation เป็นกิจกรรมการผลิตที่ทำให้ปัจจัยการผลิตเปลี่ยนเป็นเป็นสินค้าหรือบริการ
 - Outbound Logistics เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำส่งสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค
 - Marketing and Sales เป็นกิจกรรมที่ทำให้สินค้าหรือบริการเป็นที่รู้จักและนิยมในหมู่ผู้บริโภค
 - Service เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้บริโภคใช้สินค้าหรือบริการอย่างต่อเนื่อง
- กิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) หมายถึง กิจกรรมต่างที่สนับสนุนหรือทำให้กิจกรรมหลัก (Primary Activities) ดำเนินไปโดยสะดวกและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

- Procurement เป็นกิจกรรมในการจัดหาปัจจัยการผลิต และการส่งมอบสินค้าหรือบริการ
- Technology Development เป็นกิจกรรมที่พัฒนาองค์ความรู้ และความสามารถในการผลิตของอุปกรณ์และเครื่องจักรต่าง ๆ
- Human Resource Management เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการบุคลากร การสรรหา การฝึกอบรม หรือการประเมินผลการทำงาน
- Firm Infrastructure เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารองค์กร อาทิ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการเงิน และฝ่ายกฎหมาย

ภาพที่ 2 แสดงภาพห่วงโซ่คุณค่า

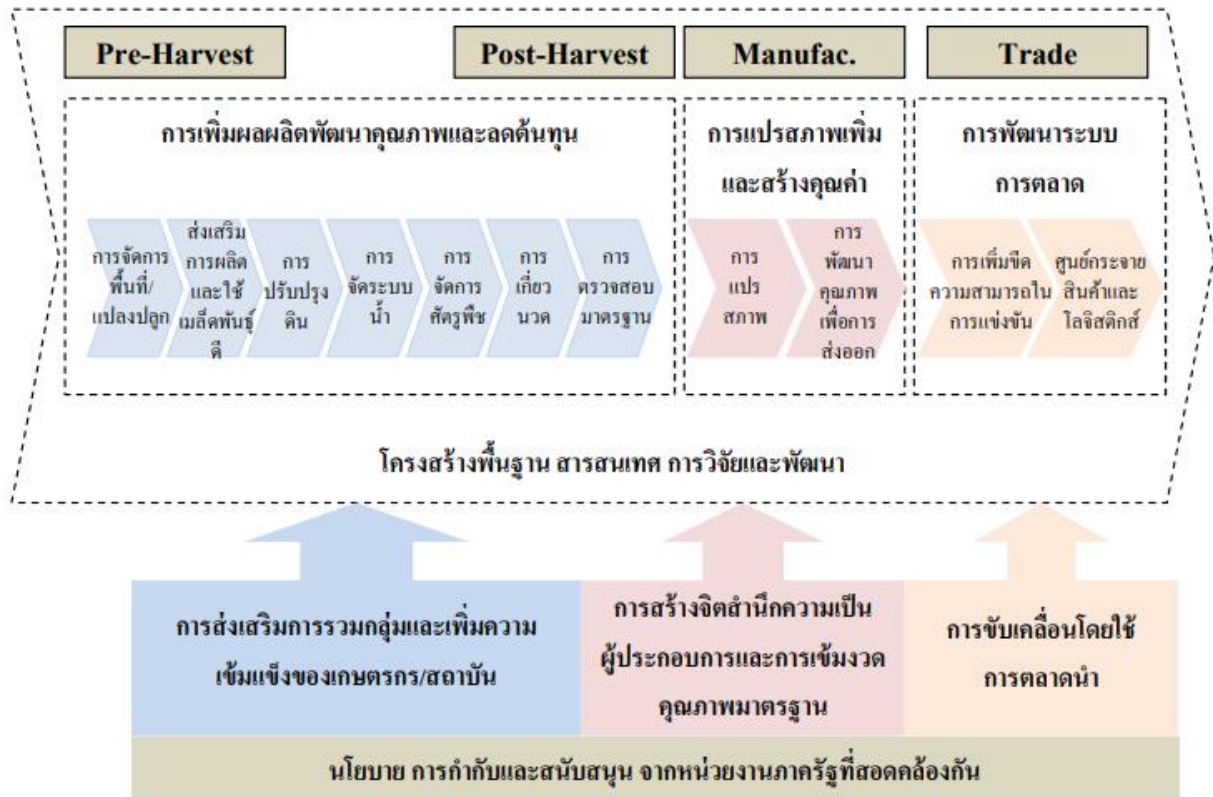

ที่มา : http://km.moi.go.th/km/quality_plan/link/link12.pdf

แนวทางตามหลักห่วงโซ่แห่งคุณค่าสามารถนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตสินค้าและบริการได้ อาทิ การพัฒนาข้าวหอมมะลิเพื่อการส่งออก โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพข้าวหอมมะลิเพื่อให้สามารถส่งออกได้มากขึ้น ทั้งนี้ ในเบื้องต้น ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำการวิเคราะห์ห่วงโซ่แห่งคุณค่าตามหลักที่นำเสนอในรูปที่ 1 โดยกิจกรรมหลักจะเกี่ยวข้องกับการรับปัจจัยการผลิต การแปลงปัจจัยการผลิตไปสู่สินค้าและบริการ การนำส่งสินค้าและบริการสู่ผู้บริโภค และการสร้างความนิยมและยอมรับในสินค้าและบริการดังกล่าว และกิจกรรมสนับสนุนจะเกี่ยวข้องกับการจัดหา การพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรและระบบข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้ การวิเคราะห์รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลักและกิจกรรมรองในการพัฒนาคุณภาพของข้าวหอมมะลิดังกล่าว ปรากฏตามภาพที่ 3 ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้

ภาพที่ 3 แสดงการประยุกต์ใช้ห่วงโซ่คุณค่า

ที่มา : http://km.moi.go.th/km/quality_plan/link/link12.pdf

ในขณะเดียวกัน หน่วยงานภาครัฐสามารถนำหลักห่วงโซ่คุณค่ามาใช้ในการวิเคราะห์และปรับปรุงคุณภาพกระบวนการนำส่งบริการสาธารณะแก่ประชาชนได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารงานเชิงพื้นที่ ภายใต้กิจกรรม/โครงการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐในระดับต่าง ๆ ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่ต้องทำงานร่วมกันโดยเน้นการยึดพื้นที่เป็นหลัก จะต้องมีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value Chain) เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ประสานสัมพันธ์กันในการปฏิบัติงาน และการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ลดความซ้ำซ้อนของการทำงาน มีความเชื่อมโยงสอดคล้องส่งต่อคุณค่าสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศในภาพรวมอย่างเป็นระบบต่อไป

2.4 แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงในด้านการเมืองการปกครองของไทยครั้งสำคัญ โดยเฉพาะในส่วนของกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ จำนวนมากกระจายไปทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ โดยได้สร้างกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ และการจัดสรรภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดสัดส่วนรายได้ระหว่างรัฐบาลกลางกับท้องถิ่น และให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจอย่างถาวรและต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ณ วันที่ 1 มกราคม 2560

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	76 แห่ง
2. เทศบาล	2,441 แห่ง
2.1 เทศบาลนคร	30 แห่ง
2.2 เทศบาลเมือง	178 แห่ง
2.3 เทศบาลตำบล	2,233 แห่ง
3. องค์การบริหารส่วนตำบล	5,333 แห่ง
4. องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ	2 แห่ง
4.1 กรุงเทพมหานคร	
4.2 เมืองพัทยา	
รวม	7,852 แห่ง

ที่มา : <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>

รวบรวมโดย : กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ทั้งนี้ ภายหลังจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับแล้ว คณะกรรมการกระจายอำนาจชุดแรกได้เริ่มจัดทำแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าประสงค์สำคัญประการหนึ่งของการจัดทำแผนการกระจายอำนาจ คือ การเพิ่มสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระด้านการคลังและงบประมาณสามารถดำเนินกิจการสาธารณะได้ด้วยตนเอง ภายใต้งานควบคุมและตรวจสอบของสภาท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมาตรา 30 (4) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้บัญญัติไว้ว่า

“กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และในช่วงเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลให้อัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย”

อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณและรายได้ของประเทศ การดำเนินการตามแผนฯ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสัดส่วนรายได้ถึงร้อยละสามสิบห้าของรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2549 จึงไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จและได้สร้างแรงกดดันให้กับรัฐบาลอย่างมาก ขณะเดียวกันในปีดังกล่าวได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองของประเทศโดยคณะรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นจึงได้แก้ไขกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้ผ่อนคลายกฎเกณฑ์ดังกล่าวยิ่งขึ้น โดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ให้ยกเลิกความใน (4) ของมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(4) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า และโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า โดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

การเพิ่มสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลตามวรรคหนึ่งให้เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และให้เป็นไปตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถ่ายโอนเพิ่มขึ้นภายหลังปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เป็นต้นไป แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดเงินอุดหนุนที่จัดสรรให้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าเงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549”

**ตารางที่ 2 เปรียบเทียบสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ก่อนและหลังการแก้ไขกฎหมาย พรบ.กำหนดแผนฯ**

พรบ.กำหนดแผนฯ ฉบับที่ 1		พรบ.กำหนดแผนฯ ฉบับที่ 2	
ช่วงระยะเวลา	สัดส่วนรายได้ของ อปท.	ช่วงระยะเวลา	สัดส่วนรายได้ของ อปท.
ไม่เกินปีงบประมาณ พ.ศ. 2544	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20	ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป	- ต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25
ไม่เกินปีงบประมาณ พ.ศ. 2549	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35		- โดยมีจุดมุ่งหมายให้ อปท.มีรายได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35

ประมวลโดย : สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล

ดังนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมารัฐบาลจึงมีหน้าที่ในการจัดสรรรายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้สัดส่วนตามความในมาตรา 30 (4) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขใหม่ในปี พ.ศ. 2549 โดยในทางปฏิบัติ ปรากฏว่ารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับแต่มีการแก้ไขกฎหมายในส่วนดังกล่าวแล้ว จะมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับร้อยละ 27 ของรายได้รัฐบาล

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรายได้รัฐบาล ปี 2549 – 2559

หน่วย: ล้านบาท

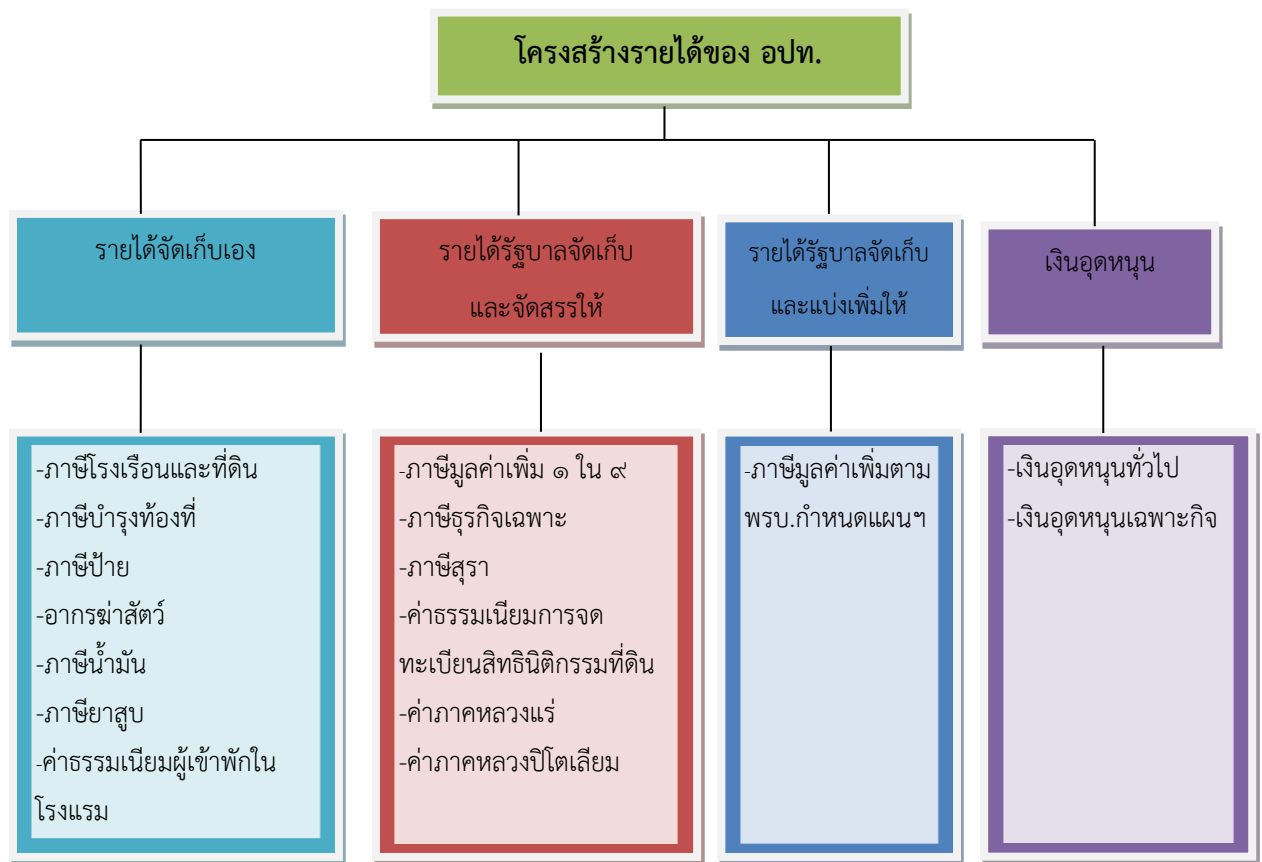
ปีงบประมาณ	รายได้ของรัฐบาล	รายได้ของท้องถิ่น	สัดส่วนต่อรายได้รัฐบาล
2549	1,360,000.00	327,113.00	24.05
2550	1,420,000.00	357,424.15	25.17
2551	1,495,000.00	376,740.00	25.20
2552	1,604,640.00	414,382.00	25.82
2553	1,350,000.00	340,995.18	25.26
2554	1,650,000.00	431,255.00	26.14
2555	1,980,000.00	529,978.79	26.77
2556	2,100,000.00	572,670.00	27.27
2557	2,275,000.00	622,625.00	27.37
2558	2,325,000.00	646,343.78	27.80
2559	2,330,000.00*	657,300.00*	28.21*

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น * เป็นตัวเลขประมาณการ

ทั้งนี้ เมื่อจำแนกรายได้ประเภทต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว โครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ ได้ 4 แหล่ง ได้แก่ รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บและจัดสรรให้ รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บและแบ่งให้ และเงินอุดหนุน ตามแผนผังดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4 แสดงโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การคำนวณสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้ของรัฐบาลตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนฯ นั้น จะต้องนำรายได้ทั้ง 4 แหล่งมารวมคำนวณ โดยในส่วนรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บและจัดสรรให้ และรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บและแบ่งให้ ถือเป็นรายได้ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง การนำส่งรายได้ในส่วนนี้ย่อมเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ หรือ พ.ร.บ.กำหนดแผนฯ โดยไม่ต้องจัดสรรผ่านพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งการใช้จ่ายเงินดังกล่าวต้องนำไปตราเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง แต่ในส่วน of เงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางนั้น ต้องจัดสรรไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยจัดสรร

โดยตรงให้แก่กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาเป็นเงินอุดหนุนกรุงเทพมหานครและเงินอุดหนุนเมืองพัทยา¹ และอีกส่วนจัดสรรผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยสำหรับเป็นเงินอุดหนุน องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ

“เงินอุดหนุนท้องถิ่น” จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่รัฐบาลซึ่งจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของประเทศให้ครอบคลุมไปถึงระดับท้องถิ่น อันจะช่วยให้การดำเนินงานภาครัฐทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น และการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินมีเอกภาพ เชื่อมโยงไปสู่ภาพรวม และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวได้ ดังนั้น การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จึงมีการแยกเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำเป็นงบประมาณบูรณาการภายใต้ “แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ การจัดการศึกษา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต การสาธารณสุข และอนามัยชุมชน การดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริการด้านสังคม การรักษาความสงบ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของท้องถิ่น ดังนั้น งบประมาณของท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ท้องถิ่นนั้นๆ เป็นสำคัญ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการ และการให้บริการที่ขาดประสิทธิภาพ และความโปร่งใสเท่าที่ควร รวมทั้งไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากโครงสร้างการกระจายอำนาจ ส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นมีความเหลื่อมล้ำ รวมศูนย์การบริหารราชการส่วนกลางมากกว่ากระจายสู่พื้นที่ปฏิบัติ ขาดระบบการทำงานที่เป็นเครือข่ายบูรณาการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีความไม่ชัดเจนในการแบ่งภารกิจระหว่าง อปท.กับราชการส่วนกลาง และภูมิภาค การถ่ายโอนภารกิจให้ อปท.มีปัญหาด้านความพร้อมและล่าช้า โอนงานที่ท้องถิ่นไม่มีความพร้อม รวมถึงท้องถิ่นไม่มีระบบการติดตามประเมินผลที่ดี

ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ผู้มีส่วนได้เสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาลดการพึ่งพางบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีความคล่องตัว พึ่งตนเองในทางการคลังได้ในระยะยาวและสามารถจัดบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนอย่างมีมาตรฐานและประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควรทบทวนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

¹ กฎหมายจัดตั้งกรุงเทพมหานครและกฎหมายจัดตั้งเมืองพัทยา มีบทบัญญัติพิเศษให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสองแห่งสามารถขอรับการ จัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลได้โดยตรง

- 1) ทบทวนการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนตามศักยภาพ และความพร้อมของท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาและสาธารณสุขและจัดให้มีการประเมินศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากหน่วยงานที่เป็นอิสระพร้อมทั้งกำหนดกลไกและมาตรการกำกับติดตามการดำเนินการกระจายอำนาจให้ชัดเจน
- 2) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พัฒนารูปแบบการจัดบริการสาธารณะให้หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมให้มากขึ้น
- 3) ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รวมถึงเพิ่มศักยภาพในการจัดหารายได้จากแหล่งใหม่ๆ ที่ไม่ใช่ภาษี
- 4) เพิ่มความคล่องตัวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในเรื่องการกำหนดนโยบาย การบริหารบุคลากร และการบริหารการเงินการคลัง และงบประมาณ และปรับกระบวนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับภาคอื่นๆ อย่างมีธรรมาภิบาล รวมทั้งพัฒนารูปแบบการกำกับดูแลโดยภาคประชาชนและสังคม
- 5) ปรับปรุงระบบบริหารจัดการรายได้และเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดย ปรับปรุงโครงสร้างรายได้พัฒนากฎหมายและแนวทางการเพิ่มรายได้อื่นนอกจากภาษี วางมาตรการบริหารจัดการการเงินการคลังของท้องถิ่น และการสร้างความโปร่งใสในการจัดทำและบริหารงบประมาณของท้องถิ่นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.5 แนวคิดการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

2.5.1 ความเป็นมาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเป็นรูปแบบใหม่ของการบริหารงานแบบบูรณาการให้มีความเหมาะสมมากขึ้นในรูปของการรวมกลุ่มจังหวัดที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้การวางกรอบทิศทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีระบบและร่วมกัน แก้ไขปัญหาระหว่างจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 และวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546 เห็นชอบให้จัดตั้งกลุ่มจังหวัดรวม 19 กลุ่มจังหวัด อย่างไรก็ตาม การบริหารงานของกลุ่มจังหวัดในระยะเริ่มต้น พบปัญหาสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ปัญหาไม่มีงบประมาณในการบริหารงาน 2) ขาดบุคลากร และ 3) ไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับองค์กรรับผิดชอบ

ต่อมา เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงได้มีการบัญญัติให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อการพัฒนาจังหวัด ดังที่บทบัญญัติในมาตรา 78 รัฐต้องดำเนินนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ดังต่อไปนี้ “(2) จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจน เหมาะแก่การพัฒนาประเทศและสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่” หลังจากนั้น จึงได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ได้มีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของจังหวัดและอำเภอ กำหนดให้การจัดแผนพัฒนาจังหวัด และให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ สามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณได้ ดังนี้

มาตรา 52 วรรคสาม “เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ในการนี้ให้ถือว่าจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ”

มาตรา 53/1 “ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนกลาง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคมและผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง จำนวนและวิธีการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคมและผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการดำเนินกิจการของส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐทั้งปวงที่กระทำในพื้นที่จังหวัดต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าว”

มาตรา 53/2 “ให้นำความในมาตรา 53/1 มาบังคับใช้กับการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้วยโดยอนุโลม”

จากหลักกฎหมายดังกล่าว จึงนำมาสู่การประกาศใช้ **พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551** กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำแผนและงบประมาณ และการบริหารงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยกำหนดให้มีองค์กรในการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ 3 ระดับ ดังนี้

- 1) คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เลขานุการ ก.พ.ร. เป็นกรรมการและเลขานุการ
- 2) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ
- 3) คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งข้าราชการกระทรวงมหาดไทยคนหนึ่ง เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยตามมาตรา 26 ของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ให้อำนาจ ก.น.จ. พิจารณาจัดตั้งกลุ่มจังหวัด และกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด โดยปัจจุบันได้มีประกาศ ก.น.จ. ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2552 และฉบับที่ 2 ลงวันที่ 18 เมษายน 2554 จัดตั้งกลุ่มจังหวัด จำนวน 18 กลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงการกำหนดจังหวัดและกลุ่มจังหวัด จำนวน 18 กลุ่มจังหวัด*

ชื่อกลุ่มจังหวัด	ประกอบด้วยจังหวัด	จังหวัดศูนย์ปฏิบัติการ
1. ภาคกลางตอนบน 1	นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี	พระนครศรีอยุธยา
2. ภาคกลางตอนบน 2	ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง	ลพบุรี
3. ภาคกลางตอนกลาง	ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก สมุทรปราการ	ฉะเชิงเทรา
4. ภาคกลางตอนล่าง 1	กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี	นครปฐม
5. ภาคกลางตอนล่าง 2	ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม	เพชรบุรี
6. ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง	สุราษฎร์ธานี
7. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง	ภูเก็ต
8. ภาคใต้ชายแดน	สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	สงขลา
9. ภาคตะวันออก	จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ตราด	ชลบุรี
10. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1	หนองคาย เลย อุดรธานี หนองบัวลำภู บึงกาฬ	อุดรธานี
11. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2	นครพนม มุกดาหาร สกลนคร	สกลนคร
12. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์	ขอนแก่น
13. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1	สุรินทร์ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ	นครราชสีมา
14. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2	อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร อุบลราชธานี	อุบลราชธานี
15. ภาคเหนือตอนบน 1	เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน	เชียงใหม่
16. ภาคเหนือตอนบน 2	น่าน พะเยา เชียงราย แพร่	เชียงราย
17. ภาคเหนือตอนล่าง 1	ตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์	พิษณุโลก
18. ภาคเหนือตอนล่าง 2	กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ อุทัยธานี	นครสวรรค์

*ล่าสุดมีประกาศ กนจ. (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2560 กำหนดกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคกลางกับภาคตะวันออกใหม่

2.5.2 การจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดนั้น แตกต่างจากการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 หากแต่มีขั้นตอนและกระบวนการที่กำหนดไว้โดยเฉพาะตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 และหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ที่กำหนดขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการโดยสรุป ดังนี้

- 1) ก.น.จ. กำหนดกรอบนโยบาย ขั้นตอน วิธีการ แผนและงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด รับไปดำเนินการจัดทำแผนและงบประมาณ
- 2) จังหวัดรวบรวมข้อมูลศักยภาพของจังหวัด และสำรวจความต้องการของประชาชนในจังหวัด
- 3) ก.บ.จ. วิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพของจังหวัด และความต้องการของประชาชนในจังหวัด เพื่อกำหนดศักยภาพและความต้องการของจังหวัด แล้วจึงจัดส่งข้อมูลศักยภาพ และความต้องการของจังหวัดให้ ก.บ.ก. ประกอบการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
- 4) ก.บ.ก. จัดทำร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แล้วจึงจัดส่งร่างแผนพัฒนาจังหวัดให้ ก.บ.จ. เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
- 5) ก.บ.จ. จัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อนำไปประชุมปรึกษาหารือกับทุกภาคส่วนในจังหวัด
- 6) จังหวัดจัดประชุมปรึกษาหารือกับทุกภาคส่วนในจังหวัด โดยนำร่างแผนพัฒนาจังหวัด และร่างแผนพัฒนาจังหวัด ไปประชุมปรึกษาหารือร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ภายในจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
- 7) เมื่อได้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด จึงดำเนินการปรับปรุงแผนให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ ดังนี้
 - 7.1 ก.บ.ก. ปรับปรุงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สมบูรณ์
 - 7.2 ก.บ.จ. ปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์
- 8) จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ส่งแผนพัฒนาให้ ก.น.จ.
- 9) ก.น.จ. ถิ่นกรองและเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผน
- 10) คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด (เมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (แผน 4 ปี) แล้ว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการดำเนินงานของจังหวัด และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาจังหวัด)

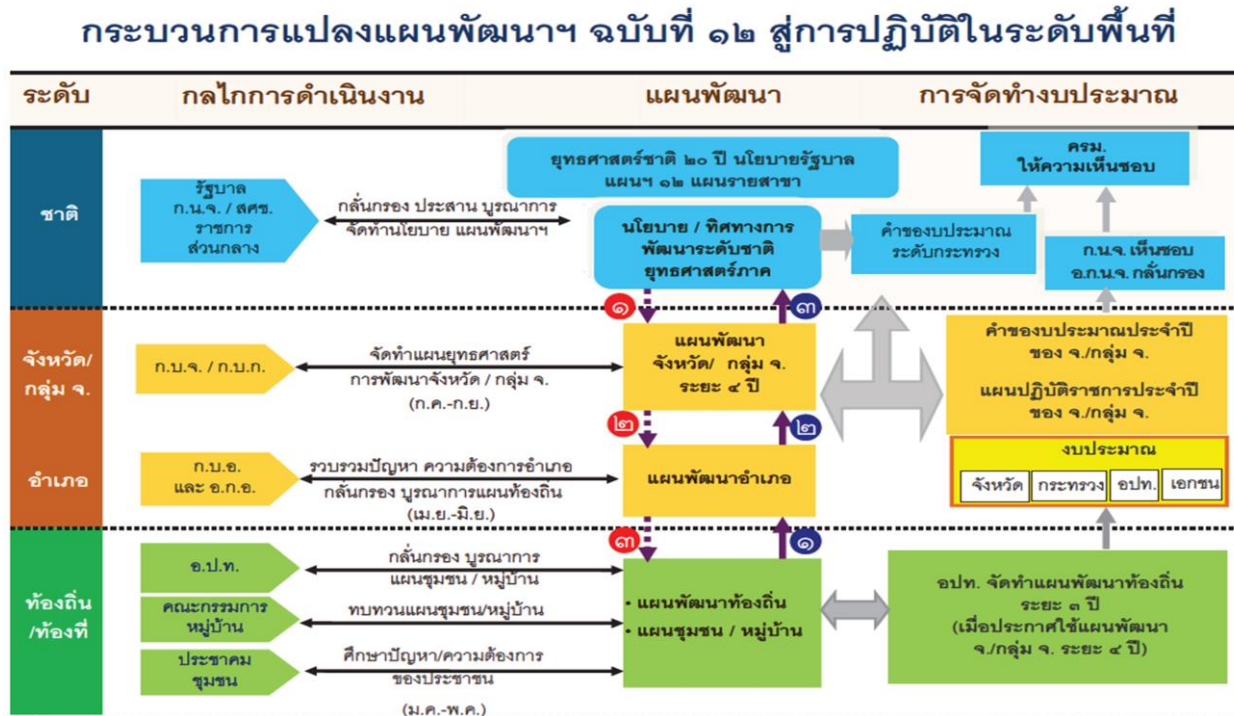

- 11) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว ให้ ก.บ.จ. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด /ก.บ.ก. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด โดยอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดของโครงการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน หน่วยงานผู้รับผิดชอบและงบประมาณที่จะต้องใช้จ่ายดำเนินการและต้องระบุให้ชัดเจนว่าโครงการหรืองานใดที่ประสงค์จะขอตั้งงบประมาณโดยตรงจากสำนักงบประมาณ และจัดส่งให้ ก.น.จ. กลับกรองและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- 12) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด/แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ตามที่ ก.น.จ. เสนอแล้ว ให้ ก.น.จ. ส่งให้สำนักงบประมาณ เพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณ โดยให้ถือว่าจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้ยื่นคำขอของงบประมาณต่อสำนักงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณแล้ว

ในทางปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด จะเริ่มจากกระบวนการในการแปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปสู่แผนปฏิบัติในระดับต่างๆ ลงไปเรื่อยๆ ควบคู่กับการบูรณาการแผนในพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีคำแนะนำถึงขั้นตอนในการแปลงแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยให้นำแนวคิด เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาสู่เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ. 2560 – 2564) เชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) จัดทำเป็นกรอบการจัดแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ โดยในเชิงนโยบาย กระทรวง กรม นำยุทธศาสตร์การพัฒนากายได้แผนฯ 12 มาวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องกับภารกิจเพื่อจัดทำแผนกระทรวง กรม จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำยุทธศาสตร์การพัฒนากายได้แผนฯ 12 มาเชื่อมโยงแผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงแผนของกระทรวง กรม ในส่วนของอำเภอและท้องถิ่น มีการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ในเชิงพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น รวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นแผนพัฒนา จากนั้นอำเภอทำหน้าที่วิเคราะห์แผน จัดทำความสำคัญปัญหาและความต้องการในพื้นที่ เป็นการเชื่อมโยงชุมชนและท้องถิ่นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด จากนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับตั้งแต่ในระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด ให้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ภาพที่ 5 แสดงกระบวนการแปลงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

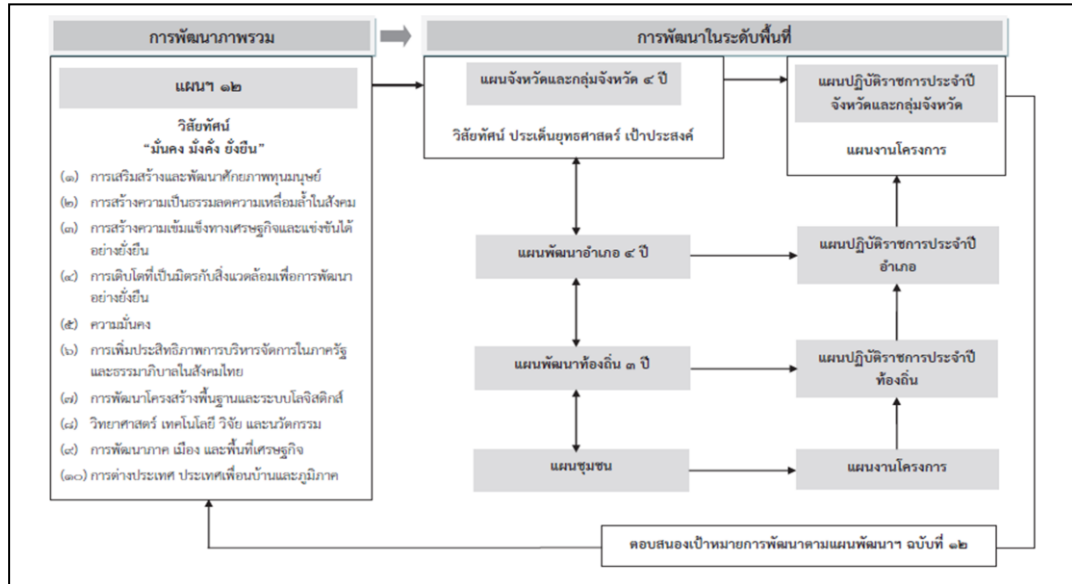
ที่มา : แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติ เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 สู่การปฏิบัติ
โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ เดือนสิงหาคม 2559

2.5.3 การบูรณาการและเชื่อมโยงแผนงานในระดับพื้นที่ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานเชิงบูรณาการในพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดประสบความสำเร็จ นอกจากได้รับการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นที่แล้ว การบูรณาการและเชื่อมโยงแผนงานในระดับพื้นที่ก็มีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนของกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่และแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดต้องมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทั้งแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีและการจัดทำค่าของงบประมาณ ในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำแนะนำในการนำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มาเชื่อมโยงกับแผนงานเพื่อพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยเริ่มจากเชื่อมโยงตั้งแต่แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด 4 ปี หรือ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี (1) เพื่อให้เกิดเชื่อมโยงกับการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับกระทรวง (2) มีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้

ภาพที่ 6 แสดงความเชื่อมโยงการพัฒนาภาพรวมและการพัฒนาในระดับพื้นที่

ที่มา : แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนากาด เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 สู่การปฏิบัติ
โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ เดือนสิงหาคม 2559

(1) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี

1) การจัดทำแผนของกระทรวง กรม นำยุทธศาสตร์การพัฒนากายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนากาด เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มาวิเคราะห์ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวง กรม ในเรื่องใดบ้าง เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี และการจัดทำแผนงานโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงบูรณาการกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

2) การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด จังหวัดและกลุ่มจัดทำแผนพัฒนาฯ 4 ปี ให้มีคุณภาพตามนโยบายและหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) โดยคำนึงถึงศักยภาพหรือข้อจำกัดของพื้นที่และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด รวมถึงความพร้อมของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์การพัฒนากายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ทั้ง 10 ยุทธศาสตร์โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนากาด เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยพิจารณานำแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงในยุทธศาสตร์การพัฒนากาด มาเป็นแนวทาง และให้ความสำคัญกับการบูรณาการเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี ของกระทรวงนำเสนอขอความเห็นชอบต่อ กบจ. หรือ กบก. ตามหลักเกณฑ์ของ ก.น.จ.

3) การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ ให้นำแผนพัฒนาจังหวัดไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาระดับอำเภอ และประมวลความต้องการของประชาชนในพื้นที่มาจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ โดยแผนพัฒนาอำเภอเป็นจุดเชื่อมระหว่างชุมชนและท้องถิ่นกับทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด และส่งต่อแผนพัฒนาอำเภอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบทิศทางการพัฒนาของอำเภอ

4) การจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) จัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ทั้ง 10 ยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมือง ทั้งแนวทางการพัฒนาหลัก และการพัฒนาเมืองสำคัญ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา และแผนงานโครงการ โดยมีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด และอำเภอ

(2) การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับกระทรวง

ระดับพื้นที่ จัดทำแผนงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน โดยยึดพื้นที่ การกิจ และการมีส่วนร่วม รวมทั้งกำหนดบทบาทและภารกิจให้ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงบูรณาการกับแผนงานโครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

1) กรณีภารกิจอยู่ภายใต้กระทรวงเดียวกัน หน่วยงานระดับกรมที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาจัดทำแผนงาน โครงการ โดยกำหนดบทบาทหลัก บทบาทรอง และภารกิจของแต่ละกรมให้ชัดเจน

2) กรณีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง ควรมีคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่มีผู้แทนจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ในการประสานจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) นำแผนพัฒนา 3 ปี ที่สอดคล้องและตอบสนองการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาเมืองศูนย์กลางและเมืองสำคัญให้เป็นเมืองนำอยู่ มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนงานโครงการประจำปี

2.6 แนวคิดการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

2.6.1 เหตุผลและความจำเป็น

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาทำให้ความเจริญกระจุกตัวในเขตกรุงเทพมหานคร และพื้นที่ภาคกลาง เกิดปัญหาช่องว่างและการกระจายรายได้ระหว่างภาค ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆ เสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาด้านสังคมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ในขณะที่กลไกการบริหารงานในส่วนภูมิภาคไม่มีประสิทธิภาพทำให้การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดขาดพลังขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะเทศบาลหลักของจังหวัดมีขนาดเล็กเกินไปเกิดข้อจำกัดในการให้บริการประชาชน และการเติบโตของเมืองที่ขาดการบังคับใช้ผังเมืองอย่างจริงจังทำให้เมืองต่างๆ เติบโตอย่างไร้การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้คาดการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์และแนวโน้มการเจริญเติบโตของภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไว้ ดังนี้

- (1) กิจกรรมทางเศรษฐกิจกระจุกตัวในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ทำให้เกิดปัญหาช่องว่างการกระจายรายได้
- (2) กลไกการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดยังไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนตามแนวทางและเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) การขยายตัวของเมืองในภาคต่างๆ ของประเทศเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นไม่สามารถรองรับการขยายตัวของเมืองได้อย่างเพียงพอ
- (4) พื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศมีแนวโน้มขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับสูง การขยายตัวดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนและความสมดุลของการพัฒนาในพื้นที่
- (5) การพัฒนาพื้นที่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานยังไม่สามารถดำเนินการได้เต็มศักยภาพ

ด้วยเหตุดังกล่าว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เป็นยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น พัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม พัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเพื่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และเพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ลดช่องว่างระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น 2) พื้นที่ดินเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรสิ่งแวดล้อม 3) เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลาง

ของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม และ 4) เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ บริเวณชายแดน

**ตารางที่ 5 แสดงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดการพัฒนาภาค
ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564**

วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดการพัฒนาภาค ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564			
วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
1.เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น	ลดช่องว่างระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น	1.ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวระหว่างภาคลดลง	2.สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ระหว่างภาคลดลง
2.เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม	พื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรสิ่งแวดล้อม	1.สารอินทรีย์ระเหยง่ายในพื้นที่อุตสาหกรรมหลักบริเวณมาบตาพุดไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน	2.ข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบจากการประกอบการในพื้นที่ลดลง
3.เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเพื่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม	1.เมืองศูนย์กลางที่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่เพิ่มขึ้น	
4.เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน	เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน	1.มูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20	2.สถานประกอบการที่จดทะเบียนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจเกิดผลเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยังได้มีการกำหนดจุดเน้นการพัฒนา แนวทาง เป้าหมาย และตัวชี้วัดการดำเนิน รวมถึงโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ภาคไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดถือเป็นแนวทางในการการจัดสรรงบประมาณ และการดำเนินงานในพื้นที่เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ประสานสัมพันธ์กันในการปฏิบัติงาน และการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ลดความซ้ำซ้อน การปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณต้องยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง

อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 แม้ว่าจะได้มีการนำยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มาใช้เป็นกรอบ และแนวทางในการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ แต่เนื่องจากโครงสร้างของการบริหารราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นที่ยังคงมีรอยต่อ ทำให้การบริหารงานบูรณาการเชิงพื้นที่ในระดับภาคยังไม่เป็น รูปธรรมอย่างจริงจังมากนัก ด้วยเหตุดังกล่าวรัฐบาลจึงได้มีประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 เพื่อกำหนดให้มี “คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนา ภาค” หรือ “ก.บ.ภ.” เป็นองค์หลักในการกำหนดกรอบนโยบาย และวางระบบการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดแบบบูรณาการ การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค รวมถึงการจัดทำและบริหารงานงบประมาณของจังหวัด กลุ่มจังหวัดและของ ส่วนราชการต่างๆที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาภาค โดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของ ก.บ.ภ. ซึ่งระเบียบดังกล่าวนี้จะมีผลใช้บังคับกับการดำเนิน การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป

2.6.2 จุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ภาค เมืองหลัก และเมืองสำคัญ ในแต่ละภาค

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ จุดเน้น แผนงาน และโครงการของแต่ละภาค เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง ไว้ดังนี้

1. ภาคเหนือ

เป้าหมาย	พัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง		
จังหวัด	ภาคเหนือตอนบน 1 (เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน) ภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย น่าน พะเยา แพร่) ภาคเหนือตอนล่าง 1 (ตาก พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์) ภาคเหนือตอนล่าง 2 (กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี)		
แนวทางการพัฒนา	จุดเน้น	แผนงานและโครงการสำคัญ	
1. พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มี ธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพ และการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ สร้างสรรค์ที่มีสร้างมูลค่าเพิ่มสูง 2. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและสร้าง มูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ควบคู่กับการพัฒนาเกษตรแปรรูปให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของตลาด 3. พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คืนความ อุดมสมบูรณ์ สร้างความสมดุลแก่ระบบนิเวศน์ เพื่อ รองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ 4. พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุรองรับการเปลี่ยนแปลง เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของภาคเหนือที่เร็วกว่า ระดับประเทศถึง 10 ปี	1.1 พัฒนากลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน (2) กลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลก (3) กลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ 1.2 พัฒนาระดับการท่องเที่ยวคุณภาพกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และน่าน 1.3 สนับสนุนให้เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการผลิตและ ธุรกิจด้านอาหารและสินค้าเพื่อสุขภาพ บริการทาง การแพทย์และสุขภาพ บริการศึกษานานาชาติ รวมทั้งผลิตภัณฑสร้างสรรค์โดยเฉพาะกลุ่มดิจิทัล	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยว อารยธรรมล้านนาสู่การท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ โครงการส่งเสริมเกษตร ปลอดภัยภาคเหนือตอนล่าง โครงการบริหารจัดการวัสดุหรือใช้ทาง การเกษตรเพื่อป้องกันปัญหาหมอกควัน ในภาคเหนือ	

2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป้าหมาย	พัฒนาให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง
จังหวัด	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1 (บึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 (นครพนม มุกดาหาร สกลนคร) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง (กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 (ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 (ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี)
แนวทางการพัฒนา	จุดเน้น/แผนงานและโครงการสำคัญ
1.เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย 2.พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง 3.ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติ 4.เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 5.ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้คงความอุดมสมบูรณ์และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ต้นน้ำของจังหวัดเลย อุดรธานี ชัยภูมิ และนครราชสีมา	◆ พัฒนาพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ ให้เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง ◆ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนไปสู่สินค้าเกษตรชนิดใหม่ตามศักยภาพของพื้นที่ - ส่งเสริมการปลูกผัก ผลไม้ และไม้ดอก ในพื้นที่ เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี - ส่งเสริมโคเนื้อคุณภาพสูง ในพื้นที่ สกลนคร มุกดาหาร นครพนม - ส่งเสริมโคนม ในพื้นที่ นครราชสีมา และอุบลราชธานี ◆ สนับสนุนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้พึ่งตนเองได้ นำร่องในพื้นที่ อำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ และขอนแก่น โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ◆ พัฒนานครราชสีมาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร ◆ ยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมคราม และส่งเสริมพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค เช่น อาทิ ขอนแก่น นครราชสีมา สุรินทร์ และสกลนคร ◆ ส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคในพื้นที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจจังหวัดชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร เพื่อการส่งออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเน้นอุตสาหกรรมสีเขียวด้วยวัตถุดิบในพื้นที่ ◆ เพื่อศักยภาพการผลิตพลังงานทดแทนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางตอนล่าง โดยให้ความสำคัญกับความสมดุลระหว่างพืชอาหารกับพืชพลังงาน ◆ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ดังนี้ - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมในทุกพื้นที่ - ส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง - ส่งเสริมการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงและสุขภาพ ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน - ส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัด - ส่งเสริมการท่องเที่ยวธรรมชาติ ในจังหวัดชัยภูมิ เลย นครราชสีมา อุบลราชธานี - พัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศพื้นบ้าน ◆ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ - พัฒนาแหล่งน้ำเดิม และแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บ - พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำเลย ชี มูล และสร้างแหล่งกักเก็บ(แก้มลิง) อ่างเก็บน้ำ ฝาย และแหล่งน้ำขนาดเล็กให้เหมาะสมกับพื้นที่การเกษตรโดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู ปลูกป่า และป้องกันการบุกรุกป่าเพื่อรักษาป่าต้นน้ำและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

3. ภาคกลางและภาคตะวันออก

เป้าหมาย	พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ
จังหวัด	ภาคกลางปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ) ภาคกลางตอนบน (ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง) ภาคกลางตอนล่าง 1(กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี) ภาคกลางตอนล่าง 2(ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร) ภาคตะวันออก 1(ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง) ภาคตะวันออก 2(จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว)
แนวทางการพัฒนา	จุดเน้น/แผนงานและโครงการสำคัญ
1.เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของฐานอุตสาหกรรมเดิมและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคตให้เป็นฐานรายได้ใหม่ เพื่อยกระดับฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของภาคกลางให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2.พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้ทันสมัยและเป็นสากล เพื่อเสริมความเข้มแข็งให้ภาคกลางเป็นฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานโลก สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของประเทศ 3.ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ 4.เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการใช้น้ำในภาคตะวันออก	◆ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา ปราจีน ชลบุรี และระยอง ให้เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เช่น ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมปิโตรเลียมเคมีภัณฑ์ ◆พัฒนากาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ตอนบนให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรและปศุสัตว์ และกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตในพม่า ◆รักษาและพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตอาหารของพื้นที่ ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา ราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ให้สามารถเป็นฐานการส่งออกอาหารรายใหญ่ของโลก 2.พัฒนาการค้าผลไม้จังหวัดระยอง ด้านตะวันออก จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา ให้เป็นฐานการผลิต และจำหน่ายผลไม้เพื่อการส่งออก ◆ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ สุกร แกะและเป็ด ในราชบุรี นครปฐม ชลบุรี และฉะเชิงเทรา ให้ผลผลิตมีคุณภาพ และได้มาตรฐานความปลอดภัย ◆พัฒนาพื้นที่ศักยภาพด้านการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งรอบอ่าวไทย จากตราด - ประจวบคีรีขันธ์ ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างยั่งยืนต่อไป ◆พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ ในจังหวัดชลบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นฐานการกระจายรายได้ และการสร้างงาน ◆ฟื้นฟูและปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน ◆สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี ชัยนาท และกาญจนบุรี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเกษตร ◆ฟื้นฟูอนุรักษ์การท่องเที่ยวในจังหวัดปราจีนบุรีและสระแก้วให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม โดยปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม จัดสรรน้ำ และพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออก และส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ภาคกลางตอนบนเพื่อแก้ไขภัยแล้ง

4. ภาคใต้

เป้าหมาย	พัฒนาเป็นฐานรายได้ที่หลากหลาย
จังหวัด	ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา) ภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล) ภาคใต้ชายแดน (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา)
แนวทางการพัฒนา	จุดเน้น/แผนงานและโครงการสำคัญ
1.เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพของห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างรายได้ให้กับพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	1.รักษาฐานการผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้ให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน รวมถึงวิจัยแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า 2.พัฒนาและส่งเสริมพืชผลที่เป็นอัตลักษณ์ของภาคใต้มะพร้าว กล้วยหอม มังคุดทุเรียน ให้มีคุณภาพเพื่อการส่งออก 3.พัฒนาพื้นที่ศักยภาพและความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่งให้เป็นฐานอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร ปาล์มน้ำมัน ใน กระบี่ และสุราษฎร์ธานี และยางพาราในเมืองยางสงขลา 4.ยกระดับอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานีให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5.สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตโคเนื้อศรีวิชัย (โคเนื้อคุณภาพสูง)ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย
2.ยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึง	1.สนับสนุนให้จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และอำเภอ เกาะสมุย ให้เป็นแหล่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับรายได้ของพื้นที่ 2.ส่งเสริมและพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทยกับแหล่งท่องเที่ยวตอนในแห่งใหม่ที่มีศักยภาพสูงของฝั่งอ่าวไทย 3.ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี พัทลุง ระนอง ตรัง และสตูล 4.พัฒนาเมืองท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาค โดย -ระนอง เป็นเมืองท่องเที่ยวสปาและสุขภาพ -ชุมพรเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงเกษตร -นครศรีธรรมราช เป็นแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลก
3.พัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ	โดยนำร่องในพื้นที่ 3 อำเภอได้แก่ เบตง หนองจิก และสุไหงโก-ลกให้เกิดเป็นรูปธรรมแล้วจึงขยายผลไปในพื้นที่อื่นๆ ด้วยการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี และไม่ใช้ภาษี เพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวก การอนุมัติอนุญาตที่เป็นมาตรฐานสากล พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซีย และพัฒนาเมืองเพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมควบคู่ไปกับการรักษาความปลอดภัยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุน ทั้งภายในและต่างประเทศ
4.วางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำของภาคใต้ และพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช และสงขลา	โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำ การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง

ที่มา : การแบ่งภาคและกลุ่มจังหวัด จาก ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560

5. จุดเน้นของการพัฒนาเมืองหลัก

การพัฒนาเมืองหลัก	
เป้าหมาย : เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม	
แนวทางการพัฒนา	จุดเน้น
1.พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่เพื่อการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียมและเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างสมดุล 2.ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน 3.พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง 4.รักษาอัตลักษณ์ของเมืองและสร้างคุณค่าของทรัพยากรเพื่อกระจายรายได้ให้คนในท้องถิ่น 5.เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง	-ผังเมือง -ระบบสาธารณูปโภค -ระบบบริการสังคม -การเพิ่มพื้นที่สีเขียว -ระบบความปลอดภัย -ระบบจราจร โดยรวมองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในเขตเมืองให้มีขนาดที่เหมาะสม สร้างความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนพัฒนาเมือง

6. จุดเน้นการพัฒนาเมืองสำคัญ

การพัฒนาเมืองสำคัญ	
เมืองสำคัญ	แนวทางการพัฒนา และจุดเน้น
กรุงเทพมหานคร	ส่งเสริมให้เป็นเมืองศูนย์กลางการติดต่อธุรกิจระหว่างประเทศ ศูนย์กลางการศึกษา การบริการด้านการแพทย์และสุขภาพระดับนานาชาติ ที่พร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีการสื่อสารและระบบคมนาคมมาตรฐานสูง
เมืองปริมณฑล สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร	พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการบริการธุรกิจและการพาณิชย์ ศูนย์กลางการขนส่งและโลจิสติกส์ ศูนย์บริการด้านสุขภาพ และการศึกษา และเมืองที่น่าอยู่
เชียงใหม่ พิชญโลก	พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการธุรกิจสุขภาพ การศึกษา และธุรกิจด้านดิจิทัล ของภาคเหนือ
ขอนแก่น นครราชสีมา	พัฒนาให้เป็นเมืองศูนย์กลางการค้า การลงทุนการบริการสุขภาพและศูนย์กลางการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ภูเก็ต หาดใหญ่	พัฒนาเมืองภูเก็ตและหาดใหญ่ให้เป็นเมืองน่าอยู่และเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่สังคมและสิ่งแวดล้อม -ระบบขนส่งสาธารณะ -โครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย -พัฒนาที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ -ระบบการบริหารจัดการขยะที่เหมาะสม
พื้นที่รอบสถานีขนส่งระบบรางที่สำคัญและเมืองใกล้เคียงพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	พัฒนาพื้นที่รอบอยุธยา เมืองนครสวรรค์ เมืองขอนแก่น เมืองทุ่งสง

ดังนั้น ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและชาติ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 จำต้องมีการปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณ และการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ซึ่งจะต้องมีการจัดแผนพัฒนาภาคในแต่ละภาค การทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกัน รวมถึงต้องมีการบูรณาการแผนในพื้นที่ของส่วนราชการหน่วยงานต่าง ๆ กับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ในลักษณะการบูรณาการงบประมาณใน 3 มิติ คือ มิติหน่วยงาน (Function) มิตินโยบายสำคัญ (Agenda) และ มิติพื้นที่ (Area) โดยใช้พื้นที่ภาคเป็นตัวตั้ง และปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้ระบบงบประมาณเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ 1) กระบวนการจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องระหว่างกิจกรรม/โครงการดำเนินงานในพื้นที่กับแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ 2) การลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน และ 3) ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของดำเนินงาน ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ที่จะส่งต่อคุณค่าเป็นภาพรวมการพัฒนาในระดับพื้นที่ภาค และสะท้อนถึงเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวต่อไป

2.7 นโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น รวมทั้งจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนและจัดทำคำขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่มีการบูรณาการ ทั้ง 3 มิติ ได้แก่ มิติกระทรวง/หน่วยงาน (Function) มิติบูรณาการ (Agenda) และมิติพื้นที่ (Area) รวมทั้งมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 - 2564) และนโยบายของรัฐบาล

โครงสร้างของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ และรายการคำดำเนินการภาครัฐ ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน
- 5) ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- รายการค่าดำเนินการภาครัฐ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ รายจ่ายเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และการบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ

ทั้งนี้ โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่บูรณาการ พ.ศ.2560 จะเริ่มมีผลบังคับใช้กับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณพ.ศ. 2562 เป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สามารถขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินในระดับภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงและมีการจัดสรรงบประมาณที่มีการบูรณาการงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการวางแผนและพัฒนาพื้นที่ระดับภาคที่มีความสอดคล้องกัน สำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้จัดทำ “ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562” ขึ้นเป็นพิเศษ โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. นำยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12 ซึ่งกำหนดไว้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ ในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560) ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ

และสร้างความเติบโตจากภายใน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร

กับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

โดยนำมากำหนดเป็นจุดเน้นพัฒนาพื้นที่ระดับภาค (Area) ในแต่ละภาค รวม 6 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน

2. กำหนดยุทธศาสตร์ชี้นำที่เป็นมิติบูรณาการ (Agenda) และมิติกระทรวง/หน่วยงาน (Function) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคให้มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยระบุหัวข้อของจุดเน้นการพัฒนาทั้งมิติ Area Agenda และ Function เพื่อให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน

ภาพที่ 7 แสดงองค์ประกอบของการจัดทำแผนพัฒนาภาค

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา การมอบนโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ณ วันที่ 16 สิงหาคม 2560 โดย สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

2.8 ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

คณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแผนงานบูรณาการเชิงพื้นที่ในภาพรวมว่าควรมีแนวทางดำเนินงานงบประมาณบูรณาการในมิติพื้นที่ ทั้ง 3 แผนงาน ให้มีประสิทธิภาพ โดยตรวจสอบความซ้ำซ้อน และวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่กระทรวง ภาค และจังหวัด ดำเนินการวางแผน กำหนดเป้าหมาย แผนปฏิบัติงาน และผลสัมฤทธิ์ในแต่ละระดับให้มีความชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รัฐบาลต้องการ และมีข้อสังเกตในแต่ละแผนงานฯ ดังนี้

2.8.1 แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ (แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค)

1) การดำเนินงานพัฒนาตามแผนงานบูรณาการนี้ ควรให้ความสำคัญกับผังเมืองรวมจังหวัด ผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม การรักษาโบราณสถานและสถานที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม

- 2) การดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณภายใต้กิจกรรม/โครงการ ของจังหวัด และส่วนราชการต้องมีความโปร่งใส ถูกต้องตามระเบียบ โดยเฉพาะกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากต้องคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมงานด้วยหลักธรรมาภิบาล
- 3) กระทรวงมหาดไทยต้องสร้างความเข้าใจในการทำงานลักษณะบูรณาการ สร้างกลไกในการกำกับและติดตามประเมินผลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด
- 4) การส่งเสริมการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับการสร้างความยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติไม่ควรเน้นที่ปริมาณนักท่องเที่ยวอย่างเดียว
- 5) การจ่ายเงินสวัสดิการภาครัฐของกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ต้องมีระเบียบการดำเนินการ และการจ่ายเงินที่ชัดเจน ต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน

2.8.2 แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1) การพัฒนาท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ ต้องมีการจัดระเบียบสังคม สร้างอาชีพ โครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาการศึกษา การเกษตร แหล่งน้ำ และส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมและศีลธรรม
- 2) ควรทบทวนแผนการกระจายอำนาจให้ครอบคลุมภารกิจและอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น ทั้งปรับปรุงระเบียบการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดบริการประชาชนได้อย่างคล่องตัว
- 3) การจัดสรรเงินรางวัลให้ อบต. ควรจัดให้มีการประเมินว่าได้สร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนามาตรฐานการบริหารจัดการขึ้นอย่างไร และนำผลการประเมินไปปรับปรุงให้ดียิ่งๆ ขึ้น

2.8.3 แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

- 1) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และแผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ มีจังหวัดเป็นหน่วยปฏิบัติเดียวและมีภารกิจบางอย่างที่ซ้ำซ้อนกัน และยังมีความซ้ำซ้อนกับแผนงานบูรณาการอื่นๆ ขอให้พิจารณา เพื่อลดความซ้ำซ้อนของงบประมาณที่กระจายตัวอยู่หลายแผนงาน
- 2) กลุ่มจังหวัดอาจมีเป้าหมายร่วมกันได้ แต่ตัวชี้วัดของแต่ละจังหวัดไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ควรนำจุดแข็งของแต่ละจังหวัดมากำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ทำให้ทุกจังหวัดมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มจังหวัด โดยมุ่งเน้นที่ให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด
- 3) จังหวัดควรสนับสนุนช่องทางการตลาดหรือช่องทางการจำหน่ายให้แก่ประชาชนหรือผู้ประกอบการ เช่น จัดทำศูนย์กระจายสินค้า ตลาดกลาง ร้านค้าสหกรณ์ รวมถึงจัดทำข้อมูลโดยประสานงานกับพาณิชย์จังหวัดเพื่อให้ทราบภาวะตลาดก่อนกำหนดเป้าหมายและปริมาณการผลิต
- 4) ไม่ควรนำงบประมาณไปแบ่งกัน รวมถึงส่วนราชการต่างๆ ที่มีโครงการลงในระดับจังหวัด ควรแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ เพื่อให้เกิดการบูรณาการภายในจังหวัดได้อย่างสมบูรณ์

บทที่ 3

การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก

3.1 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ภาคตะวันออก

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 “ภาค” หมายถึง พื้นที่ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณหรือปฏิบัติการกิจที่เชื่อมโยงกันโดยครอบคลุมกลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ตั้งแต่หนึ่งกลุ่มจังหวัดขึ้นไป ซึ่งตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ หรือ กนจ. “กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก” ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด แต่ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รวมพื้นที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการไว้ด้วย ดังนั้น ในการศึกษา “พื้นที่ภาคตะวันออก” จึงหมายถึง พื้นที่ 6 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีระดับการพัฒนาสูงสุดของประเทศรองจาก กรุงเทพฯ โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกถือเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงเป็นอันดับหนึ่งใน 18 กลุ่มจังหวัดทั้งประเทศ และมีขนาดคิดเป็นร้อยละ 17.59 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 432,712 บาทต่อ คนต่อปี

ด้านกายภาพ ภาคตะวันออกเดิมถือเป็นส่วนหนึ่งของภาคกลาง อยู่ติดชายฝั่งอ่าวไทย ด้านตะวันออก เป็นอีกภูมิภาคหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เพราะเป็นแหล่งอุตสาหกรรม ผลไม้ และ อัญมณีของประเทศ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงสลับกับภูเขา มีชายฝั่งทะเลที่เรียบยาวและโค้งเว้า มีทิวเขาจันทบุรีอยู่ทางด้านชายฝั่งทะเลตะวันออก ทอดตัวไปทางด้านทิศตะวันตก จรดกับทิวเขาบรรทัด ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างไทยกับกัมพูชา และมีแม่น้ำสายสำคัญ อาทิ แม่น้ำระยอง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำตราด แม่น้ำบางปะกง

ด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม ภาคตะวันออกมีโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวครอบคลุม และมีคุณภาพมากกว่าภูมิภาคอื่นในประเทศไทย โดยถนนและทางหลวงสายหลัก อาทิ ถนนสุขุมวิท (สายตะวันออก) เป็นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เริ่มต้นจากกรุงเทพมหานคร ผ่านจังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และสุดปลายทางที่จังหวัดตราด รวมระยะทางประมาณ 400 กิโลเมตร และทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 สายกรุงเทพมหานคร - บ้านฉาง เป็นทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายแรกของประเทศไทย โดยปัจจุบันทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 มีเส้นทางตั้งแต่กรุงเทพมหานครไปถึงแค่เพียงเมืองพัทยา เท่านั้น ซึ่งเส้นทางไปยังอำเภอบ้านฉางอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง สำหรับการขนส่งทางรางมีทางรถไฟสายฝั่งชายทะเลตะวันออกผ่านพื้นที่ทางเศรษฐกิจสำคัญ อาทิ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี พัทยา และท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ ด้านการขนส่งทางเรือ มีท่าเรือสำคัญ คือ ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง และท่าเรือมาบตาพุด

และด้านอากาศ มีสแนมบินอยู่ตะเภา โดยเป็นสแนมบินในพื้นที่กองทัพเรือไทยในเขตรอยต่อระหว่างจังหวัดระยองและชลบุรี และถูกพัฒนาขึ้นเป็นสแนมบินเชิงพาณิชย์แห่งที่ 3 ในเขตไม่ไกลจากกรุงเทพฯ

ด้านอุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน ภาคตะวันออกได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ โดยการประกาศเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมซึ่งมีอยู่หลายแห่ง ทั้งนี้ รัฐบาลได้สร้างเขตอุตสาหกรรมฝั่งทะเลตะวันออกเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมหนัก อาทิ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมแปรรูปวัตถุดิบต่างๆ เพื่อได้ผลิตภัณฑ์ที่จะใช้ในประเทศและส่งออก สินค้าออก รัฐบาลได้ให้บริการด้านสาธารณูปโภคต่างๆ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น และเพื่อดึงดูดอุตสาหกรรมให้ออกจากเขตกรุงเทพฯ และมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ภาคตะวันออกเป็นเมืองหลักที่จะช่วยรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรม โดยเขตอุตสาหกรรมในเขตฝั่งทะเลตะวันออก อาทิ เขตอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี และมาบตาพุด จังหวัดระยอง

ด้านการท่องเที่ยว ภาคตะวันออกมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น อาทิ เกาะเสม็ด หาดพัทยา อุทยานแห่งชาติทับลาน เมืองจำลองพัทยา ปราสาทสังขาร สวนเสือศรีราชา สวนนงนุช และสวนน้ำการ์ตูนเน็ตเวิร์ค

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรดินไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์ โดยมีลักษณะของดินแตกต่างกัน คือ ดินบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำบางบริเวณจะได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำทะเลที่หนุนขึ้นมามาก ทำให้คุณภาพของดินไม่ดี และดินบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเล เป็นเขตที่ปลูกพืชบางประเภทได้ อาทิ มะพร้าว แหล่งน้ำที่สำคัญคือ แหล่งน้ำบนผิวดิน ได้แก่ แม่น้ำสายต่าง ๆ อ่างเก็บน้ำและเขื่อนต่าง ๆ และแหล่งน้ำใต้ดิน จะมีมากในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ ภาคตะวันออกมีแร่หลายชนิด อาทิ แร่เหล็ก พบมากที่จังหวัดชลบุรีและระยอง แร่แมงกานีสพบที่ระยอง แร่พลวง แหล่งผลิตอยู่ที่จังหวัดจันทบุรี และระยอง แร่ทรายแก้ว ใช้ในกิจกรรมอุตสาหกรรมผลิตแก้ว พบมากที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง และแร่รัตนชาติ เป็นแร่ธาตุที่มีความสำคัญของภาค พบมากที่จังหวัดจันทบุรี สำหรับทรัพยากรป่าไม้นั้น ในปัจจุบัน มีพื้นที่ป่าจํานวนน้อยและลดลงจากเดิมมาก เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยมีเขตอุทยานหลายแห่ง อาทิ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาเขียว และอุทยานแห่งชาติทุ่งสียัด (ฉะเชิงเทรา)

ด้านการเกษตร ส่วนใหญ่มีการปลูกพืชสวนพืชไร่ โดยพืชสวนที่สำคัญ อาทิ เงาะ ส่วนพืชไร่ที่สำคัญ อาทิ อ้อย มันสำปะหลัง และสับปะรด การประมงมีการทำงานเป็นส่วนน้อยตามชายฝั่งโดยทั่วไปและมีการเลี้ยงกุ้งเพื่อขาย

ด้านการปกครองท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง จันทบุรีและตราด มีจำนวนทั้งสิ้น 450 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560) ทั้งนี้ จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง และจันทบุรี จะมีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร และเทศบาลเมือง) มากกว่าจังหวัดฉะเชิงเทราและตราด ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง และจันทบุรี มีการพัฒนาความเป็นเมือง (Urbanization) และมีความหนาแน่นของประชากรมากกว่า

ด้านการค้าชายแดน จังหวัดที่มีการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด โดยมีจุดผ่านแดนที่สำคัญ อาทิ 1. บ้านหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด 2. บ้านผักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี และ 3. บ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปยังกัมพูชาผ่านการค้าชายแดน อาทิ เครื่องดื่ม ยานพาหนะ และรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ สำหรับสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากกัมพูชา ผ่านการค้าชายแดน อาทิ เครื่องรับส่งสัญญาณ ลวดและสายเคเบิล เครื่องจักรและชิ้นส่วน และผักและของปรุงแต่ง

ด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ภาครัฐได้ออกประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ที่ 1/2558 ลงวันที่ 19 มกราคม 2558 เพื่อกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ในพื้นที่จังหวัดตาก สระแก้ว มุกดาหาร ตราด และสงขลา โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา อาทิ ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่มีความได้เปรียบ พื้นที่ ชายแดนทั้งในฝั่งไทยและในประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพและความพร้อม ประชาชน และภาคส่วนในพื้นที่ให้การยอมรับและสนับสนุน ทั้งนี้ จะมีการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนเพื่อมาทำการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษดังกล่าว มีการจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน การบริหารจัดการ แรงงาน และการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร การจัดหาพื้นที่พัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และการบริหารจัดการผลิตผลทางการเกษตร เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดตราดจะครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองใหญ่ ตำบลหาดเล็ก และตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ โดยจะเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร การประมง โลจิสติกส์ และการท่องเที่ยว และเพื่อเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงของกัมพูชา

3.2 สภาพปัญหาของพื้นที่ภาคตะวันออก

พื้นที่ภาคตะวันออกแม้ว่าจะเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ในด้านอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ และด้านการเกษตรในลำดับต้นๆ ของประเทศ แต่ก็ยังประสบปัญหาในพื้นที่หลายด้าน ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคตะวันออกช่วงปี 2560 - 2564 ได้ระบุว่าพื้นที่ภาคตะวันออกยังคงประสบปัญหาการพัฒนาพื้นที่ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านอุตสาหกรรมการค้า และการลงทุน ภาคการผลิตหลักพึ่งพิงภายนอกสูง และขาดแคลนแรงงานฝีมือภาคอุตสาหกรรมยังอาศัยความได้เปรียบจากแรงงานค่าแรงต่ำและทุนเป็นหลัก การสร้างมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมจะมีสัดส่วนน้อยกว่าการใช้วัตถุดิบนำเข้า และต้องเผชิญการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ จีนและเวียดนาม ซึ่งมีค่าจ้างแรงงานต่ำ ก่อให้เกิดปัญหาการย้ายฐานการผลิตไปลงที่ประเทศเพื่อนบ้านมาก ในขณะที่ค่าจ้างแรงงานภายในประเทศที่เพิ่มอัตราสูงส่งผลกระทบต่อภาระของภาคการจ้างแรงงาน

ภายในอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเพิ่มสูงขึ้น และผู้ประกอบการหันไปจ้างแรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการจ้างงานและการหางานของแรงงานในพื้นที่ภาคตะวันออกมีอัตราลดลงในอนาคต

2. ด้านการเกษตร ได้รับผลกระทบจากความแปรปรวนของสภาพอากาศ ปัญหาภัยแล้งและภัยทางธรรมชาติต่าง ๆ ทำให้ส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ การแพร่ระบาดของเชื้อโรคในเพราะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ปัญหาเรื่องราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำในบางช่วงฤดู รวมถึงการแย่งน้ำระหว่างภาคเกษตรและอุตสาหกรรม

3. ด้านสังคม การเติบโตของอุตสาหกรรมและการขยายตัวของชุมชนทำให้ปัญหามลพิษเพิ่มมากขึ้น ทั้งน้ำเสีย อากาศเสียและขยะ โดยเฉพาะขยะมีพิษ รวมถึงความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชาชนในสังคมชุมชนเมืองอุตสาหกรรม ผสมกับสังคมในกระแสบริโภคนิยมที่เข้ามาในสังคมไทยทำให้คนในสังคมไม่สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนไปทำให้วิถีชีวิตและการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลง เริ่มมีค่านิยมให้ความสำคัญกับเรื่องวัตถุนิยมและความร่ำรวย มาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมและความดีของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปมีแนวโน้มการล่มสลายของสถาบันครอบครัวโดยมีอัตราการหย่าร้างที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ สถาบันการศึกษาไม่สามารถเป็นที่พึ่งให้แก่สังคมได้และคุณภาพการศึกษาลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง การเรียนการสอนมุ่งเน้นการทำคะแนนเพื่อการแข่งขัน และไม่ได้มุ่งสร้างเยาวชนที่มีความรู้ความสามารถให้มีความรู้เท่าทันและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมในโลกปัจจุบันได้ ทั้งหมดจึงส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการเจริญเติบโตในภาคการผลิตและการบริหารส่งผลต่อทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ไม่เพียงพอความต้องการของภาคเอกชน มีการแย่งน้ำในการทำเกษตรกรรมของเกษตรกรและภาคอุตสาหกรรม รวมทั้ง มีการปล่อยของเสียลงแม่น้ำสาธารณะและลำคลองในชุมชนทำให้เกิดมลพิษต่อประชาชน นอกจากนี้ พื้นที่ภาคตะวันออกยังประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเริ่มมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการสูญเสียพื้นดินชายหาดและแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ เป็นไปในลักษณะพึ่งพิงภาคอุตสาหกรรมต้องนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าทุนเป็นจำนวนมาก เพื่อเพิ่มการผลิตสินค้าและบริการเพื่อการส่งออกทำให้มีความเสี่ยงต่อความผันผวนของปัจจัยภายนอกสูง นอกจากนี้ ยังได้รับผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางการค้าด้านการส่งออก ซึ่งการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจในภาคตะวันออกกำลังได้รับแรงกดดันจากการกีดกันทางการค้าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่น มาตรฐานการผลิตสินค้า มาตรฐานด้านความสะอาดและสุขอนามัย มาตรฐานแรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานด้านทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น ซึ่งได้มีการตั้งกฎเกณฑ์ในการรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตค่อนข้างมากและมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด ดังนั้น เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกที่พึ่งพา

การส่งออกอย่างมาก จึงมีแนวโน้มว่าการส่งออกจะมีอุปสรรคมากขึ้นในอนาคต หากผู้ผลิต/ผู้ประกอบการไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานเหล่านี้จะสูญเสียโอกาสทางการตลาดไป ส่งผลให้ผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกต้องเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานและคุณภาพสินค้าให้เป็นที่ยอมรับระหว่างประเทศ

6. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เกิดการพัฒนาที่ดินอย่างไร้ระเบียบ เกิดปัญหาทั้งในด้านต้นทุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการที่สูงขึ้นความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจราจรติดขัด ฯลฯ และมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากเป็นภาคที่มีศักยภาพในการลงทุนพัฒนาทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่แหล่งชุมชนอย่างรวดเร็ว

3.3 ทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก

3.3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก

ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่ภาค เมือง และพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดเป้าประสงค์และจุดเน้นของการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก โดยมุ่งเน้นจะสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและการบริการเดิม รวมไปถึงการขยายฐานการผลิตและบริการใหม่ที่สร้างรายได้สำหรับประชาชนในภาค การพัฒนาเมืองให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในอนาคตให้มีความสมดุล และการบริหารจัดการพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เจริญเติบโตและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคและเมืองให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่รองรับการขยายตัวของประชากรในเมืองเป็นโอกาสในการกระจายความเจริญและยกระดับรายได้ของประชาชนโดยการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่และมีศักยภาพในการรองรับการค้าการลงทุน ช่วยลดแรงกดดันจากการกระจุกตัวของพัฒนาที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและภาคกลางซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาที่ผ่านมา โดยมีเป้าหมายระดับภาค เป้าหมาย ตัวชี้วัด ของการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก ดังนี้

1) เป้าหมายระดับภาค ภาคตะวันออก เป็น “ฐานเศรษฐกิจชั้นนำ” ฐานเศรษฐกิจในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันและสนับสนุนให้ประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ อุตสาหกรรมไฮเทค อุตสาหกรรมสะอาด และศูนย์กลางผลไม้พรีเมียม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

2) เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ของภาคตะวันออก

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
1. จำนวนคนจนลดลงและมีการกระจายรายได้ที่เหมาะสม 1) สัดส่วนคนจนภาคตะวันออก 2) สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้	1. เพิ่มขีดความสามารถฐานอุตสาหกรรมเดิมและพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตต่อยอดสู่การเป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย	1. ยกระดับกลุ่มอุตสาหกรรมพื้นที่ EEC ให้เป็นกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งให้มีประสิทธิภาพ ให้ได้มาตรฐานสากล - ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา อำนวยความสะดวก เพื่อดึงดูดอุตสาหกรรมเป้าหมายใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และเชื่อมโยงตลาดโลก พัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการทางสังคม - ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง 2. พัฒนาระบบอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ - สมุทรปราการ
	2. พัฒนาอาหารและสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานปลอดภัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค	1. พัฒนาการผลิต การค้าผลไม้ ให้เป็นฐานการผลิตและจำหน่ายผลไม้เพื่อการส่งออก - ปรับประสิทธิภาพการผลิต รักษาคุณภาพสินค้า ตั้งแต่ผลิต บรรจุหีบห่อแปรรูปและจำหน่าย - ระยองด้านตะวันออก จันทบุรี ตรัง ฉะเชิงเทรา 2. ส่งเสริมปศุสัตว์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานความปลอดภัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ - ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย พันธุ์ที่เหมาะสม - ปรับปรุงพัฒนาระบบบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ - สุราษฎร์ธานี สระบุรี ฉะเชิงเทรา 3. พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างยั่งยืน - เร่งรัดการอนุรักษ์ พื้่นฟู การใช้ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบ - พัฒนาอาชีพ เช่น ส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิถีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พัฒนาประมงพื้นบ้าน พัฒนารูปแบบการประมง - สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตรัง
	3. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านท่องเที่ยวตะวันออกให้เป็นฐานการกระจายรายได้และการสร้างงาน	1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติให้เป็นฐานการกระจายรายได้และการสร้างงาน - ยกระดับคุณภาพของธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ และเป็นที่พักใจของนักท่องเที่ยว - ชลบุรี 2. พัฒนาและปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน - พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก - ปรับปรุงกิจกรรมท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล - ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตรัง

2) เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ของภาคตะวันออก (ต่อ)

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
2. การลงทุนใน SEZ เพิ่มขึ้น 1) มูลค่าการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน	1. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจบริเวณชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เติบโต ยั่งยืน เป็นรูปธรรม	1. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับจังหวัดพระตะบอง และเมืองโพนของกัมพูชา - ปรับปรุงและพัฒนาาระบบบริการพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทุน ได้แก่ ถนน ระบบประปา ระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบบำบัดน้ำเสีย และการจัดการขยะ - ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม อาทิ ที่อยู่อาศัย การศึกษา และการสาธารณสุข - พัฒนาจุดตรวจชายแดนเพื่อสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานสากล ทั้งการให้บริการด้านศุลกากรและการตรวจคนเข้าเมือง - พื้นที่เศรษฐกิจชายแดนบ้านแหลม บ้านผักกาด จันทบุรี 2. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงจังหวัดเกาะกง กัมพูชา - จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดิน - ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ - พัฒนาและยกระดับคุณภาพด้านการศึกษาโดยเฉพาะ ด้านภาษา การสื่อสาร และการบริหารจัดการ - ยกระดับมาตรฐานการให้บริการและอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดนเพื่อรองรับการขยายตัวทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงระหว่างกัน - พื้นที่เศรษฐกิจชายแดนหาดเล็ก ตราน
3. เมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองนำอยู่ของกลุ่มในสังคมเพิ่มขึ้น 1) จำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองนำอยู่	1. พัฒนาเมืองสำคัญเป็นเมืองนำอยู่เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างสมดุล	- ฉะเชิงเทรา : เมืองที่อยู่อาศัยชั้นดี ทันสมัย รองรับการค้าขยายตัวของกรุงเทพฯ และ EEC - พัตยา : เมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สุขภาพ และนันทนาการ ศูนย์ประชุมและศูนย์แสดงสินค้านานาชาติชั้นนำของอาเซียน และศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์นานาชาติ - อุตะมา : ศูนย์ธุรกิจการบิน โลจิสติกส์อาเซียน - ระยอง : พัฒนาเมืองแห่งการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติที่มีธุรกิจทันสมัย
	2. พัฒนาคณะและชุมชนให้มีคุณภาพโดยจัดบริการสังคมให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน	1. พัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาด - ให้ผู้ประกอบการและชุมชนร่วมปรับปรุง ส่งเสริม พัฒนาสถานศึกษาระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้สมัยใหม่ให้มีประสิทธิภาพ - ผลิต พัฒนา คนระดับกลาง-สูง ที่สอดคล้องตลาดแรงงาน - ร่วมมือกับสถานประกอบการ วิเคราะห์ และจัดทำแผนผลิตพัฒนาแรงงานให้ได้มาตรฐาน มีงานทำ มีหลักประกันมั่นคงและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

2) เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ของภาคตะวันออก (ต่อ)

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
		2. กระจายบริการสาธารณสุขให้ครอบคลุม - ยกระดับบุคลากรทางการแพทย์ เวชภัณฑ์ สถานพยาบาลให้เหมาะสม ตรงกับความต้องการชุมชน - พัฒนาประชาชนและชุมชนในการดูแลตนเอง เผยแพร่ความรู้และให้คำปรึกษาแนะนำในการดูแลสุขภาพกายและจิตใจ - ส่งเสริมบริการสาธารณสุข ลดอุบัติเหตุและอุบัติเหตุจราจร
4.1 พื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนเพิ่มขึ้น 4.2 ปริมาณน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรเพิ่มขึ้น 4.3 คุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น 1) จำนวนพื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลน 2) สัดส่วนพื้นที่ชลประทาน/พื้นที่รับประโยชน์ 3) การเข้าถึงระบบประปา 4) คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน 5) ร้อยละของปริมาณขยะที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	1. ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความหลากหลาย อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติและมีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมก่อให้เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศ	1. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ป้องกัน 2. พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ เพื่อคงความสมดุลระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์ 3. ป้องกันและควบคุมมลพิษที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนให้ดำเนินชีวิตที่ดีของประชาชนให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมและมีสุขภาพที่ดี - ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อุตสาหกรรมหลักของภาค - ลดและขจัดมลพิษทางอากาศ - กำจัดขยะและของเสียอันตราย - บำบัดน้ำเสีย

3.3.2 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด 4 ปี

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกซึ่งประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดตราด เป็นพื้นที่หลักในการรองรับการกระจายอุตสาหกรรมจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ ชลบุรี และระยอง มีการพัฒนานิคมอุตสาหกรรม ท่าเรือน้ำลึก ถนนทางรถไฟ และบริการพื้นฐาน เช่น น้ำ ไฟฟ้า และโทรคมนาคมไว้มากมายอย่างเพียงพอ ส่งผลให้พื้นที่แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี กลายเป็นเมืองท่าระดับมาตรฐานสากล อีกทั้ง พื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง เป็นเมืองอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของประเทศ มีท่าเรืออุตสาหกรรมสำหรับขนถ่ายวัตถุดิบสินค้าทั่วไป และสินค้าของเหลวทางเคมี พร้อมทั้ง มีเขตนิคมอุตสาหกรรมสำหรับรองรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ทำให้ภาคเอกชนได้ลงทุนด้านอุตสาหกรรมและกิจกรรมต่อเนื่องทั้งในเขตนิคมอุตสาหกรรมของภาครัฐ และเขตอุตสาหกรรมของภาคเอกชนเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการลงทุนด้านอื่น ๆ เช่น โรงแรม สถานที่บริการและที่อยู่อาศัยอีกมาก

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก			
2.1 จังหวัด	1.จังหวัดชลบุรี 2.จังหวัดระยอง 3.จังหวัดจันทบุรี 4.จังหวัดตราด		
2.2 เนื้อที่	17,072 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 3.33 ของประเทศ		
2.3 ประชากร	รวม 2,904,510 คน	ชาย 1,426,943 คน	หญิง 1,477,567 คน
	คิดเป็นร้อยละ 4.41 ของประเทศ		
2.4 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	อุตสาหกรรม 21%	เกษตรกรรม 12%	ที่เหลื๋อขายส่งขายปลีก โรงแรม บริหารอาหาร
2.5 GRP (ปี 58)	2,405,267 ล้านบาท	17,59 ของ GDP	ลำดับที่ 1 ใน 18 กลุ่ม
2.6 รายได้เฉลี่ย	432,712 คนต่อปี		

ที่มา : สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ศาลากลางจังหวัดชลบุรี

นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกยังมีช่องทางการค้าขายชายแดนในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราดที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศเวียดนามและประเทศจีนตอนใต้ที่ติดกับเวียดนาม ส่งผลให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกสามารถเป็นประตูใหม่ของประเทศเชื่อมโยงกับเส้นทางขนส่งทางเรือนานาชาติ และสร้างฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมที่แข่งขันกับตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นแหล่งจ้างงานใหม่ในการรองรับแรงงานและประชากรที่อพยพจากกรุงเทพมหานคร และภาคอื่นๆ อีกทั้ง ยังมีภูมิประเทศที่ยังคงสภาพธรรมชาติอยู่มากโดยดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกผลไม้และพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงชายฝั่งและประมง โดยเฉพาะที่จันทบุรีและตราดซึ่งเป็นแหล่งผลิตผลไม้และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงรู้จักกันมานาน นอกจากนี้พื้นที่บริเวณ จันทบุรี และตราด ยังคงเป็นแหล่งผลิตอัญมณีซึ่งเป็นสินค้าที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง รวมทั้งเป็นจังหวัดชายแดนที่มีประวัติศาสตร์การติดต่อทั้งทางด้านการค้า และวัฒนธรรมกับประเทศกัมพูชาอย่างต่อเนื่องยาวนาน

จากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกในทุก ๆ ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ข้อมูลการปกครอง ข้อมูลเศรษฐกิจ ลักษณะทางสังคม โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และศักยภาพในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น จึงกำหนดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 - 2564 โดยแบ่งออกเป็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม ด้านการเกษตร ด้านการท่องเที่ยว ด้านการค้าชายแดน และด้านสิ่งแวดล้อม และกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2560 – 2564 ของภาคตะวันออก

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2560 – 2564		
ตำแหน่งการพัฒนา	“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”	
จุดเน้นการพัฒนา	อุตสาหกรรม	พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
	เกษตรกรรม	พัฒนาภาคตะวันออกเป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล
	ท่องเที่ยว	ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว
	ทรัพยากรธรรมชาติ	เร่งแก้ไขปัญหทรัพยากรธรรมชาติที่มีความวิกฤติและจัดระบบบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
วิสัยทัศน์	ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน ฐานการผลิตและจำหน่ายผลไม้ ประมง และปศุสัตว์เพื่อการส่งออก แหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติ เชิงนิเวศน์ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน พื้นที่เศรษฐกิจบริเวณชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และประตูสู่เศรษฐกิจโลก	
เป้าประสงค์รวม	1.เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีเสถียรภาพ มาตรฐานสู่สากล และสามารถแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศ 2.เป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจ การขนส่ง การค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ ระดับนานาชาติ พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3.พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น และมีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ	
ประเด็นยุทธศาสตร์	1.ยกระดับการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชลบุรี และระยองให้เป็นฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน 2.การพัฒนาการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานมีความทันสมัยและเป็นสากล เพื่อให้ฐานการผลิตและจำหน่ายผลไม้ ประมง และปศุสัตว์เพื่อการส่งออก 3.พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติ เชิงนิเวศน์ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน 4.พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจบริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม 5. ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความหลากหลาย อุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติ และมีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศน์	

ตารางที่ 8 แสดงวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ของภาคตะวันออก

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชลบุรีและระยองให้เป็นฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน	1. เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ 2. ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และมีผู้ประกอบการชุมชนมีขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ตั้งแต่การเริ่มต้นธุรกิจ การวางแผนธุรกิจการตลาด การบริหารจัดการเพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมตลอดจนการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าภายใต้แนวคิดสีเขียว 3. การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมมีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศภายใต้แนวคิดสีเขียว 4. โครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพรองรับการเจริญเติบโตภาคอุตสาหกรรม	1. ส่งเสริมพัฒนาโรงงานให้มีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใช้เทคโนโลยีสะอาด และดูแลชุมชนสังคม นำไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และอุตสาหกรรมสีเขียว 2. ยกระดับด้านคุณภาพมาตรฐานการผลิต การวางแผนธุรกิจการจัดการด้านการตลาดการสร้างเครือข่ายการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม 3. ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มประสิทธิภาพของภาคอุตสาหกรรม 1.4 พัฒนาศักยภาพของบุคลากรภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน และมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 1.5 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารและการบริการที่มีประสิทธิภาพ 1.6 ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศ เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนา การผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐาน มีความทันสมัยและเป็นสากลเพื่อให้เป็นฐานการผลิตและจำหน่ายผลไม้ ประมง และปศุสัตว์ เพื่อการส่งออก	1. เกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสมจากการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญที่มีคุณภาพ 2. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นและผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถจำหน่ายในต่างประเทศเพิ่มขึ้น 3. ผลผลิตใหม่และการเพิ่มมูลค่าผลผลิตที่มีมากในพื้นที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีความหลากหลายมากขึ้น	1. เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้เกษตรกรอย่างเหมาะสมและสามารถนำไปปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และราคาที่สูงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด 2. ปรับปรุงกระบวนการผลิตทางการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมูลค่าเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและข้อกำหนดมาตรฐานในเวทีการค้าโลก 3. ส่งเสริมการสร้างสรรคผลผลิตใหม่และเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้มีความหลากหลายตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

ตารางที่ 8 แสดงวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ของภาคตะวันออก (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการ ท่องเที่ยวของกลุ่มภาค ตะวันออกให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวชายทะเล นานาชาติ เชิงนิเวศ เชิง เกษตร เชิงสุขภาพ และ การท่องเที่ยวโดยชุมชน	1. แหล่งท่องเที่ยวหลักของกลุ่มจังหวัดดำรงเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากลต่อไป 2. นักท่องเที่ยวรายเดิมและนักท่องเที่ยวรายใหม่เพิ่มขึ้นจากสินค้าและบริการการท่องเที่ยวที่หลากหลายและได้มาตรฐาน 3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความสะดวกและปลอดภัยรวมทั้งประทับใจในบรรยากาศไม่ตรีของคนในพื้นที่กลุ่มจังหวัด 4. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกของกลุ่มตลาดเป้าหมายเป็นไปอย่างทั่วถึงในทุกช่องทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและระบบสื่อสารสมัยใหม่ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด	1. พัฒนาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ 2. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจตอบสนองนักท่องเที่ยว 3. พัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและได้มาตรฐานระดับสากล 4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและเพิ่มมาตรการความปลอดภัยให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว 5. พัฒนาศักยภาพด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง 6. ส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรด้านการท่องเที่ยวด้านปริมาณและคุณภาพ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ บริเวณชานแดนให้เป็น ประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยง กับประเทศเพื่อนบ้านให้ เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน และเกิดผลที่เป็นรูปธรรม	1. การให้บริการและอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดนและท่าเทียบเรือได้มาตรฐานสากล 2. ธุรกิจการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านขยายตัวอย่างต่อเนื่อง	1. ยกระดับการให้บริการและอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดนสำคัญให้ได้มาตรฐานสากลในการให้บริการด้านศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว 2. จัดเตรียมระบบโครงสร้างบริการขั้นพื้นฐานบริเวณเขตเศรษฐกิจชายแดนให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน เพื่อเอื้ออำนวยให้มีการติดต่อธุรกิจการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านได้สะดวกมากขึ้น รองรับสถานการณ์การขยายตัวทางธุรกิจการค้าชายแดน 3. ส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านธุรกิจการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 8 แสดงวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ของภาคตะวันออก (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ปกป้องและฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้มีความ หลากหลาย อุดม สมบูรณ์ตามธรรมชาติ และมีการใช้ประโยชน์ อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดความสมดุลต่อ ระบบนิเวศ	1. พื้นที่ป่าไม่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นต้น น้ำลำธารที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าลดการ พังทลายของดิน 2. ปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภค การเกษตร อุตสาหกรรมและการ ท่องเที่ยว ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งลดลง ด้วยการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ 3. ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีความ อุดมสมบูรณ์โดยการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วน เพื่อเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของ สัตว์น้ำและลดการพังทลายของชายฝั่ง ทะเล จากการถูกน้ำกัดเซาะและเอื้อต่อ การท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 4. คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ มาตรฐานไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดี ของประชาชนโดยการมีส่วนร่วมจาก แหล่งกำเนิดต้นทางมลพิษและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ 5. ขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดในพื้นที่ ชุมชน แหล่งท่องเที่ยว และอุตสาหกรรม ลดลง	1. ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้โดยชุมชนมีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการเพื่อให้พื้นที่ป่าไม่มีความ หลากหลายคงความอุดมสมบูรณ์ 2. อนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ก่อสร้างฝาย กักเก็บน้ำ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล 3. ขยายเขตประปาให้กระจายอย่างทั่วถึง 4. อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนและทรัพยากรชายฝั่ง ทะเล สร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรภาคีและ เครือข่ายภายนอกเพื่อระดมความร่วมมือในการ คุ้มครองและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 5. ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่แหล่ง ท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจ

3.4 โครงการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor, EEC) เป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) ซึ่งดำเนินมาตลอดกว่า 30 ปีที่ผ่านมา (สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก, 2560) โดยมีจุดเริ่มต้นเมื่อประมาณปี 2525 ในช่วงรัฐบาลของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ที่รัฐบาลได้กำหนดให้หน่วยงานต่างๆ ช่วยกันขับเคลื่อนการลงทุนครั้งใหญ่ในบริเวณเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก หรือ Eastern Seaboard โดยจัดให้เป็นวาระแห่งชาติที่จะร่วมกันพัฒนาสร้างท่าเรือพาณิชย์น้ำลึกแห่งแรกของประเทศบริเวณแหลมฉบัง และใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมสำคัญต่างๆ ทั้งในส่วนของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีบริเวณมาบตาพุด ตลอดจนอุตสาหกรรมยานยนต์ในเขตชลบุรีเพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค พลิกภาคตะวันออกของไทยให้กลายเป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ (กอบศักดิ์ ภูตระกูล, 2559)

เหตุผลสำคัญที่ทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความเหมาะสมที่จะเป็นพื้นที่นำร่องเขตเศรษฐกิจการลงทุนพิเศษ เนื่องจากภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ที่รู้จักของนักลงทุนทั่วโลกอยู่ในพื้นที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งอยู่ในระดับดี ทั้งทางถนน ทางราง ท่าเรือ และนิคมอุตสาหกรรม ประกอบกับ เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางเรือของอาเซียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยังท่าเรือน้ำลึกของประเทศต่าง ๆ และการมีฐานอุตสาหกรรมสำคัญพร้อมต่อยอดหลายอุตสาหกรรมใน 10 คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ทั้งอุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ธุรกิจ การบิน พุนยนต์ไบโอเทคโนโลยี และอุปกรณ์การแพทย์ (Modern Manufacturing, 2560)

3.5 การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.5.1 การจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค (แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณ ภายใต้แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ จำนวน 84,412.1196 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ.2560 (ที่ได้รับจัดสรร จำนวน 7,5057.2078 ล้านบาท) จำนวน 9354.4118 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 12.4 ของปีที่ผ่านมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจในประเทศให้มีความเข้มแข็ง อันจะส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การพัฒนาอาชีพ ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตประชาชน ในทุกภาค โดยสนับสนุนการพัฒนาในระดับพื้นที่ ด้านอุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน

การเกษตร การท่องเที่ยว รวมทั้ง การพัฒนาสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนโครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นการกระจายงบประมาณตามพื้นที่ เพื่อสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการดังกล่าวนี้ จัดสรรให้กับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ จังหวัด กลุ่มจังหวัด กองทุน หรือเงินทุนหมุนเวียน รวมไปถึงเงินอุดหนุนผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้แก่ อปท. ด้วย

การจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการส่งเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 นั้น เป็นการดำเนินนโยบายที่ต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เป็นการยกระดับการบูรณาการงบประมาณในเชิงพื้นที่ (Area) ในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มให้ขยายครอบคลุมถึงระดับภาค ซึ่งจะทำให้การพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคมีพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และพัฒนาโครงข่ายพื้นฐานให้มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อตอบสนอง ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (หรืออาจเรียกว่างบประมาณพัฒนาภาค) โดยมีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 9

ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

วัตถุประสงค์	เป้าหมายและตัวชี้วัด
1.เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึง	ลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น
2.เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม	เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม
3.พัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่เศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน	พื้นที่เศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
4.เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน	เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 งบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการดังกล่าวนี้ ได้ถูกจัดสรรในมิติพื้นที่ออกเป็น 6 กลุ่มภาค ได้แก่ 1.พื้นที่ภาคกลาง 2.พื้นที่ภาคใต้ 3.พื้นที่ภาคใต้ชายแดน 4.พื้นที่ภาคตะวันออก 5.พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 6.พื้นที่ภาคเหนือ เป็นงบประมาณรวมกัน จำนวน 38,412.1169 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 46.6 อย่างไรก็ตาม งบประมาณกว่าครึ่งได้ถูกจัดสรรไปจัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากจำนวน 46,000.0000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 54.4 เพื่อเป็นเงินสวัสดิการแก่เกษตรกรและผู้ยากจนที่ได้ลงทะเบียนไว้ในโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนงานโดยตรง และอาจส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาพื้นที่ภาค ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้

ตารางที่ 10 แสดงการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการส่งเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561¹

หน่วย : ล้านบาท

กลุ่มพื้นที่ (Area)	จังหวัด	งบประมาณ	สัดส่วน	เฉลี่ยต่อจังหวัด
1.พื้นที่ ภาคกลาง*	1.จังหวัดนนทบุรี 2.จังหวัดปทุมธานี 3.จังหวัดสระบุรี 4.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 5.จังหวัดชัยนาท 6.จังหวัดลพบุรี 7.จังหวัดสิงห์บุรี 8.จังหวัดอ่างทอง 9.จังหวัดนครนายก 10.จังหวัดปราจีนบุรี 11.จังหวัดสระแก้ว 12.จังหวัดกาญจนบุรี 13.จังหวัดนครปฐม 14.จังหวัดราชบุรี 15.จังหวัดสุพรรณบุรี 16.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 17.จังหวัดเพชรบุรี 18.จังหวัดสมุทรสงคราม 19.จังหวัดสมุทรสาคร	7,942.4330	9.4	418.0227
2.พื้นที่ภาคใต้	1.จังหวัดชุมพร 2.จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3.จังหวัด นครศรีธรรมราช 4.จังหวัดพัทลุง 5.จังหวัดระนอง 6.จังหวัด พังงา 7.จังหวัดภูเก็ต 8.จังหวัดกระบี่ 9.จังหวัดตรัง	4,762.5758	5.6	529.1750
3.พื้นที่ภาคใต้ ชายแดน ***	1.จังหวัดสงขลา 2.จังหวัดสตูล 3.จังหวัดปัตตานี 4.จังหวัดยะลา 5.จังหวัดนราธิวาส	4,068.9430	4.8	813.7886
4.พื้นที่ภาค ตะวันออก**	1.จังหวัดฉะเชิงเทรา 2.จังหวัดชลบุรี 3.จังหวัดระยอง 4.จังหวัดจันทบุรี 5.จังหวัดตราด 6.จังหวัดสมุทรปราการ	3,461.5912	4.2	576.9318
5.พื้นที่ภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ	1.จังหวัดหนองคาย 2.จังหวัดเลย 3.จังหวัดอุดรธานี 4.จังหวัดหนองบัวลำภู 5.จังหวัดบึงกาฬ 6.จังหวัดนครพนม 7.จังหวัดมุกดาหาร 8.จังหวัดสกลนคร 9.จังหวัดร้อยเอ็ด 10.จังหวัดขอนแก่น 11.จังหวัดมหาสารคาม 12.จังหวัด กาฬสินธุ์ 13.จังหวัดสุรินทร์ 14.จังหวัดนครราชสีมา 15.จังหวัดบุรีรัมย์ 16.จังหวัดชัยภูมิ 17.จังหวัดอำนาจเจริญ 18.จังหวัดศรีสะเกษ 19.จังหวัดยโสธร 20.จังหวัดอุบลราชธานี	8,376.1486	10.0	418.8074
6.พื้นที่ภาคเหนือ	1.จังหวัดเชียงใหม่ 2.จังหวัดแม่ฮ่องสอน 3.จังหวัดลำปาง 4.จังหวัดลำพูน 5.จังหวัดเชียงราย 6.จังหวัดน่าน 7.จังหวัดพะเยา 8.จังหวัดแพร่ 9.จังหวัดพิษณุโลก 10.จังหวัดตาก 11.จังหวัดสุโขทัย 12.จังหวัดอุตรดิตถ์ 13.จังหวัดกำแพงเพชร 14.จังหวัดเพชรบูรณ์ 15.จังหวัด นครสวรรค์ 16.จังหวัดอุทัยธานี 17.จังหวัดพิจิตร	9,800.4280	11.6	576.4957
7.กองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก		46,000.0000	54.4	-
รวม		84,412.1169	100	-

ที่มา : ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 58

*จังหวัดฉะเชิงเทราและสมุทรปราการถูกจัดไปรวมกลุ่มกับพื้นที่ภาคตะวันออก เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ EEC

** จังหวัดที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 3 จังหวัด ได้แก่ 1.จังหวัดสมุทรปราการ 2.จังหวัดชลบุรี 3.จังหวัดตราด ส่วนจังหวัดที่เหลือได้รับงบประมาณผ่านส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

*** เนื่องจากมีสถานการณ์ความไม่สงบและบริบทของการพัฒนาที่แตกต่างจากพื้นที่ภาคใต้จึงได้แยกกลุ่มออกมาเป็นพิเศษ

¹ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 58 งบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการส่งเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ ได้จัดสรรงบประมาณเป็น 6 กลุ่มพื้นที่ และ 1 กองทุน ได้แก่ 1.พื้นที่ภาคกลาง 2.พื้นที่ภาคใต้ 3.พื้นที่ภาคใต้ชายแดน 4.พื้นที่ภาคตะวันออก 5.พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6.พื้นที่ภาคเหนือ และ 7.กองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 รัฐบาลได้มอบหมายให้ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ ในการจัดทำและดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการส่งเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืน ให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนาในระดับพื้นที่ รวม 5 ด้าน หรือ 5 แนวทาง ดังตารางที่ 11 ต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงการจัดสรรงบประมาณจำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัด และ สัดส่วนงบประมาณ

หน่วย : ล้านบาท

เป้าประสงค์ : เศรษฐกิจระดับภาพเติบโตตามศักยภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตดีขึ้น			
แนวทางการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	งบประมาณ	สัดส่วน
จำนวน 5 แนวทาง	ประกอบด้วย 13 ตัวชี้วัด	84,412.1169	100
แนวทางที่ 1.เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	มูลค่าการค้าและการลงทุน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2	7,871.9062	9.3
แนวทางที่ 2.เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร	มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2	4,188.3611	4.9
แนวทางที่ 3.เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการ	รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10	6,196.4588	7.3
แนวทางที่ 4.พัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม	ด้านสังคมไทยได้รับการปรับปรุงและพัฒนาประชาชนคุณภาพชีวิตดีขึ้น ร้อยละ 1	57,148.3510*	67.7
แนวทางที่ 5.โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่	ตัวชี้วัด 9 ตัว ประกอบด้วย	9,007.0425	10.6
	1.คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับที่ดีขึ้น ร้อยละ 5	900.6700	
	2.ผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาขนส่ง การสถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 10	1,430.4566	
	3.ด้านสังคมได้รับการปรับปรุงและพัฒนาประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ร้อยละ 5	1,015.5836	
	4.จังหวัดมีรายได้จากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	87.2325	
	5.อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 2	1,227.0000	
	6.มูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	297.5988	
	7.ขยายเขตประปาเมืองเพิ่มขึ้น จำนวน 2 แห่ง	324.0000	
	8.มีปริมาณเก็บกักและพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น 146 , 527 ไร่	300.1700	
	9.จังหวัดมีรายได้จากผลิตภัณฑ์สมุนไพร และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ร้อยละ 10	342.3310	

*ในจำนวนนี้เป็นงบประมาณจัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก จำนวน 46,000 ล้านบาท จึงเหลืองบประมาณ สำหรับการดำเนินการ แนวทางที่ 4 : พัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม 11,148.3510 ล้านบาท

สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ได้กำหนด แนวทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก (1.จังหวัด ฉะเชิงเทรา 2.จังหวัดชลบุรี 3.จังหวัดระยอง 4.จังหวัดจันทบุรี 5.จังหวัดตราด 6.จังหวัดสมุทรปราการ) : พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างสมดุล โดยมีแนวทางการดำเนินการและการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยสรุป ดังนี้

ตารางที่ 12 แสดงภาพรวมการจัดสรรงบประมาณ แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัด
พื้นที่ภาคตะวันออก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

แนวทางการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	งบประมาณ	สัดส่วน	ลำดับ
แนวทางที่ 1 : เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	มูลค่าการค้า และการลงทุน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2	611.9990	18	3
แนวทางที่ 2 : เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร	มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2	523.2500	15	4
แนวทางที่ 3 : เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการ	รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10	297.3730	9	5
แนวทางที่ 4 : พัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม	ด้านสังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนา ประชาชนมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 1	751.9692	22	2
แนวทางที่ 5 : โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่	ด้านสังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนา ประชาชนมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 5	1,227.0000	36	1
รวม		3,461.5912	100	

หน่วย : ล้านบาท

แนวทางที่ 1 : เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน					661.9990 ลบ.
KPI : มูลค่าการค้า และการลงทุน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2					
กลุ่มโครงการ	ห่วงโซ่มูลค่า	กลุ่มกิจกรรม	หน่วยงาน	งบประมาณ	
1.โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงแห่งอนาคตในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	ต้นน้ำ: ด้านการผลิต	1.เพิ่มศักยภาพบุคลากรรองรับอุตสาหกรรมการผลิต (New S-Curve)	1.การพัฒนาฝีมือแรงงาน	117.6800	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (9,200 คน)
			2.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	108.4925	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (80 คน/ปี) ช่างอากาศยาน
			3.สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	13.8565	ระบบฐานข้อมูลความต้องการแรงงานและกำลังคน
		2.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับภาคอุตสาหกรรม	1.จังหวัดสมุทรปราการ	119.4000	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับภาคอุตสาหกรรม
			2.จังหวัดชลบุรี	202.0920	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับภาคอุตสาหกรรม
			3.จังหวัดตราด	88.1280	ก่อสร้างเส้นทางคมนาคมรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ 7 เส้นทาง
	ปลายน้ำ/การจัดจำหน่ายและการตลาด	3.การจัดจำหน่ายและการตลาด 12.3500	1.สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	12.3500	อบรมความรู้ด้านการตลาด 200 ราย

ตารางที่ 12 แสดงภาพรวมการจัดสรรงบประมาณ แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัด
พื้นที่ภาคตะวันออก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

แนวทางที่ 2 : เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร					523.2500 ลบ.
KPI : มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่ม ขึ้นร้อยละ 2					
กลุ่มโครงการ	ห่วงโซ่คุณค่า	กลุ่มกิจกรรม	หน่วยงาน	งบประมาณ	กิจกรรม
1.โครงการพัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์กลางผลไม้เมืองร้อนแห่งอาเซียน	ต้นน้ำ:ปัจจัยพื้นฐานด้านการผลิต	เพิ่มประสิทธิภาพปัจจัยการผลิต	1.กรมชลประทาน	118.0000	จัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 260 ครัวเรือน
	กลางน้ำ:สร้างมูลค่าเพิ่ม วิจัยและนวัตกรรม	พัฒนาระบบการเก็บรักษากระจายสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์และคุณภาพการแปรรูป	1.กรมส่งเสริมการเกษตร	23.2500	อบรมการบริหารจัดการต้นทุน การผลิต พัฒนาศักยภาพ และปรับปรุงคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร 1000 ราย
			2.กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	350.0000	ก่อสร้างสถานที่เก็บรักษาผลไม้ 1 แห่ง
	ปลายน้ำ:การจัดจำหน่ายและการตลาด	เพิ่มประสิทธิภาพการตลาด	1.สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	32.0000	โครงการพัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์กลางผลไม้เมืองร้อนแห่งอาเซียน

หน่วย : ล้านบาท

แนวทางที่ 3 : เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการ					279.3730 ลบ.
KPI : รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10					
กลุ่มโครงการ	ห่วงโซ่คุณค่า	กลุ่มกิจกรรม	หน่วยงาน	งบประมาณ	กิจกรรม
1.โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการให้เป็นฐานกระจายรายได้และสร้างงาน	ต้นน้ำ:ด้านการผลิต	พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว	(เมืองพัทยา)	14.4000	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองพัทยา
		พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัว	1.กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	24.4720	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยาน
			2.จังหวัดสมุทรปราการ	23.1075	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
			3.การกีฬาแห่งประเทศไทย	122.1250	สนามแข่งเรือแคนู จ.ระยอง
	กลางน้ำ:สร้างมูลค่าเพิ่ม วิจัยและนวัตกรรม	ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	1.สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	15.0000	พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 720 คน
			2.กรมการพัฒนาชุมชน	53.9670	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสินค้า บริการให้เป็นฐานกระจายรายได้และสร้างงาน
			3.จังหวัดชลบุรี	32.0314	ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย
	ปลายน้ำ การตลาด	การพัฒนาประสิทธิภาพการตลาด และการประชาสัมพันธ์	1.สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	12.0000	การพัฒนาประสิทธิภาพ การตลาด และการประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 12 แสดงภาพรวมการจัดสรรงบประมาณ แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัด
พื้นที่ภาคตะวันออก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

แนวทางที่ 4 : พัฒนาสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม					715.9692 ลบ.
KPI : ด้านสังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนาประชาชนมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 1					
กลุ่มโครงการ	ห่วงโซ่คุณค่า	กลุ่มกิจกรรม	หน่วยงาน	งบประมาณ	กิจกรรม
1.โครงการ พัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อมและ ยกระดับความ เป็นอยู่ของ ประชาชน	ต้นน้ำ: พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม	1.ยกระดับคุณภาพการบริการ สาธารณสุข	1.สำนักงานปลัดกระทรวง มหาดไทย	7.0000	สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนา ภาคตะวันออก
			2.สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข	86.4589	ยกระดับคุณภาพการให้บริการ
			3.กรมการแพทย์	90.0000	ยกระดับคุณภาพการให้บริการ
	กลางน้ำ/พัฒนาคน	1.พัฒนาคนอย่างเสมอภาค	1.สำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์	75.2439	พัฒนาคนอย่างเสมอภาค
			2.กรมการพัฒนาชุมชน	64.0303	ส่งเสริมวิถีเศรษฐกิจพอเพียง
	ปลายน้ำ /ยกระดับ คุณภาพชีวิต	1.พัฒนาคุณภาพชีวิต	1.สำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์	3.5844	ปรับปรุงบ้านคนพิการ/สูงอายุ
			2.สำนักงานปลัดกระทรวง มหาดไทย	21.0000	แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ประชาชน
			3.สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข	58.3100	พัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ
		2.พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	1.กรมชลประทาน	150.0000	พัฒนาระบบบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม
			2.กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง	71.0150	จัดการการกัดเซาะชายฝั่ง
			3.กรมป่าไม้	18.8500	พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
			4.กรมโยธาธิการและผังเมือง	87.5740	เขื่อนป้องกันตลิ่ง
			5.จังหวัดชลบุรี	9.9000	พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

หน่วย : ล้านบาท

แนวทางที่ 5 : โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่					1,227.0000 ลบ.
KPI : อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2					
กลุ่มโครงการ	ห่วงโซ่คุณค่า	กลุ่มกิจกรรม	หน่วยงาน	งบประมาณ	กิจกรรม
1.โครงการพัฒนา พิเศษขนาดใหญ่ การบริหารจัดการ น้ำขนาดใหญ่		1.การบริหารจัดการน้ำ ขนาดใหญ่	1.กรมชลประทาน	300.0000	จัดหาแหล่งน้ำขนาดใหญ่
			2.การประปาส่วน ภูมิภาค	787.0000	วางท่อขยายเขต
2. โครงการ พัฒนาพิเศษ ขนาดใหญ่ พัฒนานวัตกรรม		1.พัฒนานวัตกรรม	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ	140.0000	เมื่อนวัตกรรมชีวภาพ

3.5.2 ผลการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการฯ ในมิติพื้นที่ 3 แผนงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในพื้นที่ภาคตะวันออก

ตารางที่ 13 สรุปผลการจัดสรรงบประมาณฯ ทั้ง 3 แผนบูรณาการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในพื้นที่ภาคตะวันออก

หน่วย : ล้านบาท

ผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561							
3.1ภายใต้แผนการสร้างเสริมความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้เศรษฐกิจในประเทศ : พื้นที่ภาคตะวันออก)							
1.แนวทางการพัฒนา	1.เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน		2.เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร	3.เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการ	4.พัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม		5.โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่
2.เป้าหมายตัวชี้วัด	มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2		มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2	รายได้จากการท่องเที่ยวและการบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10	สังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนาประชาชนมีคุณภาพชีวิตร้อยละ 1		อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลภาคไม่น้อยกว่าร้อยละ 2
3.โครงการกิจกรรม	พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก		พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการให้เป็นฐานกระจายรายได้และการสร้างงาน	พัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อมและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน		1.โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่การบริหารจัดการน้ำ 2.โครงการพิเศษขนาดใหญ่พัฒนานวัตกรรม
4. งบม.	661.9990		523.2500	297.3730	751.9692		1,227.0000
3.2 ภายใต้แผนการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก)							
เป้าประสงค์		พื้นที่ภูมิกษาคน้อย และมีความสามารถในการแข่งขัน					
ตัวชี้วัด	1.อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2				2.เมืองศูนย์กลางของจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้นอย่างน้อยจังหวัดละ 1 เมือง		
ด้าน	1. ด้านอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุน และ 7.การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ		2.ด้านการเกษตร	3 การท่องเที่ยวและบริการ	4.การพัฒนาคุณภาพชีวิตคน และ 6.การพัฒนาเมืองหลัก/เมืองสำคัญ		5.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แนวทางการพัฒนา	1.การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	2.เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรมการค้าการลงทุน	3.เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร	4.เพิ่มศักยภาพภาคการท่องเที่ยวและบริการ	5.การพัฒนาด้านสังคม	6.พัฒนาด้านสังคมยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม	7.การบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัดเพิ่มขึ้น	มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2	มูลค่าสินค้าเกษตรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10	ตัวชี้วัดรวม 6 ตัว*		1.คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 77 (ตราด) 2.พื้นที่เสี่ยงภัยได้รับการปกป้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
ผลผลิต/กลุ่มโครงการ	การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน	พัฒนาการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว	ผลผลิตด้านการพัฒนาสังคม ของ 4 จังหวัด	ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความหลากหลายอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ	ผลผลิตการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
หน่วยงาน	จังหวัด	กลุ่มจังหวัด	กลุ่มจังหวัด	กลุ่มจังหวัด	จังหวัด	กลุ่มจังหวัด	จังหวัด
4. งบม.	591.4989	6.5900	24.4973	183.3683	164.8552	139.2544	165.4515

ผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ต่อ)			
3.3 ภายใต้แผนการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พื้นที่ภาคตะวันออก)			
เป้าประสงค์	ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ		
ตัวชี้วัด	ร้อยละ 90 ของอปท.ผ่านเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพ LPA ทั้ง 5 ด้าน แต่ละด้านคะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70		
ด้าน	1.ด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน 2.ด้านการเกษตร 7.การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ 3.ด้านการท่องเที่ยวและบริการ 6.การพัฒนาเมืองหลัก/เมืองสำคัญ	4.การพัฒนาคุณภาพชีวิตคน	5.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แนวทางการพัฒนาที่	2.การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้าง 23,368.3349 ลบ.	3.การจัดบริการสาธารณะด้านสังคม 95,197.8555 ลบ. 1.การจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษา 82, 216.3203 ลบ.	4.การจัดบริการสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อม 2,091.7844 ลบ.
	5.การจัดบริการสาธารณะด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัด 1.ร้อยละ 70 อปท. ผ่านเกณฑ์ด้านคุณธรรมและความโปร่งใส/สป.สำนัคนายก และกรมส่งเสริม /9,580.1864 ลบ. 2. อปท.จัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/กรมส่งเสริม 50,945.5185 ลบ. รวม 60, 525.7049 ลบ.		
เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	ร้อยละ 90 อปท.ผ่านเกณฑ์ การประเมิน LPA ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	1.ร้อยละ 90 อปท. ผ่านเกณฑ์ประเมิน LPA ด้านสังคม/28,838.2047 ลบ. 2.ร้อยละ 75 ผู้สูงอายุพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ/66359.6508 ลบ. 3.ร้อยละ 90 ผ่านเกณฑ์ประเมิน LPA ด้านการศึกษา/81,038.7883 ลบ. 4.นักเรียนสังกัด อปท. มีผลคะแนน (O-net) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 /1,177.5320 ลบ.	1.ร้อยละ 90 ของอปท.ที่ผ่านเกณฑ์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/ สผ และ มท. /9,580.1864 ลบ. 2.ปริมาณขยะที่เข้าสู่ระบบกำจัด ลดลง ร้อยละ 5 /สผ /50,945.5185 ลบ.
ผลผลิต/ กลุ่ม โครงการ สำคัญ ในภาค ตะวันออก	เมืองพัทยา 1.ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา/ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 1 รายการ/อุดหนุนเฉพาะกิจ 104.1300 ลบ. 2.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองพัทยา/ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 6 รายการ/อุดหนุนเฉพาะกิจ 305.3266 ลบ.	เมืองพัทยา ด้านสังคม 1.ค่าใช้จ่ายในการเพิ่มประสิทธิภาพป้องกันแก้ไขยาเสพติด 2.เบี้ยสงเคราะห์ความพิการ 3.เบี้ยสงเคราะห์ผู้สูงอายุ 4.เบี้ยสงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ 5.เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ที่เป็นค่าครุภัณฑ์/5 รายการ/ (201..4533 ลบ.) 6.เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ที่เป็นค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง จำนวน 4 รายการ/(272.7000 ลบ.) ด้านการศึกษา 1.ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาอนุบาล-พื้นฐาน 2.ค่าอาหารกลางวัน 3.ค่าอาหารเสริม (นม) 4.ขยายระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนและศูนย์เด็กเล็กเมืองพัทยา 23.9400 ลบ.	เมืองพัทยา

ผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ต่อ)			
3.3 ภายใต้แผนการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พื้นที่ภาคตะวันออก)			
เป้าประสงค์	ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ		
ตัวชี้วัด	ร้อยละ 90 ของอปท.ผ่านเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพ LPA ทั้ง 5 ด้าน แต่ละด้านคะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70		
ด้าน ผลผลิต/ กลุ่ม โครงการ สำคัญ ในภาค ตะวันออก	เมืองพัทยา อบจ. /เทศบาล /อบต. 1.ก่อสร้างและปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน 2.การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำ	เมืองพัทยา อบจ. /เทศบาล /อบต. ด้านสังคม 1.การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2. อสม. เชิงรุก 3.จ่ายเบี้ยยังชีพคนพิการ 4.การสงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ 5.การจัดสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษา 1.ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาอนุบาล-พื้นฐาน 2.ค่าอาหารกลางวัน 3.ค่าอาหารเสริม (นม) 4.อาคารเรียน (สน.ศท.4/12) จำนวน 4 หลัง ได้แก่ 4.1 เทศบาลเมืองชลบุรี 2 หลัง 4.2 เทศบาลเมืองพนัสนิคม 1 หลัง 4.3 อบต. นิคมพัฒนา ระยอง 1 หลัง	เมืองพัทยา อบจ. /เทศบาล /อบต. 1.สนับสนุนและส่งเสริม อปท. ในการจัดการน้ำเสีย 1.1 เทศบาลพนัสนิคม 37 ลบ. 1.2 เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา 25 ลบ. 2.ส่งเสริมและสนับสนุนอปท. ในการจัดการขยะ 2.1 อบจ.ระยองเตาเผาขยะ 61 ลบ. 2.2ก่อสร้างระบบกำจัดขยะเป็นเชื้อเพลิง 2 ตัว เทศบาลนคร สมุทรปราการ และ อบต. แก่งหางแมว (128 ลบ.) 2.3ศูนย์กำจัดขยะรวมครบวงจร อบจ. ฉะเชิงเทรา(48 ลบ.)

* ประกอบด้วย

- 1.ประชาชนที่อยู่ภายใต้เส้นความยากจนไม่ถึง ร้อยละ 10 เป็นกิจกรรมปรับปรุงทางของจังหวัดระยอง 8 กิจกรรม งบ 140 ล้าน
- 2.รายได้จากการจำหน่าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 เป็นกิจกรรมของจังหวัดระยอง 1 กิจกรรม งบ 9.0500 ล้าน
- 3.สัดส่วนนักเรียนที่มีคะแนน(O-net)ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 กิจกรรมของจังหวัดชลบุรี 1 กิจกรรม งบ 2.2412 ล้าน
- 4.การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเพิ่มขึ้น เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงภายในของจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด รวม 7 กิจกรรม งบ 102.1500 ล้าน
- 5.ยาเสพติด หมู่บ้านสีขาวร้อยละ60 หมู่บ้านสีแดงร้อยละ 10 กิจกรรมอบรมของจังหวัดระยอง 1 กิจกรรม งบ 2.4140 ล้าน
6. ความสำเร็จการบริหารจัดการยุทธศาสตร์จังหวัดกลุ่มจังหวัดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เป็นงบบริหารจัดการของจังหวัด ๆ ละ 9 ล้าน และจังหวัดตราด 8 ล้าน รวมทั้งสิ้น 35 ล้านบาท อยู่ภายใต้แนวทางนี้ด้วย

บทที่ 4

บทวิเคราะห์

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาทำให้ความเจริญกระจุกตัวในเขตกรุงเทพและปริมณฑล และพื้นที่ภาคกลาง เกิดปัญหาช่องว่างและการกระจายรายได้ระหว่างภาค ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆ เสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาด้านสังคมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ในขณะที่กลไกการบริหารงานในส่วนภูมิภาคไม่มีประสิทธิภาพทำให้การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดขาดพลังขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะเทศบาลหลักของจังหวัดมีขนาดเล็กเกินไปเกิดข้อจำกัดในการให้บริการประชาชน และการเติบโตของเมืองที่ขาดการบังคับใช้ผังเมืองอย่างจริงจังทำให้เมืองต่างๆ เติบโตอย่างไร้การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุดังกล่าว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เป็นยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนา ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น การพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองนำอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม พัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเพื่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และเพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ลดช่องว่างระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น 2) พื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรสิ่งแวดล้อม 3) เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองนำอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม และ 4) เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจเกิดผลเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยังได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนา แนวทาง เป้าหมาย และตัวชี้วัดการดำเนิน รวมถึงกิจกรรม/โครงการการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ภาคไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ และการดำเนินงานในพื้นที่เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดภาพของความร่วมมือและประสานความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน โดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้งให้เกิดการปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณที่ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ลดความซ้ำซ้อน และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 พ.ศ. 2560 และ พ.ศ.2561 แม้ว่าจะมีการนำยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มาใช้เป็นกรอบ และแนวทางในการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ แต่เนื่องจากโครงสร้างของการบริหารราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นยังคงมีช่องว่างในการประสานงาน ทำให้การบริหารงานบูรณาการเชิงพื้นที่ในระดับภาคยังไม่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง รัฐบาลจึงได้มีประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 เพื่อกำหนดให้มี “คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค” หรือ “ก.บ.ภ.” เป็นองค์หลักในการกำหนดกรอบนโยบาย และวางระบบการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและ จังหวัดแบบบูรณาการ โดยการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค รวมถึงการจัดทำและบริหารงานงบประมาณของจังหวัด กลุ่มจังหวัดและของส่วน ราชการต่างๆที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาภาค โดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของ ก.บ.ภ. ซึ่งระเบียบดังกล่าวนี้มีผลใช้บังคับกับการดำเนินการ จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังนั้น ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณ และการบริหารงาน เชิงพื้นที่แบบบูรณาการตามระเบียบใหม่นี้

โดยกระบวนการจัดทำงบประมาณและบูรณาการการบริหารงานเชิงพื้นที่ จะต้องมีการจัด แผนพัฒนาภาคในแต่ละภาค การทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกัน รวมถึง ต้องมีการบูรณาการแผนในพื้นที่ของส่วนราชการ/หน่วยงานต่างๆ กับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ในลักษณะ การบูรณาการงบประมาณใน 3 มิติ ได้แก่ มิติหน่วยงาน (Function) มิตินโยบายสำคัญ (Agenda) และมิติ พื้นที่ (Area) โดยใช้พื้นที่ภาคเป็นตัวตั้ง และปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้ระบบงบประมาณเป็นกลไกในการ ขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ

1. กระบวนการจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องระหว่างโครงการ กิจกรรม/ดำเนินงานในพื้นที่กับแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และแผนพัฒนา ในระดับต่างๆ
2. การลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่
3. ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของการดำเนินงาน ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ที่จะส่งต่อคุณค่าเป็นภาพรวมการพัฒนาในระดับพื้นที่ภาค และสะท้อนถึงเป้าหมายการพัฒนา ประเทศในระยะยาวต่อไป

การศึกษา วิเคราะห์ แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) กรณีศึกษา : พื้นที่ภาคตะวันออก ในครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ ผลของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในพื้นที่ภาคตะวันออก ภายใต้แผนงานบูรณาการ 3 แผน ได้แก่ 1) แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ (แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ภาค) 2) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และ 3) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมุ่งแสวงหาคำตอบให้ 3 ประเด็นหลักดังที่กล่าวมา เพื่อให้เป็นข้อมูลและบทเรียนสำคัญในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะนำไปสู่การนำระบบการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีผลการศึกษาในแต่ละประเด็น ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

4.1 ความสอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณ กับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก

การแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ไปสู่การปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นขั้นตอนสำคัญที่สุด ที่จะทำให้การพัฒนาพื้นที่ภาค จังหวัด กลุ่มจังหวัด และการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้มีความเป็นเอกภาพ สอดคล้อง เชื่อมโยงไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ของการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาค ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ซึ่งการกำหนดประเด็นการพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่เป็นบันไดก้าวแรกที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว โดยเริ่มจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ต้องทำการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และผลกระทบการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนาที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีส่วนเกี่ยวข้อง แล้วนำผลการวิเคราะห์มากำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในรายละเอียด ให้เชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนา เป้าหมาย และตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะข้อมูลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหลัก แนวทางการพัฒนารอง และพื้นที่ดำเนินงานในรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ภาค จะเป็นกรอบแนวทางสำหรับการวิเคราะห์เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ จะพบความเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกในช่วงปี 2560 - 2564 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 แสดงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัด ของยุทธศาสตร์ที่ 9 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12						
1.เป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ						
วัตถุประสงค์	1.เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น 2.เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม 3.เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเพื่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และ 4.เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน					
เป้าหมาย	1.ลดช่องว่างระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น	2.พื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรสิ่งแวดล้อม	3.เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม	4.เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน		
ตัวชี้วัด	1.1ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวระหว่างภาคลดลง 1.2สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ระหว่างภาคลดลง	2.1ค่าเฉลี่ยสารอินทรีย์ระเหยง่ายในพื้นที่อุตสาหกรรมหลักบริเวณมาบตาพุดไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน 2.2 ข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบจากการประกอบการในพื้นที่ลดลง	3.1เมืองศูนย์กลางที่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่เพิ่มขึ้น	4.1มูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 4.2 สถานประกอบการที่จดทะเบียนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่เพิ่มขึ้น		
2. ทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 - 2564						
ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 9 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12						
2.1ด้าน	1.ด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	2. ด้านการเกษตร	3. ด้านการท่องเที่ยวและบริการ	4.การพัฒนาคุณภาพชีวิตคน ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5.การพัฒนาเมืองหลัก/เมืองสำคัญ	6.การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ
2.2 แนวทางการพัฒนา	ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยองให้เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมให้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต	1.การผลิตอาหาร รักษาและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหาร ข้าว พืชผัก มะพร้าว และประมงน้ำจืดในพื้นที่ ฉะเชิงเทรา ให้สามารถเป็นฐานการส่งออก	1.พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลนานาชาติในจังหวัดชลบุรี ให้เป็นฐานกระจายรายได้และการสร้างงาน	1.เพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการน้ำ แก้ปัญหาความขัดแย้งการใช้ในภาคตะวันออก ระหว่างภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยว และชุมชน	1.พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่	1.พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 1.1 เร่งรัดการแก้ไขปัญหา มลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจหลักให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 1.2 สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

2. ทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 - 2564						
ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 9 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ต่อ)						
2.1ด้าน	1.ด้าน อุตสาหกรรม การค้าและการ ลงทุน	2. ด้าน การเกษตร	3. ด้านการ ท่องเที่ยวและ บริการ	4.การพัฒนา คุณภาพชีวิตคน ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	5.การพัฒนา เมืองหลัก/เมือง สำคัญ	6.การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ
2.2 แนว ทาง การ พัฒนา		2. ผลไม้เพื่อ การส่งออก พัฒนาธุรกิจ การค้าผลไม้ใน จังหวัดระยอง ตะวันออก จันทบุรี ตราด และ ฉะเชิงเทรา ให้เป็นฐานเพื่อ การส่งออก 3.ส่งเสริมการ เลี้ยงปศุสัตว์ สุกร ไก่ และ เปิดในพื้นที่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ให้ ผลผลิตมี คุณภาพและได้ มาตรฐานความ ปลอดภัย 4.พัฒนาพื้นที่ที่ มีศักยภาพด้าน การประมงและ เพาะเลี้ยงสัตว์ น้ำชายฝั่งอ่าว ไทย ให้คง ความอุดม สมบูรณ์	2.ฟื้นฟูและ ปรับปรุงการ พัฒนาการ ท่องเที่ยวของ ฉะเชิงเทรา จันทบุรี และ ตราด ให้เป็น แหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศน์ เกษตรเชิง สุขภาพ และ การท่องเที่ยว โดยชุมชน		2.ส่งเสริมการ จัดการ สิ่งแวดล้อมเมือง อย่างมีบูรณาการ ภายใต้การมีส่วน ร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาค ประชาสังคม และ ภาคเอกชน 3.พัฒนาระบบ ขนส่งสาธารณะใน เขตเมือง 4.รักษาอัตลักษณ์ ของเมืองและ สร้างคุณค่าของ ทรัพยากรเพื่อ กระจายรายได้ให้ คนในท้องถิ่น	1.พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 1.3 เพิ่มศักยภาพการ ท่องเที่ยวทางทะเลเชื่อมโยง อ่าวไทยฝั่งตะวันออกกับ ตะวันตก 1.4 พัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ประชาชน และรองรับการ พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาค ตะวันออก 1.5 กระจายประโยชน์จาก การพัฒนาให้แก่ประชาชนใน พื้นที่ 2.พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน (ตราด) 2.1ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก สะดวกการลงทุนในพื้นที่เขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 2.2 สนับสนุนและยกระดับ การพัฒนากิจกรรมทาง เศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับ ศักยภาพของพื้นที่ 2.3 ส่งเสริมให้ภาค ประชาชนและภาคการพัฒนา เข้ามามีส่วนร่วมและได้รับ ประโยชน์จากการพัฒนา 2.4 บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจ พิเศษชายแดนภายใต้ กระบวนการมีส่วนร่วม

2. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 - 2564 ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 9 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ต่อ)						
2.1ด้าน	1.ด้าน อุตสาหกรรม การค้าและการ ลงทุน	2. ด้าน การเกษตร	3. ด้านการ ท่องเที่ยวและ บริการ	4.การพัฒนา คุณภาพชีวิตคน ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	5.การพัฒนา เมืองหลัก/เมือง สำคัญ	6.การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ
					5. เพิ่ม ประสิทธิภาพ การบริหาร จัดการเมือง โดย การรวม อบต.ให้ มีขนาดเหมาะสม สร้างการมีส่วน ร่วมของประชาชน และภาคเอกชนใน การบริหารจัด การเมือง	2.5 บริหารจัดการด้าน สาธารณสุข แรงงาน และ ความมั่นคง
2.3แผน งานและ โครงการ ที่สำคัญ	-	โครงการ ยกระดับ คุณภาพ กระบวนการ ผลิตและการ แปรรูปสินค้า เกษตรให้ได้ มาตรฐานและ ความปลอดภัย	โครงการ ยกระดับ กิจกรรมและ บริการด้านการ ท่องเที่ยว ชายทะเล นานาชาติชลบุรี	โครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหา การกัดเซาะ ชายฝั่งทะเลแบบ มีส่วนร่วม	โครงการปรับปรุง และพัฒนา สภาพแวดล้อม เมืองหลัก	-พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 1.โครงการติดตามตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาสารอินทรีย์ ระเหยง่ายในพื้นที่มาบตาพุด และบริเวณใกล้เคียงจังหวัด ระยอง 2.โครงการพัฒนานิคม อุตสาหกรรมในพื้นที่ชายฝั่ง ทะเลภาคตะวันออก

4.1.1 ความสอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณในภาพรวม

จากตารางที่ 14 จะเห็นว่าเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่ภาค เมือง และ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ คือ 1) ลดช่องว่างระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น 2) พื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรสิ่งแวดล้อม 3) เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของ จังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม 4) เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาครอบคลุมในมิติต่างๆ จำแนกได้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านอุตสาหกรรมการค้า และการลงทุน 2) ด้านการเกษตร 3) ด้านการท่องเที่ยวและบริการ 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 5) การพัฒนาเมืองหลัก/เมืองสำคัญ 6) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ

โดยในพื้นที่ภาคตะวันออกให้น้ำหนักกับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็น พื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกได้กำหนดตำแหน่งการพัฒนาภายใต้วิสัยทัศน์ ที่ว่า “ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน ฐานการผลิตและจำหน่ายผลไม้ ประมง และ ปศุสัตว์ เพื่อการส่งออก แหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติ เชิงนิเวศน์ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน พื้นที่เศรษฐกิจใหม่ชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และประตูสู่เศรษฐกิจ โลก” เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ภาคตะวันออก

ทั้งนี้ จากการศึกษาผลการจัดสรรงบประมาณบูรณาการในมิติพื้นที่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของพื้นที่ภาคตะวันออกภายใต้ 3 แผนงานหลัก ในประเด็นความเชื่อมโยงสอดคล้องของการ กำหนดเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดการดำเนินงาน กับทิศทางและจุดเน้นการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ภาค ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 9 การของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดย สรุปในภาพรวม การจัดสรรงบประมาณเมื่อปี 2561 พบว่าการกำหนดเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัด เห็นความสอดคล้องกับเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาภาคตะวันออก ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้ชัดเจนในแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค ซึ่งเป็นการ จัดทำงบประมาณที่มุ่งตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาระดับภาคเป็นสำคัญ ส่วนแผนงาน บูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการนั้น จะเห็นว่าการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาและตัวชี้วัดมุ่งแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของพื้นที่ โดยเฉพาะงบประมาณของ จังหวัดต่างๆ ให้น้ำหนักไปที่การจัดทำกิจกรรม/โครงการตามความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่เป็นสำคัญ ส่วน งบประมาณของกลุ่มจังหวัดนั้นเริ่มให้ความสำคัญกับกิจกรรมโครงการใหญ่ที่มีผลกระทบในภาพรวมของกลุ่ม จังหวัด จึงมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับเป้าหมาย ทิศทางและจุดเน้นการพัฒนาภาคตะวันออกมากขึ้น สำหรับ แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนข้างชัดเจนว่าการจัดสรร งบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการจัดบริการสาธารณะของตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นๆ เป็น สำคัญ การจัดสรรงบประมาณจึงแทบไม่ได้คำนึงถึงเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา พื้นที่ภาคตะวันออกเท่าใดนัก

โดยมีรายละเอียดการกำหนดเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดการดำเนินงานในแต่ละแผนงาน ดังนี้

ตารางที่ 14 -1 การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้เศรษฐกิจในประเทศ : พื้นที่ภาคตะวันออก) หน่วย : ล้านบาท

ผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561					
3.1 ภายใต้แผนงานบูรณาการสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้เศรษฐกิจในประเทศ : พื้นที่ภาคตะวันออก)					
เป้าประสงค์ : เศรษฐกิจระดับภาคเติบโตตามศักยภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น					
แนวทางการพัฒนา	1.เพิ่มศักยภาพ ภาคอุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน	2.เพิ่มศักยภาพ ภาคการเกษตร	3.เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการ	4.พัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม	5.โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่
เป้าหมายตัวชี้วัด	มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	รายได้จากการท่องเที่ยวและการบริการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10	สังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนา ประชาชนมีคุณภาพชีวิต ร้อยละ 1	อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลภาคไม่น้อยกว่าร้อยละ 2
โครงการกิจกรรม	พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก	พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็น ศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการให้เป็นฐานกระจายรายได้ และการสร้างงาน	พัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อมและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน	1.โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่การบริหารจัดการน้ำ 2.โครงการพิเศษขนาดใหญ่ พัฒนानวัตกรรม
งปม.	661.9990	523.2500	297.3730	751.9692	1,227.0000

จากตารางที่ 14-1 จะเห็นว่าในส่วนของแผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ (หรือ แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค) จะเห็นว่าในการจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของพื้นที่ภาคตะวันออก การกำหนดเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัด ของแผนงานส่วนใหญ่จะสอดคล้อง ทิศทางและจุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกตามยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีเพียงแนวทางการพัฒนาที่ 5 โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่ ที่อาจไม่สอดคล้องตรงกัน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาภายใต้แนวทางดังกล่าวนี้ ก็มีส่วนครอบคลุมถึงการพัฒนาเมืองหลัก/เมืองสำคัญ และการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจอยู่ด้วย รวมถึงการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานดังกล่าวที่ให้น้ำหนักกับการพัฒนาในโครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่ก็ถือว่าสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายฝั่งทะเลตะวันออกและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนเป็นสำคัญด้วย

ตารางที่ 14 -2 การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงาน
จังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก)

หน่วย : ล้านบาท

ผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561							
ภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก)							
เป้าประสงค์	พื้นที่ภูมิก่อนอยู่ และมีความสามารถในการแข่งขัน						
ตัวชี้วัด	1.อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2			2.เมืองศูนย์กลางของจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้นอย่างน้อยจังหวัดละ 1 เมือง			
ด้าน	1.ด้านอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุน และ 7.การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ		2 ด้านการเกษตร	3 การท่องเที่ยวและบริการ	4.การพัฒนาคุณภาพชีวิตคน และ 6.การพัฒนาเมืองหลัก/เมืองสำคัญ		5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แนวทางการพัฒนา	1.การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	2.เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรม การค้าการลงทุน	3.เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร	4.เพิ่มศักยภาพภาคการท่องเที่ยวและบริการ	5.การพัฒนา ด้านสังคม	6.พัฒนาด้านสังคมยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม	7.การบริหาร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัดเพิ่มขึ้น	มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	มูลค่าสินค้าเกษตรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10	ตัวชี้วัดรวม 6 ตัว*	ด้านสังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนา ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ร้อยละ 1	1.คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 77 (ตราด) 2.พื้นที่เสี่ยงภัยได้รับการปกป้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
ผลผลิต/กลุ่มโครงการ	การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	ยกระดับการพัฒนา กลุ่มอุตสาหกรรมให้เป็นฐานเศรษฐกิจ เชี่ยวชาญนำในอาเซียน	พัฒนาการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว	ผลผลิตด้านการพัฒนาสังคมของ 4 จังหวัด	ปกป้องและฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ให้มีความหลากหลาย อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ	ผลผลิตการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
หน่วยงาน	จังหวัด	กลุ่มจังหวัด	กลุ่มจังหวัด	กลุ่มจังหวัด	จังหวัด	กลุ่มจังหวัด	จังหวัด
งปม.	591.4989	6.5900	24.4973	183.3683	164.8552	139.2544	165.4515

* ประกอบด้วย

- 1.ประชาชนที่อยู่ภายใต้เส้นความยากจนไม่ถึง ร้อยละ 10 เป็นกิจกรรมปรับปรุงทางของจังหวัดระยอง 8 กิจกรรม งบ 140 ล้าน
- 2.รายได้จากการจำหน่าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 เป็นกิจกรรมของจังหวัดระยอง 1 กิจกรรม งบ 9.0500 ล้าน
- 3.สัดส่วนนักเรียนที่มีคะแนน(O-net) ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 กิจกรรมของจังหวัดชลบุรี 1 กิจกรรม งบ 2.2412 ล้าน
- 4.การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเพิ่มขึ้น เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงภายในของจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด รวม 7 กิจกรรม งบ 102.1500 ล้าน
- 5.ยาเสพติด หมู่บ้านสีขาวร้อยละ60 หมู่บ้านสีแดร้อยละ 10 กิจกรรมอบรมของจังหวัดระยอง 1 กิจกรรม งบ 2.4140 ล้าน
6. ความสำเร็จการบริหารจัดการยุทธศาสตร์จังหวัดกลุ่มจังหวัดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เป็นงบบริหารจัดการของจังหวัด ๆ ละ 9 ล้าน และจังหวัดตราด 8 ล้าน รวมทั้งสิ้น 35 ล้าน อยู่ภายใต้แนวทางนี้ด้วย

จากตารางที่ 14-2 จะเห็นว่าในส่วนของแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการจากการศึกษา พบว่าการกำหนดเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัด ของแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ส่วนใหญ่สอดคล้องกับเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาภาคตะวันออก ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แม้ว่าแนวทางการพัฒนาอาจไม่ตรงกันทั้งหมด แต่การดำเนินการก็ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน อย่างไรก็ตามการกำหนดตัวชี้วัดในการแนวทางการพัฒนาด้านสังคมซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนและด้านการพัฒนาเมืองมีการกำหนดตัวชี้วัดแยกย่อยออกไปหลายตัวตามลักษณะกิจกรรมการดำเนินงานของแต่ละจังหวัด

สิ่งที่น่าสนใจของการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานนี้ คือ งบประมาณของกลุ่มจังหวัดจะนำไปใช้ในแนวทางการพัฒนาที่ 2.เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรมการค้าการลงทุน แนวทางที่ 3.เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร แนวทางที่ 4.เพิ่มศักยภาพภาคการท่องเที่ยวและบริการ และแนวทางที่ 6.พัฒนาด้านสังคม ยุทธศาสตร์คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ซึ่งงบประมาณของกลุ่มจังหวัดจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนงบประมาณของแต่ละจังหวัด จะใช้ในแนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งงบประมาณจังหวัดในภาคตะวันออกส่วนใหญ่ให้นำหนักกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นการพัฒนาของภาคเช่นกัน

ตารางที่ 14 -3 การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดภายใต้แผนงานภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พื้นที่ภาคตะวันออก)

หน่วย : ล้านบาท

ผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561			
ภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พื้นที่ภาคตะวันออก)			
เป้าประสงค์	ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ		
ตัวชี้วัด	ร้อยละ 90 ของอปท.ผ่านเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพ LPA ทั้ง 5 ด้าน แต่ละด้านคะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70		
ด้าน	1.ด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน 2.ด้านการเกษตร 7.การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ 3.ด้านการท่องเที่ยวและบริการ 6.การพัฒนาเมืองหลัก/เมืองสำคัญ	4.การพัฒนาคุณภาพชีวิตคน	5.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แนวทางการพัฒนาที่	2.การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้าง 23,368.3349 ลบ.	3.การจัดบริการสาธารณะด้านสังคม 95,197.8555 ลบ. 1.การจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษา 82, 216.3203 ลบ.	4.การจัดบริการสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อม 2,091.7844 ลบ.
	5.การจัดบริการสาธารณะด้านบริหารจัดการ ตัวชี้วัด 1.ร้อยละ 70 อปท. ผ่านเกณฑ์ด้านคุณธรรมและความโปร่งใส/สป.สำนักนายก และกรมส่งเสริม /9,580.1864 ลบ. 2. อปท.จัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/กรมส่งเสริม 50,945.5185 ลบ. รวม 60, 525.7049 ลบ.		

ตารางที่ 14-3 การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดภายใต้แผนงาน
ภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พื้นที่ภาคตะวันออก) (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561			
ภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พื้นที่ภาคตะวันออก)			
เป้าประสงค์	ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ		
เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	ร้อยละ 90 อปท.ผ่านเกณฑ์การประเมิน LPA ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	1.ร้อยละ 90 อปท. ผ่านเกณฑ์ประเมิน LPA ด้านสังคม/28,838.2047 ลบ. 2.ร้อยละ 75 ผู้สูงอายุพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ/66359.6508 ลบ. 3.ร้อยละ 90 ผ่านเกณฑ์ประเมิน LPA ด้านการศึกษา/81,038.7883 ลบ. 4.นักเรียนสังกัด อปท. มีผลคะแนน (O-net) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 /1,177.5320 ลบ.	1.ร้อยละ 90 ของอปท.ที่ผ่านเกณฑ์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/สผ และ มท. /9,580.1864 ลบ. 2.ปริมาณขยะที่เข้าสู่ระบบกำจัดลดลง ร้อยละ 5 /สผ /50,945.5185 ลบ.
ผลผลิต/กลุ่มโครงการสำคัญในภาคตะวันออก*	เมืองพัทยา 1.ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา/ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 1 รายการ/อุดหนุนเฉพาะกิจ104.1300 ลบ. 2.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองพัทยา/ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 6 รายการ/อุดหนุนเฉพาะกิจ 305.3266 ลบ.	เมืองพัทยา ด้านสังคม 1.ค่าใช้จ่ายในการเพิ่มประสิทธิภาพป้องกันแก้ไขยาเสพติด 2.เบี้ยสงเคราะห์ความพิการ 3.เบี้ยสงเคราะห์ผู้สูงอายุ 4.เบี้ยสงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ 5.เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ที่เป็นค่าครุภัณฑ์/5 รายการ/(201..4533 ลบ.) 6.เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ที่เป็นค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างจำนวน 4 รายการ/(272.7000 ลบ.) ด้านการศึกษา 1.ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาอนุบาล-พื้นฐาน 2.ค่าอาหารกลางวัน 3.ค่าอาหารเสริม (นม) 3.ขยายระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนและศูนย์เด็กเล็กเมืองพัทยา 23.9400 ลบ.	เมืองพัทยา -
	อบจ. /เทศบาล /อบต. 1.ก่อสร้างและปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน 2.การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำ	อบจ. /เทศบาล /อบต. ด้านสังคม 1.การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2. อสม. เจริญ 3.จ่ายเบี้ยยังชีพคนพิการ 4.การสงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ 5.การจัดสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษา 1.ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาอนุบาล-พื้นฐาน 2.ค่าอาหารกลางวัน 3.ค่าอาหารเสริม (นม) 4.อาคารเรียน (สน.ศท.4/12) จำนวน 4 หลัง ได้แก่ 4.1 เทศบาลเมืองขลุง 2 หลัง 4.2 เทศบาลเมืองพนัสนิคม 1 หลัง 4.3 อบต. นิคมพัฒนา ระยะย 1 หลัง	อบจ. /เทศบาล /อบต. 1.สนับสนุนและส่งเสริม อปท. ในการจัดการน้ำเสีย 1.1 เทศบาลพนัสนิคม 37 ลบ. 1.2 เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา 25 ลบ. 2.ส่งเสริมและสนับสนุนอปท. ในการจัดการขยะ 2.1 อบจ.ระยองเตาเผาขยะ 61 ลบ. 2.2 ก่อสร้างระบบกำจัดขยะเป็นเชื้อเพลิง 2 ตัว เทศบาลนคร สมุทรปราการ และ อบต. แก่งหางแมว (128 ลบ.) 2.3ศูนย์กำจัดขยะรวมครบวงจร อบจ. ฉะเชิงเทรา (48 ลบ.)

*กิจกรรมโครงการและงบประมาณส่วนนี้ประมวลมาเฉพาะโครงการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่จัดสรรให้แก่ อปท.ในพื้นที่ภาคตะวันออกเท่านั้น

จากตารางที่ 14-3 จะเห็นว่าในส่วนของแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะเห็นว่าการจัดสรรเงินอุดหนุนภายใต้แผนงานบูรณาการดังกล่าว มีเป้าประสงค์สำคัญให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่และความจำเป็นของท้องถิ่น รวมถึงการจัดสวัสดิการตามนโยบายสำคัญของรัฐบาลให้สำเร็จลุล่วง ดังนั้น การกำหนดเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัด ของแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงคำนึงถึงการสร้างความพร้อมและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ ทำให้ไม่เห็นภาพความเชื่อมโยงสอดคล้องกับเป้าหมายทิศทางและจุดเน้นของการพัฒนาภาคตะวันออก อย่างไรก็ตาม ในส่วนของเงินอุดหนุนเฉพาะกิจอาจเป็นเครื่องมือที่รัฐบาลใช้กลไกให้ท้องถิ่นดำเนินงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับบนได้บ้าง ซึ่งจะเห็นว่าเมืองพัทยาได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจหลายโครงการที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและบริการ การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุน การพัฒนาเมือง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกได้พอสมควร

4.1.2 การจัดสรรงบประมาณในแต่ละด้าน

นอกจากการพิจารณาถึงภาพรวมของการจัดสรรงบประมาณภายใต้ 3 แผนงานหลักแล้ว เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของการจัดสรรงบประมาณกับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคแต่ละด้าน คณะผู้ศึกษาได้พบว่า การจัดสรรงบประมาณในแต่ละด้านมีความสอดคล้องกับเป้าหมายในยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคเมือง พื้นที่เศรษฐกิจ ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยมีรายละเอียดจุดเน้นการพัฒนาและข้อสังเกตในการจัดสรรงบประมาณในแต่ละด้าน โดยสรุปดังนี้

(1) ด้านอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุนว่า “ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยองให้เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมให้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต” ซึ่งเป็นภาพกว้างๆ ของการพัฒนา โดยมีได้ระบุตัวอย่างแผนงานหรือโครงการสำคัญไว้ ซึ่งงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่า แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคได้กำหนดให้การเพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรมเป็นแนวทางการพัฒนา โดยกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดว่า มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 มีการจัดสรรงบประมาณในกลุ่มโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก จำนวน 661.9990 ล้านบาท สำหรับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการนั้น มีแนวทางการดำเนินงาน 2 แนวทาง ได้แก่

1. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ในส่วนของงบประมาณของจังหวัด ภายใต้ผลผลิตการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ งบจังหวัด จำนวน 591.4989 ล้านบาท กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัดเพิ่มขึ้น

2. เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรมการค้าการลงทุน (สำหรับงบประมาณของกลุ่มจังหวัด) จัดสรรงบประมาณในกลุ่มโครงการยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน จำนวน 6.5900 ล้านบาท โดยกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด มูลค่าการค้าการลงทุน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ในขณะที่แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามภารกิจของท้องถิ่น จึงไม่มีความเชื่อมโยงกับจุดเน้นการพัฒนาภาคโดยตรง ตามตารางที่ 15-1

ตารางที่ 15-1 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านอุตสาหกรรมการค้า และการลงทุน

หน่วย : ล้านบาท

แผนงาน	แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	กลุ่มโครงการ	งบประมาณ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก	ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยองให้เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมให้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต	-	-	-
แผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	1.เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน	มูลค่าการค้าการลงทุน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2	พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง และอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก	661.9990
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	1.การพัฒนาตามเศรษฐกิจ (จังหวัด)	-อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัดเพิ่มขึ้น	ผลผลิต /การพัฒนาตามเศรษฐกิจ	งบจังหวัด 591.4989
	2.เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรมการค้า การลงทุน กลุ่มจังหวัด	-มูลค่าการค้าการลงทุน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2	โครงการ/ ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน	งบกลุ่มจังหวัด 6.5900
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้าง/ด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	ร้อยละ 90 อปท.ผ่านเกณฑ์การประเมิน LPA ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		

(2) ด้านการเกษตร จะเห็นว่าตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างยิ่ง โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาตามเกษตรไว้ 4 แนวทาง ดังนี้

1. การผลิตอาหาร รักษาและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหาร ข้าว พืชผัก มะพร้าว และประมงน้ำจืด ในพื้นที่ฉะเชิงเทราให้สามารถเป็นฐานการส่งออก
2. ผลไม้เพื่อการส่งออก พัฒนาธุรกิจการค้าผลไม้ในจังหวัดระยองตะวันออก จันทบุรี ตราด และฉะเชิงเทรา ให้เป็นฐานเพื่อการส่งออก
3. ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์สุกร ไก่ และเป็ดในพื้นที่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ให้ผลผลิตมีคุณภาพ และได้มาตรฐานความปลอดภัย
4. พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งอ่าวไทย ให้คงความอุดมสมบูรณ์

พร้อมได้กำหนด “โครงการยกระดับคุณภาพกระบวนการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและความปลอดภัย” เป็นตัวอย่างกลุ่มโครงการที่สื่อถึงทิศทางการพัฒนาและจัดสรรงบประมาณ

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับจัดสรรงบประมาณใน “โครงการพัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย” จำนวน 523.2500 ล้านบาท จากแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค และงบประมาณของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกใน “โครงการพัฒนาการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ” จำนวน 24.4973 ล้านบาท แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ปรากฏการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดังกล่าว จะเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณยังไม่ครอบคลุมในทุกแนวทาง แต่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลไม้ในจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด และฉะเชิงเทรา ให้เป็นฐานเพื่อการส่งออกซึ่งเป็นจุดเด่นของภาคตะวันออก ดังตารางที่ 15-2

ตารางที่ 15-2 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการเกษตร

หน่วย : ล้านบาท

แผนงาน	แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	กลุ่มโครงการ	งบประมาณ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก	1. การผลิตอาหาร รักษาและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหาร ข้าว พืชผัก มะพร้าว และประมงน้ำจืด ในพื้นที่ฉะเชิงเทราให้สามารถเป็นฐานการส่งออก 2. ผลไม้เพื่อการส่งออก พัฒนาธุรกิจการค้าผลไม้ในจังหวัดระยองตะวันออก จันทบุรี ตราด และฉะเชิงเทรา ให้เป็นฐานเพื่อการส่งออก 3. ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์สุกร ไก่ และเป็ดในพื้นที่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัย 4. พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งอ่าวไทย ให้ความอุดมสมบูรณ์	-	โครงการยกระดับคุณภาพกระบวนการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและความปลอดภัย	
แผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร	มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย	523.2500
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร	มูลค่าสินค้าเกษตรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	พัฒนาการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ	(งบกลุ่มจังหวัด) 24.4973
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้าง/ด้านการเกษตร	ร้อยละ 90 อปท. ผ่านเกณฑ์ การประเมิน LPA ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		

(3) ด้านการท่องเที่ยวและบริการ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและบริการในพื้นที่ภาคตะวันออกเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและเป็นแหล่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาด้านท่องเที่ยวและการบริการไว้ 2 แนวทาง ดังนี้ 1.พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลนานาชาติในจังหวัดชลบุรีให้ป็นฐาน

กระจายรายได้และการสร้างงาน 2.ฟื้นฟูและปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยว ฉะเชิงเทรา จันทบุรี และตราด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เกษตรเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน และได้กำหนดโครงการยกระดับกิจกรรมและบริการด้านการท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติชลบุรีเป็นตัวอย่างโครงการพัฒนาของภาค

ซึ่งผลการจัดสรรงบประมาณปรากฏว่าแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค ได้จัดสรรงบประมาณใน “กลุ่มโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการให้เป็นฐานกระจายรายได้และการสร้างงาน” โดยมีเป้าหมายคือ รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ได้จัดสรรงบประมาณในกลุ่มโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว (เป็นงบประมาณของกลุ่มจังหวัด จำนวน 183.3683 ล้านบาท) โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มศักยภาพภาคการท่องเที่ยวและบริการ รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับจุดเน้นและทิศทางการพัฒนาภาค

สำหรับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานตามอำนาจหน้าที่จึงไม่เห็นความเชื่อมโยงในด้านนี้

นอกจากนั้น จากการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ของคณะศึกษา พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณในแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคให้แก่จังหวัดสมุทรปราการ โดยดำเนินงานในกิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัว รายการก่อสร้างสนามกีฬาและโรงยิมอเนกประสงค์ ศูนย์กลางการกีฬาเพื่อสุขภาพคิงบางกระเจ้า ซึ่งพื้นที่ดำเนินการอยู่นอกกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก จึงอาจไม่เชื่อมโยงสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภาคที่เน้นการพัฒนา พื้นฟู และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี และตราด เป็นสำคัญ

ขณะเดียวกัน การศึกษายังได้พบว่า กิจกรรม/โครงการด้านการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมีลักษณะกระจายอยู่เป็นกิจกรรมย่อยๆ ไม่มีจุดเน้น ซึ่งอาจไม่ได้สอดคล้องกับการจุดการเน้นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลนานาชาติในจังหวัดชลบุรี พื้นฟู และปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวของฉะเชิงเทรา จันทบุรี และตราด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เกษตรเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือ มีการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง การจัดสรรงบประมาณเพื่อการก่อสร้างศูนย์ฝึกกีฬาเรือแคนูสลาโลม อ่างเก็บน้ำคลองบางไผ่ ตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ซึ่งโครงการเหล่านี้มีประโยชน์ในการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่จะเชื่อมโยงกับโครงการ EEC ในอนาคต

ตารางที่ 15-3 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านท่องเที่ยวและบริการ

หน่วย : ล้านบาท

แผนงาน	แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	กลุ่มโครงการ	งบประมาณ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาค	1.พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลนานาชาติในจังหวัดชลบุรีให้เป็นฐานกระจายรายได้และการสร้างงาน 2.ฟื้นฟูและปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวของฉะเชิงเทรา จันทบุรี และตราด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เกษตรเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน		โครงการยกระดับกิจกรรมและบริการด้านการท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติชลบุรี	
แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการ	รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการให้เป็นฐานกระจายรายได้และการสร้างงาน	297.3730
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	เพิ่มศักยภาพภาคการท่องเที่ยวและบริการ	รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว	(งบกลุ่มจังหวัด) 183.3683
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้าง/ด้านการท่องเที่ยวและบริการ	ร้อยละ 90 อปท.ผ่านเกณฑ์ การประเมิน LPA ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		

(4) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคมีได้กำหนดไว้

โดยตรง เนื่องจากเป็นผลของการพัฒนาในด้านต่างๆ อยู่แล้ว เช่น การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเมือง การพัฒนาด้านสังคม แต่ในการจัดสรรงบประมาณภายใต้ 3 แผนงานหลัก มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิตซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านสังคม ยุกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมของแผนงานพัฒนาพื้นที่ภาคมีการจัดสรรงบประมาณกว่า 751.9692 ล้านบาท เพื่อการพัฒนา ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน งบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดก็มีการจัดสรรเพื่อการดังกล่าวแต่เน้นหนักไปในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดสรรงบประมาณด้านจัดการศึกษาและบริการด้านสังคมเกี่ยวกับเงินสวัสดิการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาล จึงเห็นได้ว่าแม้ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคมีได้กำหนดไว้ แต่ก็เป็นการกิจสำคัญของทุกแผนงานที่จะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการดังกล่าว

ตารางที่ 15-4 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

หน่วย : ล้านบาท

แผนงาน	แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	กลุ่มโครงการ	งบประมาณ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาค	-	-	-	-
แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	พัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม	สังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนา ประชาชนมีคุณภาพชีวิต ร้อยละ 1	พัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อมและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน	751.9692
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	1. การพัฒนาด้านสังคม (งบจังหวัด)	ตัวชี้วัดรวม 6 ตัว*	ผลิตผล/ด้านการพัฒนาสังคมของ 4 จังหวัด จังหวัด	งบจังหวัด 164.8552
	2..พัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม (งบกลุ่มจังหวัด)	ด้านสังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนาประชาชนมีคุณภาพชีวิต ดีขึ้น ร้อยละ 1	ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความหลากหลาย อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ	งบกลุ่มจังหวัด 139.2544
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.การจัดบริการสาธารณะด้านสังคม 2.การจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษา	1.ร้อยละ 90 อปท. ผ่านเกณฑ์ประเมิน LPA ด้านสังคม 2.ร้อยละ 75 ผู้สูงอายุพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ 3.ร้อยละ 90 ผ่านเกณฑ์ประเมิน LPA ด้านการศึกษา 4.นักเรียนสังกัด อปท. มีผลคะแนน (O-net) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2		

(5) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาสำคัญของพื้นที่ภาคตะวันออก คือ

ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และมลพิษทางอากาศจากการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก จึงได้กำหนดให้การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการน้ำ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งการใช้น้ำในภาคตะวันออก ระหว่าง ภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยว และชุมชน เป็นวาระสำคัญของพื้นที่ภาคตะวันออก โดยให้โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลแบบมีส่วนร่วมเป็นตัวอย่างโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งผลการจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ภาค แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในด้านดังกล่าว ในลักษณะของการแก้ไขปัญหาด้านขยะ และคุณภาพน้ำ และการเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาคที่เน้นคุณภาพอากาศ และการแก้ไขปัญหาการแย่งน้ำระหว่างภาคเกษตรและอุตสาหกรรม อันเป็นผลมาจากการขาดแคลนน้ำซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่สุดของพื้นที่ภาคตะวันออก การใช้งบประมาณในด้านนี้จึงยังขาดพลังที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคอย่างชัดเจน

ตารางที่ 15-5 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วย : ล้านบาท

แผนงาน	แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	กลุ่มโครงการ	งบประมาณ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาค	เพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการน้ำ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งการใช้น้ำในภาคตะวันออก ระหว่างภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยว และชุมชน		โครงการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ทะเลแบบมีส่วนร่วม	
แผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	*งบประมาณและแนวทางการดำเนินงานรวมอยู่กับ ด้านด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคน			751.9692
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	การบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 77 (จ. ตราด) 2.พื้นที่เสี่ยงภัยได้รับการปกป้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	ผลผลิต/การบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	(งบจังหวัด) 165.4515
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การบริหารจัดการสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อม	1.ร้อยละ 90 ของอปท.ที่ผ่านเกณฑ์ ด้านการจัดกาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.ปริมาณขยะที่เข้าสู่ระบบกำจัด ลดลงร้อยละ 5		

(6) ด้านการพัฒนาเมือง การพัฒนาเมืองถือเป็นเป้าประสงค์สำคัญของยุทธศาสตร์ ที่ 9 แห่ง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 โดยได้กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนา ไว้ดังนี้

1. พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่
2. ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน
3. พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง
4. รักษาอัตลักษณ์ของเมืองและสร้างคุณค่าของทรัพยากรเพื่อกระจายรายได้ให้คนในท้องถิ่น
5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง โดยการรวม อปท.ให้มีขนาดเหมาะสม สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคเอกชนในการบริหารจัดการเมือง

อย่างไรก็ตาม การจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของ 3 แผนงานหลักในมิติพื้นที่นั้น มิได้แยกงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวออกมาให้ชัดเจน ส่วนใหญ่จะรวมอยู่ในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านบริการทางสังคม การสร้างคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ภาคใต้จัดสรรอยู่ในกลุ่มโครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่ แสดงให้เห็นว่าการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมานั้น ยังมิได้ยึดกรอบทิศทางตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคอย่างเคร่งครัดนัก

ตารางที่ 15-6 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาเมือง

หน่วย : ล้านบาท

แผนงาน	แนวการพัฒนา	ตัวชี้วัด	กลุ่มโครงการ	งบประมาณ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาค	1.พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ 2.ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน 3.พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง 4.รักษาอัตลักษณ์ของเมืองและสร้างคุณค่าของทรัพยากรเพื่อกระจายรายได้ให้คนในท้องถิ่น 5.เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง โดยการรวมอปท.ให้มีขนาดเหมาะสม สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคเอกชนในการบริหารจัดการเมือง		โครงการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองหลัก	
แผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่	อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลภาคไม่น้อยกว่าร้อยละ 2	1.โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่การบริหารจัดการน้ำ 2.โครงการพิเศษขนาดใหญ่พัฒนานวัตกรรม	
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	*การจัดสรรงบประมาณอยู่ในแนวทางที่ 5.การพัฒนาด้านสังคม และแนวทางที่ 6 การพัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม			
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้าง/ด้านการพัฒนาเมืองหลัก/เมืองสำคัญ	ร้อยละ 90 อปท.ผ่านเกณฑ์ การประเมิน LPA ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		

(7) ด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่ภาคตะวันออกเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก จึงให้ความสำคัญกับด้านนี้เป็นพิเศษ โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ ดังนี้

1. พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

1.1 เร่งรัดการแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจหลักให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

1.3 เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางทะเลเชื่อมโยงอ่าวไทยฝั่งตะวันออกกับตะวันตก

1.4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

1.5 กระจายประโยชน์จากการพัฒนาให้แก่ประชาชนในพื้นที่

2. พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ตราด)

2.1 ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

2.2 สนับสนุนและยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

2.3 ส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา

2.4 บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม

2.5 บริหารจัดการด้านสาธารณสุข แรงงาน และความมั่นคง

ตารางที่ 15-7 แสดงความเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

หน่วย : ล้านบาท

แผนงาน	แนวการพัฒนา	ตัวชี้วัด	กลุ่มโครงการ	งปม.
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาค	1.พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 1.1 เร่งรัดการแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจหลักให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 1.2 สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ 1.3 เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางทะเลเชื่อมโยงอำเภอชายฝั่งตะวันออกกับตะวันตก 1.4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก 1.5 กระจายประโยชน์จากการพัฒนาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ 2.พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ตราด) 2.1 ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 2.2 สนับสนุนและยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ 2.3 ส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา 2.4 บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม 2.5 บริหารจัดการด้านสาธารณสุข แรงงาน และความมั่นคง		พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 1.โครงการติดตามตรวจสอบและแก้ไขปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่ายในพื้นที่มาตาพุดและบริเวณใกล้เคียงจังหวัดระยอง 2.โครงการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก	
แผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่* (*ครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาเมืองและด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ)	อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลภาคไม่น้อยกว่าร้อยละ 2	1.โครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่การบริหารจัดการน้ำ 2.โครงการพิเศษขนาดใหญ่พัฒนานวัตกรรม	1,227.0000 *
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษรวมอยู่ในแนวทางที่1.การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และแนวทางที่ 2 เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรมการค้าการลงทุน (ในด้าน การอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน)			
แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้าง/ด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ	ร้อยละ 90 อปท.ผ่านเกณฑ์ การประเมิน LPA ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		

ซึ่งแนวทางการพัฒนาในด้านนี้มีความครอบคลุมด้านอื่นๆเอาไว้ด้วย การจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของ 3 แผนงานหลักในมิติพื้นที่ จึงทำให้ไม่เห็นภาพการให้น้ำหนักการจัดสรรงบประมาณในด้านนี้ ทั้งที่ด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจนี้ถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก

4.2 ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า

จากการศึกษาข้อมูลในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 แสดงถึงความเชื่อมโยงของการจัดสรรงบประมาณในภาพรวมของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและบริการในพื้นที่ภาคตะวันออกภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ 3 แผนงานหลัก ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 วิเคราะห์ความซ้ำซ้อน และห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของโครงการ/กิจกรรมของแผนงานบูรณาการมิติพื้นที่ 3 แผนงานหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ด้านการท่องเที่ยวและบริการ					
แผนงาน	ยุทธศาสตร์ / เป้าหมาย และตัวชี้วัด	กลุ่มโครงการ	ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)		
			ต้นน้ำ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	กลางน้ำ สร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม	ปลายน้ำ การตลาด
1.แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค (สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด)	แนวทางที่ 3/เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการ ตัวชี้วัด/ รายได้จาก การท่องเที่ยวและบริการ เพิ่มขึ้น เป้าหมาย / ร้อยละ 10	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ให้เป็นฐานกระจายรายได้และ การสร้างงาน	กลุ่มกิจกรรมที่ 1/ พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว 1.โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองพัทยา ก่อสร้างป้ายพิทยาเขาตำหนัก (14.4 ลบ.) หน่วยงาน / เมืองพัทยา สถานที่ดำเนินการ / กลุ่มกิจกรรมที่ 2/ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัว 1.พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ (ค่าก่อสร้างอาคารและท่าเทียบเรือ 24.7 ล้านบาท) หน่วยงาน / กรมอุทยานแห่งชาติ สถานที่ดำเนินการ / เขาแหลมหญ้าหมู่เกาะเสม็ด 2.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่ง	กลุ่มกิจกรรมที่ 1/ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย 1.ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายภาคตะวันออก (ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม 15 ลบ.) หน่วยงาน/สำนักงานปลัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา สถานที่ดำเนินการ/ จังหวัดจันทบุรี 2.สานพลังประชารัฐพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 53.9 ล้านบาท) หน่วยงาน /กรมการพัฒนาชุมชน สถานที่ดำเนินการ/ 3.ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว	กลุ่มกิจกรรมที่ 1/ พัฒนาประสิทธิภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์ 1.พัฒนาประสิทธิภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์ (ภาคตะวันออก) (ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี 12 ลบ.) หน่วยงาน/สำนักงานปลัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา สถานที่ดำเนินการ/ จังหวัดจันทบุรี

การศึกษา วิเคราะห์แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

ด้านการท่องเที่ยวและบริการ					
แผนงาน	ยุทธศาสตร์ /เป้าหมาย และตัวชี้วัด	กลุ่ม โครงการ	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)		
			ต้นน้ำ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	กลางน้ำ สร้างมูลค่าเพิ่ม และนวัตกรรม	ปลายน้ำ การตลาด
			อำนวยความสะดวกเพื่อ รองรับการขยายตัว (ก่อสร้างสนามบินและ อุปกรณ์ประกอบ 23.1 ล้าน) หน่วยงาน/จังหวัด สมุทรปราการ สถานที่ดำเนินการ/ 3.ก่อสร้างสนามบินเรือแคนู สลาลอม (122.1 ล้านบาท) หน่วยงาน/กกท. สถานที่ดำเนินการ/อ่างเก็บ น้ำคลองบางไม้ ตำบลสำนัก ท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัด ระยอง	ที่หลากหลาย (ค่าใช้จ่าย ฝึกอบรม 14.6 ล้าน และ ครุภัณฑ์ยานพาหนะ 17.3 ล้าน) หน่วยงาน/จังหวัดชลบุรี สถานที่ดำเนินการ/ จังหวัด ชลบุรี	
2.แผนงาน บูรณาการ ส่งเสริมการ บริหารงาน จังหวัดและกลุ่ม จังหวัดแบบ บูรณาการ	1. แนวทางที่ 1/การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ตัวชี้วัด/ อัตรา เปลี่ยนแปลง ของรายได้ เฉลี่ยใน ครัวเรือน เพิ่มขึ้น เป้าหมาย/ ร้อยละ 2	ผลิต / การพัฒนาด้าน เศรษฐกิจ (ภาคการ ท่องเที่ยว)	จังหวัดจันทบุรี		
			ต้นน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว	กลางน้ำ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิจัย นวัตกรรม และพัฒนา รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยว	ปลายน้ำ ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว
			✓ 1.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ สิ่งอำนวยความสะดวกให้ เพียงพอและได้มาตรฐาน นานาชาติ	✗	✓ 1.ยกระดับมาตรฐานการผลิตและ การตลาดสินค้าอัญมณีและ เครื่องประดับให้มีขีดความสามารถใน การแข่งขันเพิ่มขึ้น 2.ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การตลาดและการท่องเที่ยวเชื่อมโยง ความสัมพันธ์สู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน
			จังหวัดชลบุรี		
			ต้นน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว	กลางน้ำ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิจัย นวัตกรรม และพัฒนา รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยว	ปลายน้ำ ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว
			✓ 1.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ รองรับการขยายตัวของชุมชน เมือง 2.พัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด ชลบุรี	✗	✓ .เพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของสินค้า บริการ และ สินค้าท่องเที่ยวชลบุรีสู่ สากล

การศึกษา วิเคราะห์แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

ด้านการท่องเที่ยวและบริการ					
แผนงาน	ยุทธศาสตร์ /เป้าหมาย และตัวชี้วัด	กลุ่ม โครงการ	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)		
			ต้นน้ำ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	กลางน้ำ สร้างมูลค่าเพิ่ม และนวัตกรรม	ปลายน้ำ การตลาด
			จังหวัดระยอง		
			ต้นน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว	กลางน้ำ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิจัย นวัตกรรม และพัฒนา รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยว	ปลายน้ำ ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว
			✓ 1.พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน 2.ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวใหม่	✗	✓ 1.ส่งเสริมการตลาดและการ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัด ระยอง
			จังหวัดตราด		
			ต้นน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว	กลางน้ำ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิจัย นวัตกรรม และพัฒนา รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยว	ปลายน้ำ ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว
			✓ 1.พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัด ตราด 2.สร้างเสริมความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยวจังหวัดตราด 3.พัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อม การท่องเที่ยวจังหวัดตราด (2 เส้นทาง) 4.เพิ่มประสิทธิภาพน้ำเพื่อการ อุปโภคบริโภคจังหวัดตราด	✓ 1.ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร วิถีตราด (สวนผลไม้) 2.ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตาม แนวพระราชดำริจังหวัดตราด 3.เพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดตราด	✗
	2.แนวทางที่ 4/เพิ่ม ศักยภาพภาค การท่องเที่ยว และบริการ	พัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวและ กิจกรรมการ ท่องเที่ยว	จัดสรรให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก		
	ตัวชี้วัด/ รายได้จากการ ท่องเที่ยวและ บริการเพิ่มขึ้น		ต้นน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว	กลางน้ำ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิจัย นวัตกรรม และพัฒนา รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยว	ปลายน้ำ ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว
			✓ <u>กิจกรรมที่ 1/พัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก แก่นักท่องเที่ยว</u> -พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการ ท่องเที่ยว (29 ล้านบาท) (ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และ สิ่งก่อสร้าง) (เช่น ซ่อมแซมสะพานทางเดิน ศึกษาธรรมชาติอ่าวคุ้งกระเบน อ.ท่าใหม่ 15 ล้านบาท) หน่วยงาน/จังหวัดจันทบุรี	✓ กิจกรรมที่ 1/พัฒนาศักยภาพการ ท่องเที่ยวภาคตะวันออก -โครงการฝึกอบรมและสัมมนา (3.9 ล้านบาท) หน่วยงาน/ สำนักงานจังหวัดชลบุรี	✓ กิจกรรมที่ 1/พัฒนาศักยภาพการ ท่องเที่ยวภาคตะวันออก -งบดำเนินงาน หน่วยงาน /สำนักงานจังหวัดชลบุรี

ด้านการท่องเที่ยวและบริการ					
แผนงาน	ยุทธศาสตร์ /เป้าหมาย และตัวชี้วัด	กลุ่ม โครงการ	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)		
			ต้นน้ำ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	กลางน้ำ สร้างมูลค่าเพิ่ม และนวัตกรรม	ปลายน้ำ การตลาด
			✓ กิจกรรมที่ 2/ปรับปรุง ประสิทธิภาพทางหลวงเพื่อ เชื่อมโยงเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว (59 ล้าน) (ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ก่อสร้าง และปรับปรุงเส้นทาง) 1.ก่อสร้างถนน หมายเลข 3249 ไปที่ท่องเที่ยวเขาฉกรรจ์ 40 ล้าน 2.ปรับปรุงถนน ทข.จบ.5021 เขาฉกรรจ์ 19.5 ล้านบาท หน่วยงาน/จังหวัดจันทบุรี กิจกรรมที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพ ทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่พื้นที่ เศรษฐกิจพิเศษ 1.ก่อสร้างทางและสะพาน ทาง หลวงหมายเลข 3210 ต.หนอง ตากง อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี (30 ล้าน) หน่วยงาน/จังหวัดจันทบุรี 2.ปรับปรุงทางและสะพาน (35 ล้านบาท) หน่วยงาน/ จังหวัด(ตราด)		
3. แผนงาน บูรณาการ ส่งเสริมการ กระจายอำนาจ ให้แก่องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น	1.แนวทางที่ 2 การจัดบริการ สาธารณะ โครงสร้าง พื้นฐาน ตัวชี้วัด ร้อย ละ 90 ของ อปท. ผ่านการ ประเมิน LPA ด้านโครงสร้าง พื้นฐาน	ผลลัพธ์ที่ 1 แหล่งท่องเที่ยว และการบริการ ด้านการ ท่องเที่ยวได้รับ การส่งเสริม และพัฒนา	✓ กิจกรรม: ส่งเสริมการท่องเที่ยว -ปรับปรุงภูมิทัศน์หาดคลองตาล- พทยา งบประมาณ 104.1300 ล้าน/ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หน่วยงาน/เมืองพทยา สถานที่ดำเนินการ/ เมืองพทยา อ.บालละมุง จ.ชลบุรี		

จากตารางที่ 16 จะเห็นความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของการดำเนินกิจกรรม/โครงการในแต่ละแผนงาน ดังนี้

(1) แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค (แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้แก่เศรษฐกิจในประเทศ) มีการจัดสรรงบประมาณในกลุ่มโครงการ “พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการให้เป็นฐานกระจายรายได้และการสร้างงาน” ครอบคลุมการดำเนินงานในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ดังนี้

ต้นน้ำ : พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 2 กลุ่มกิจกรรม ได้แก่

กลุ่มกิจกรรมที่ 1/พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว 1.โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองพัทยา

ก่อสร้างป้ายพิทยาเขาตาหมัก งบประมาณ 14.4 ลบ. หน่วยงาน / เมืองพัทยา

กลุ่มกิจกรรมที่ 2/พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัว ได้แก่

1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ (ค่าก่อสร้างอาคารและท่าเทียบเรือ 24.7 ลบ) หน่วยงาน / กรมอุทยานแห่งชาติสตาณที่ดำเนินการ /เขาแหลมหญ้าหมู่เกาะเสม็ด
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัว (ก่อสร้างสนามกีฬาและอุปกรณ์ประกอบ 23.1 ลบ) หน่วยงาน/จังหวัดสมุทรปราการ
3. ก่อสร้างสนามเรือแคนูสลาโลม (122.1 ล้านบาท)หน่วยงาน/กกท.สตาณที่ดำเนินการ/อ่างเก็บน้ำคลองบางไผ่ ตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

กลางน้ำ : สร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม ประกอบด้วย 1 กลุ่มกิจกรรม

กลุ่มกิจกรรมที่ 1/ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ได้แก่

1. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายภาคตะวันออก (ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม 15 ลบ.) หน่วยงาน/สำนักงานปลัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา สตาณที่ดำเนินการ/ จังหวัดจันทบุรี
2. สานพลังประชารัฐพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 53.9 ลบ.) หน่วยงาน /กรมการพัฒนาชุมชน สตาณที่ดำเนินการ/จังหวัดและ 3 ชุมชน
3. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย (ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม 14.6 ลบ. และครุภัณฑ์ยานพาหนะ 17.3 ลบ.) หน่วยงาน/จังหวัดชลบุรี/ตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี สตาณที่ดำเนินการ/จังหวัดชลบุรี

ปลายน้ำ : การตลาด ประกอบด้วย 1 กลุ่มกิจกรรม ได้แก่

กลุ่มกิจกรรมที่ 1/พัฒนาประสิทธิภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์

- 1.พัฒนาประสิทธิภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์ (ภาคตะวันออก)(ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี 12 ล้านบาท)
- หน่วยงาน/สำนักงานปลัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาสถานที่ดำเนินการ/จังหวัดจันทบุรี

(2) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการท่องเที่ยวแยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 งบประมาณของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก จัดสรรงบประมาณภายใต้แนวทางที่ 4

“พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว” (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค) ซึ่งมีความครอบคลุมกิจกรรมลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ดังนี้

ต้นน้ำ : พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว/ภายใต้กลุ่มกิจกรรม “การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว”ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้

กิจกรรมที่ 1/พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (29 ลบ.)

กิจกรรมที่ 2/ปรับปรุงประสิทธิภาพทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว (59 ลบ.)

กิจกรรมที่ 3/เพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ (65 ลบ.)

กลางน้ำ : การสร้างมูลค่าเพิ่มวิจัย นวัตกรรม

กิจกรรมที่ 1/พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก

- โครงการฝึกอบรมและสัมมนา (3.9 ลบ.) หน่วยงาน/สำนักงานจังหวัดชลบุรี

ปลายน้ำ : การตลาด ภายใต้กลุ่มกิจกรรม “ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว”

จำนวน 1 กิจกรรมย่อย ได้แก่

กิจกรรมที่ 1/พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก

- งบประมาณ (25.3 ลบ. หน่วยงาน /สำนักงานจังหวัดชลบุรี)

2.2 งบประมาณของจังหวัด โดยงบประมาณในส่วนนี้ จัดสรรภายใต้แนวทางการ

ดำเนินงาน แนวทางที่ 1 “การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ” ภายใต้ผลลัพธ์ : การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานในหลายด้าน แต่คณะผู้ศึกษาได้คัดกรองเฉพาะกิจกรรมโครงการที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและบริการเท่านั้น ซึ่งการดำเนินการของแต่ละจังหวัด โดยสรุป เป็นดังนี้

จังหวัดจันทบุรี

ต้นน้ำ /การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและได้มาตรฐานนานาชาติ

ปลายทาง/ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

1. ยกระดับมาตรฐานการผลิตและการตลาดสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น
2. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การตลาดและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงความสัมพันธ์สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จังหวัดชลบุรี

ต้นทาง /การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนเมือง
2. พัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี

ปลายทาง/ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

1. เพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของสินค้า บริการ และ สินค้าท่องเที่ยวชลบุรีสู่สากล

จังหวัดระยอง

ต้นทาง/การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

1. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
2. พัฒนาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่

ปลายทาง/ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

1. เพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของสินค้า บริการ และ สินค้าท่องเที่ยวชลบุรีสู่สากล

จังหวัดตราด

ต้นทาง /การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตราด
2. สร้างเสริมความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวจังหวัดตราด
3. พัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมการท่องเที่ยวจังหวัดตราด (2 เส้นทาง)
4. เพิ่มประสิทธิภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคจังหวัดตราด

กลางทาง /การสร้างมูลค่าเพิ่มวิสาหกิจ และพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีตราด (สวนผลไม้)
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวพระราชวังจังหวัดตราด
3. เพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดตราด

(3) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการจัดบริการสาธารณะตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวและบริการไว้โดยตรง อย่างไรก็ตาม จากการศึกษากิจกรรม/โครงการภายใต้แผนงานนี้พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณภายใต้แนวทางที่ 2 การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นกิจกรรมต้นน้ำด้านการท่องเที่ยวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายกิจกรรม เช่น เมืองพัทยา ได้รับงบประมาณในผลิตที่ 1 “แหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมและพัฒนา” เป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงภูมิทัศน์หาดดงตาล - พัทยา จำนวน 14 ล้านบาท

โดยสรุป จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของกิจกรรม/โครงการ ในลักษณะ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ทั้ง 3 แผนงานหลัก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของภาคตะวันออก พบว่า แม้ตามเอกสารงบประมาณมีการจัดโครงสร้างเชื่อมโยงของกิจกรรมโครงการให้เห็นความสัมพันธ์ ในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของการดำเนินการอย่างมีระบบ แต่จากการศึกษาผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการในพื้นที่ คณะผู้ศึกษากลับพบว่ากิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่มีความเป็นเอกเทศ ไม่สามารถระบุได้ว่ากิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เหล่านี้มีความสัมพันธ์สามารถสนับสนุนส่งเสริม กิจกรรมการท่องเที่ยวในเรื่องใด ประเด็นใด หรือแหล่งท่องเที่ยวใด ทำให้ไม่เห็นภาพความเชื่อมโยงใน ลักษณะห่วงโซ่คุณค่าที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ระดับภาคได้ อีกทั้ง กิจกรรม/โครงการ ส่วนใหญ่ยังให้น้ำหนักไปที่กิจกรรมต้นน้ำในการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นหลัก ทั้งที่ กิจกรรมกลางน้ำ การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และกิจกรรม ปลายน้ำการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

ดังนั้น จำเป็นต้องมีการประสานแผนในระดับพื้นที่ ภาค จังหวัดและกลุ่มจังหวัด และหน่วยงาน/ส่วนราชการ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ กิจกรรม/โครงการในพื้นที่ และร่วมกันวางแผนระยะยาวเพื่อกำหนดกิจกรรม/โครงการที่มีความเชื่อมโยงกัน โดยการดำเนินกิจกรรมหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผลของกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการท่องเที่ยวและบริการให้ครบถ้วนสมบูรณ์ใน กิจกรรม ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมในแต่ละพื้นที่ อีกทั้ง ต้องจัดลำดับความสำคัญในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้บรรลุเป้าหมายในพื้นที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และส่งผลสนับสนุนในภาพรวมต่อการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดและระดับภาค

นอกจากนี้ การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการท่องเที่ยวและบริการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ได้พบข้อสังเกตหลายประการในการเชื่อมโยงกิจกรรมโครงการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ดังนี้

1. กิจกรรมต้นน้ำ ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็ก และการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กิจกรรมกลางน้ำ ส่วนใหญ่เป็นการอบรมและสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก การอบรมให้ความรู้การผลิต ส่วนกิจกรรมปลายน้ำ ส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว
2. กิจกรรม/โครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดเล็กซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบตามภารกิจของหน่วยงาน/ส่วนราชการ ที่จะต้องดำเนินการอยู่แล้ว เช่น โครงการก่อสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็กในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นกิจกรรมต้นน้ำเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวหรือส่งเสริมสนับสนุนโครงการกลางน้ำ และปลายน้ำใด ซึ่งถ้าพิจารณาเฉพาะกิจกรรม/โครงการ ที่อยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการเชิงพื้นที่ 3 แผนงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ยังไม่อาจเห็นความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าที่จะส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ รวมไปถึงส่งผลสัมฤทธิ์ต่อพื้นที่ระดับภาคได้
3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ไม่ได้นำจุดเด่นของการท่องเที่ยวพื้นที่ภาคตะวันออกที่ให้ความสำคัญกับ “การท่องเที่ยวทางทะเลนานาชาติ” มาเป็นกรอบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว และกลุ่มเป้าหมายไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องสัมพันธ์กันในการจัดการท่องเที่ยวระดับภาค
4. การท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ทำให้การกระจายรายได้สู่ชุมชน และการใช้กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในการสร้างงานในพื้นที่ยังไม่มีผลมากนัก

4.3 ความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน

ความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานเป็นปัญหาสำคัญของระบบงบประมาณไทย ที่ทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินไม่มีประสิทธิภาพ หลายครั้งที่เราพบว่าส่วนราชการหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานซ้ำซ้อนกัน เช่น ดำเนินการในเรื่องเดียวกันในพื้นที่ หรือกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน และแม้กระทั่งได้มีการนำกลไกการบูรณาการงบประมาณ ด้วยการจัดทำแผนงานบูรณาการในประเด็นต่างๆ ขึ้น แต่ก็ยังพบการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายใต้แผนงานเดียวกัน หรือความซ้ำซ้อนระหว่างแผนงานด้วย ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาจึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาผลการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานของกิจกรรมโครงการด้านการท่องเที่ยวและบริการในพื้นที่ภาคตะวันออก ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ของ 3 แผนงานหลัก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 คณะผู้ศึกษาพบว่า ด้วยขนาดความกว้างใหญ่ของพื้นที่ภาค และความหลากหลายด้านภารกิจและกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมดำเนินงานภายใต้แผนงานเดียวกันหรือระหว่างแผนงาน จึงทำให้ไม่เห็นความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานที่ชัดเจนนัก ทั้งนี้ จากการจัดเก็บข้อมูลในระดับพื้นที่อาจเห็นภาพความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานในด้านการท่องเที่ยวอยู่บ้าง ดังนี้

1. มีความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานในพื้นที่เดียวกันของกิจกรรม: ปลายน้ำ ในการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ฤดูกาลท่องเที่ยว กล่าวคือ มีการใช้งบประมาณของจังหวัดบางจังหวัด ภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และงบประมาณของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาภายใต้แผนบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของภาคตะวันออก รวมถึงมีการใช้งบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการสำหรับกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด และของกลุ่มจังหวัดด้วย

2. มีการใช้งบประมาณของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกในกิจกรรมส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กิจกรรม : พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกซึ่งดำเนินการในพื้นที่ของจังหวัดจันทบุรี ขณะเดียวกันก็มีการจัดสรรงบประมาณในแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค ในกิจกรรมปลายน้ำ - การตลาด เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการตลาดและการประชาสัมพันธ์ (ภาคตะวันออก) ดำเนินงานโดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี กระทรวงการท่องเที่ยวฯ เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรีเช่นเดียวกัน

3. มีการดำเนินงานกิจกรรมสารพลังประชารัฐพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ของกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ซึ่งมอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแต่ละจังหวัดดำเนินการ ที่อาจมีความซ้ำซ้อนกับกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่หลากหลายของภาคตะวันออก ซึ่งดำเนินการให้พื้นที่ของจังหวัดจันทบุรี โดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป ในประเด็นเรื่องความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานนั้น ถือว่าการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวและบริการในพื้นที่ภาคตะวันออก สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ถือว่าแทบไม่พบความซ้ำซ้อนของการดำเนินการ แม้ว่าจะมีบางหน่วยงานที่ดำเนินงานในประเด็นเดียวกันในพื้นที่เดียวกัน เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่บางจังหวัดของกรมการพัฒนาชุมชนกับสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แต่เมื่อศึกษารายละเอียดการดำเนินการแล้วมีความแตกต่างกันในกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการดำเนินการจึงมีลักษณะส่งเสริมซึ่งกันและกันมากกว่าความซ้ำซ้อน

4.4 ข้อค้นพบอื่นๆ

1. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในทั้ง 3 แผนงานหลัก ยังถือว่าเป็นจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 ที่กำหนดให้จังหวัดชลบุรี จะต้องยกระดับคุณภาพของธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติเพื่อเป็นฐานการกระจายรายได้และการสร้างงาน รวมไปถึงบทบาทของเมืองพัทยาที่เป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติและสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก

2. ลักษณะของกิจกรรม/โครงการด้านการท่องเที่ยวและบริการส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดเล็กโดยมีเป้าหมายหรือผลสัมฤทธิ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะแห่งหรือพื้นที่นั้น ๆ ยังขาดกิจกรรม/โครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบในระดับพื้นที่ภาค อีกทั้ง มิได้มีการนำจุดเน้นการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและบริการตามทิศทางการพัฒนาภาคมาสร้างห่วงโซ่คุณค่าเพื่อออกแบบกิจกรรม/โครงการ ต้นน้ำ และปลายน้ำให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของการท่องเที่ยวและบริการในภาพรวมของพื้นที่ภาคตะวันออกให้มีเอกภาพมากขึ้น

3. จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกมีบริบทในพื้นที่ และระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันมากโดยเฉพาะ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยองในซีกตะวันตก กับจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราดในซีกตะวันออก ทำให้การวางแผนพัฒนาและจัดทำแผนงาน กิจกรรม โครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ร่วมกันยาก จึงอาจต้องทบทวนการจัดกลุ่มจังหวัดเสียใหม่

4. ในพื้นที่ภาคตะวันออกมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากที่มีรายได้และฐานะการคลังค่อนข้างดี แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้กลับมีบทบาทในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในระดับภาคน้อย เนื่องจากแนวเขตและพื้นที่บริการของท้องถิ่นบางแห่งครอบคลุมพื้นที่แคบ ไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ ทำให้มีข้อจำกัดในจัดทำโครงการใหญ่ๆ ที่มีผลถึงการพัฒนาพื้นที่ในระดับภาค

5. มีการจัดสรรงบประมาณบางส่วนไว้ในแผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ กิจกรรม : ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายดำเนินงานพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยการท่องเที่ยวโดยชุมชน : สานพลังประชารัฐพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวอาจไม่สะท้อนผลการดำเนินงานต่อแผนงานบูรณาการดังกล่าวข้างต้นมากนัก แต่อาจส่งผลโดยตรงต่อแผนงานบูรณาการอื่นในงบประมาณเดียวกัน ได้แก่ แผนบูรณาการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานเจ้าภาพด้วย

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการจัดทำงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจ (หรือแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค) โดยจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานทั้งในระดับกระทรวง/กรม กลุ่มจังหวัด รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ภาคต่างๆ ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่ภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ทำให้กรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สถานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตถึงความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณในแผนงานดังกล่าว กับงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นแผนงานบูรณาการมิติพื้นที่ที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว

อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้จัดทำงบประมาณในแผนงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยเปลี่ยนชื่อเป็น “**แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ภาค**” เพื่อให้เกิดความชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาคตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่ภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และสร้างกลไกใหม่ในการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงบประมาณและการดำเนินงานใน 3 มิติ โดยใช้พื้นที่ภาคเป็นตัวตั้ง

ทั้งนี้ ในการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยแผนงานบูรณาการ 3 แผนงาน อันประกอบด้วย แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาค แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้การบูรณาการงบประมาณและการดำเนินงานในระดับพื้นที่ภาค ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยกระบวนการจัดทำงบประมาณและบูรณาการการบริหารงานเชิงพื้นที่ จะต้องมีการจัดแผนพัฒนาภาคในแต่ละภาค การทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกัน รวมถึงต้องมีการบูรณาการแผนในพื้นที่ของส่วนราชการ/หน่วยงานต่างๆ กับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ในลักษณะการบูรณาการงบประมาณใน 3 มิติ คือ มิติหน่วยงาน (Function) มิตินโยบายสำคัญ (Agenda) และมิติพื้นที่ (Area) โดยใช้พื้นที่ภาคเป็นตัวตั้ง ซึ่งปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้ระบบงบประมาณเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ

1. กระบวนการจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องระหว่างกิจกรรม/โครงการดำเนินงานในพื้นที่กับแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ

2. การลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน และ

3. ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของการดำเนินงาน ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ที่จะส่งต่อคุณค่าเป็นภาพรวมการพัฒนาในระดับพื้นที่ภาค และสะท้อนถึงเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวต่อไป

สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล ได้ตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าว จึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) กรณีศึกษา : พื้นที่ภาคตะวันออก โดยได้ศึกษา วิเคราะห์ ผลของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในพื้นที่ภาคตะวันออก ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ ทั้ง 3 แผนงาน โดยมุ่งแสวงหาคำตอบให้ 3 ประเด็นดังที่กล่าวมา เพื่อให้เป็นข้อมูลและบทเรียนสำคัญในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่จะมีการนำระบบการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ

การศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้ใช้พื้นที่ภาคตะวันออก อันประกอบด้วย 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่กรณีศึกษา เนื่องจากเป็นพื้นที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามนโยบายของรัฐบาลและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของการพัฒนา และได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก ซึ่งการศึกษานี้ ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสาร บทความ ตำราวิชาการ เพื่ออธิบายถึงหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณบูรณาการเชิงพื้นที่ เอกสารงบประมาณของปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เอกสารชี้แจงงบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ ภายใต้แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แนวทางการพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคตะวันออก การกำหนดสัดส่วนและรายได้ และการจัดสรรเงินอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนนโยบายและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยง สอดคล้อง และความซ้ำซ้อนของการจัดทำงบประมาณในมิติพื้นที่

นอกจากนี้ เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานและความสัมพันธ์ในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ของการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ คณะผู้ศึกษาให้กำหนดให้มีการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวและบริการเป็นตัวอย่งศึกษา เนื่องจากเป็นด้านที่สะท้อนให้เห็นภาพการบูรณาการงบประมาณและการดำเนินงานในมิติพื้นที่ได้ ทั้ง 3 แผนงาน โดยสังเกตการณ์ดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในกลุ่มพื้นที่จังหวัดภาคตะวันออก

โดยมีผลการศึกษา โดยสรุปแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นความเชื่อมโยงสอดคล้องของการจัดสรรงบประมาณ กับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก ในการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ ของพื้นที่ภาคตะวันออกทั้ง 3 แผนงานหลัก พบว่าการกำหนดเป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดเห็นความสอดคล้องกับทิศทาง เป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาภาคตะวันออก ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ชัดเจนในแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ซึ่งเป็นการจัดทำงบประมาณที่มุ่งสนองนโยบายและยุทธศาสตร์จากบนสู่ล่าง (Top Down) เป็นสำคัญ สำหรับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ในส่วนงบประมาณของจังหวัดต่าง ๆ นั้น จะเป็นการแก้ไขปัญหาและความต้องการของพื้นที่ จึงมุ่งไปที่การจัดทำกิจกรรมโครงการตามความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามในส่วนงบประมาณของกลุ่มจังหวัดนั้น เริ่มให้ความสำคัญกับกิจกรรมโครงการที่ส่งผลกระทบในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดมากขึ้น จึงเห็นความสอดคล้องสัมพันธ์กับเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาภาคตะวันออกอยู่บ้าง สำหรับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ค่อนข้างชัดเจนว่าการจัดสรรงบประมาณมิได้คำนึงถึงเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค เนื่องจากมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการจัดบริการสาธารณะตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ

2. ประเด็นความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของการดำเนินกิจกรรมโครงการ จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของกิจกรรม/โครงการ ในลักษณะ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ของการจัดสรรงบประมาณ และการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ภายใต้แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ทั้ง 3 แผนงานหลัก ของพื้นที่ภาคตะวันออกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่าแม้ตามเอกสารงบประมาณมีการจัดโครงสร้างเชื่อมโยงของกิจกรรม/โครงการให้เห็นความสัมพันธ์ในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของการดำเนินการอย่างมีระบบ แต่จากการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานในพื้นที่ คณะผู้ศึกษากลับพบว่ากิจกรรมโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่มีความเป็นเอกเทศ กล่าวคือไม่สามารถระบุได้ว่ากิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ แต่ละหน่วยงานดำเนินการมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ที่จะสามารถสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเด็นใด เรื่องใด หรือเส้นทางการท่องเที่ยวใด ทำให้ไม่เห็นภาพความเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ระดับภาคได้ อีกทั้ง กิจกรรม/โครงการส่วนใหญ่ยังให้น้ำหนัก

ไปที่กิจกรรมต้นน้ำในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเป็นหลักส่วนกิจกรรมกลางน้ำ การสร้างกิจกรรมหรือพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และกิจกรรมปลายน้ำการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวยังให้น้ำหนักไม่มากนัก ทั้งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

3. ประเด็นความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานของกิจกรรม/โครงการ ในประเด็นเรื่องความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานนั้น ถือว่าการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวและบริการในพื้นที่ภาคตะวันออกสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ไม่พบความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานในพื้นที่อย่างชัดเจน แม้จะพบว่าจะมีบางกิจกรรม/โครงการที่มีการดำเนินงานในประเด็นเดียวกัน ในพื้นที่เดียวกันหลายหน่วยงาน เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กับสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ด้วยกัน แต่เมื่อศึกษารายละเอียดการดำเนินงานแล้วกลับพบว่ามีความแตกต่างกันในกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบการดำเนินงาน จึงมีลักษณะการส่งเสริมซึ่งกันและกันมากกว่าความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน

ดังนั้น จากผลการศึกษาอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในมิติพื้นที่ (Area) ของภาคตะวันออก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมิได้นำกรอบทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาค ตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มาเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณ และการดำเนินงานอย่างจริงจังนัก โดยจะเห็นชัดเจนว่ามีเพียงแผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคที่ยึดถือตามกรอบทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาค มากำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณ เป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดการดำเนินงาน ส่วนแผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณของจังหวัดส่วนใหญ่มุ่งตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่เป็นสำคัญ ส่วนงบประมาณของกลุ่มจังหวัดก็ยังมีลักษณะกระจายงบประมาณไปใช้แก้ไขปัญหาความจำเป็นของจังหวัดต่าง ๆ ทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด

สำหรับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นค่อนข้างชัดเจนว่า การจัดสรรงบประมาณมิได้คำนึงถึงเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาภาค เนื่องจากมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการจัดบริการสาธารณะตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก จึงขาดศักยภาพในการที่จะทำโครงการขนาดใหญ่ให้มีผลกระทบต่อภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ภาค

นอกจากนั้น เมื่อมองภาพรวมของการบูรณาการงบประมาณระหว่างแผนงานในมิติพื้นที่ทั้ง 3 แผนงานด้วยกันแล้ว จะเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานค่อนข้างจะมีความเอกเทศในแต่ละแผนงาน ทั้งนี้ เนื่องจากกลไกงบประมาณที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่อาจทำให้เกิดการบูรณาการข้ามแผนงานได้

ข้อเสนอแนะ

1) เพื่อให้การบูรณาการงบประมาณและการดำเนินงานในพื้นที่ภาคมีประสิทธิภาพควรปรับปรุงกลไกในการขับเคลื่อนการบูรณาการงบประมาณมิติพื้นที่ ให้มีองค์กรรับผิดชอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาคของแต่ละภาค โดยให้มีอำนาจหน้าที่จัดแผนพัฒนาภาค จัดทำงบประมาณ และควบคุมการดำเนินงานของส่วนราชการ/หน่วยงานที่เข้ามาดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภาคที่มีความเป็นเอกภาพ

2) ควรมีการทบทวนบทบาทของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) และคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ให้สอดคล้องกับกลไกการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการใหม่ และทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาคที่จัดทำขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้ เมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาภาคแล้วอาจต้องพิจารณายกเลิกการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยให้ใช้แผนพัฒนาภาคเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี การจัดสรรงบประมาณ และการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัด

3) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการงบประมาณระหว่างแผนงานในมิติพื้นที่ (Area) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดทำแผนพัฒนาภาคควรมีบัญชีโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภาค โดยกำหนดพื้นที่ดำเนินการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และจัดลำดับความสำคัญไว้ให้ชัดเจน พร้อมทั้งจะนำมาจัดสรรงบประมาณได้ ซึ่งบัญชีโครงการดังกล่าวต้องกำหนดองค์ประกอบ ขนาด และลำดับชั้นว่าโครงการขนาดไหน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นเข้ามาดำเนินการในแผนพัฒนาภาค ทั้งนี้ เพื่อให้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันตั้งแต่ ระดับท้องถิ่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ระดับภาค และประเทศ

4) เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรม/โครงการภายใต้งบประมาณของท้องถิ่น จังหวัด กลุ่มจังหวัด และงบประมาณของส่วนราชการภายใต้แผนงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาพ มีความเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่คุณค่าไปสู่ภาพรวมการพัฒนาในระดับภาค ควรนำจุดเน้นการพัฒนาในแต่ละด้านตามแผนพัฒนาภาคมาสร้างห่วงโซ่แล้วจึงออกแบบกิจกรรม/โครงการ ให้เชื่อมโยงสอดคล้องกัน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานในแต่ละปีของหน่วยต่าง ๆ

5) ควรมีการทบทวนการกำหนดกลุ่มจังหวัด และการแบ่งพื้นที่ภาคเพื่อการพัฒนาและบูรณาการงบประมาณใหม่ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออก เนื่องจากพบว่า บริบทและระดับการพัฒนาของจังหวัดที่นำมารวมกันเป็นกลุ่มจังหวัดมีความแตกต่างกันมาก โดยอาจจะแยกจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง ออกจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเดิมเนื่องจากมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดมาก

6) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ในระดับภาค ควรใช้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจของรัฐบาลมาเป็นเครื่องมือจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพและความพร้อม เข้ามาดำเนินกิจกรรมโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค โดยต้องเป็นโครงการที่มีระดับความสำคัญมีผลกระทบวงกว้างที่จะส่งเสริมการทำงานพื้นที่ภาคได้อย่างแท้จริง

7) ควรมีการปรับปรุงโครงสร้าง และประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้รองรับกับการขยายตัวของพื้นที่เมืองและการเติบโตภาคเศรษฐกิจในพื้นที่ ซึ่งนับวันจะไม่มีรอยต่อตามเขตการปกครอง โดยเฉพาะในพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกอาจต้องควมรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงที่มีแนวเขตติดต่อกันเข้าด้วยกันให้เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ หรือเป็นการรวมตัวกันในลักษณะสหการ เพื่อให้มีศักยภาพดำเนินการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด หรือภาค เช่น เมืองพัทยา กับเทศบาลเมืองนาจอมเทียน เทศบาลเมืองหนองปรือ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (มกราคม 2561). **ข้อมูล อบท. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2561, จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>
- กองบรรณาธิการ. (พฤษภาคม 2560). **เจาะลึกการลงทุนใน EEC (Eastern Economic Corridor)**
- พื้นที่ยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0**. นิตยสาร Modern Manufacturing Magazine, น.49. กอบศักดิ์ ภูตระกูล. (20 กรกฎาคม 2559). **ทำไมต้องมีโครงการ Eastern Economic Corridor**. กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ สืบค้นวันที่ 8 มกราคม 2561, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/638337>
- คณะกรรมการจัดการความรู้ กระทรวงมหาดไทย. (ม.ป.ป). **ห่วงโซ่คุณค่า และห่วงโซ่อุปทาน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2561, จาก http://km.moi.go.th/km/quality_plan/link/link12.pdf
- สำนักงานประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2561). **เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เล่มที่ 12 (4)** สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2561, จาก <http://www.bb.go.th/topic3.php?sort=2&gid=862&mid=545>
- สำนักงานประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2561). **เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เล่มที่ 12 (5)** สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2561, จาก <http://www.bb.go.th/topic3.php?sort=2&gid=862&mid=545>
- _____. (2560). **คู่มือการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2560, จาก <http://www.bb.go.th/>
- _____. (สิงหาคม 2560). **เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการมอบนโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ณ วันที่ 16 สิงหาคม 2560**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2561, จาก <http://www.bb.go.th/>
- สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก. (มีนาคม 2561). **ข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก**. ศาลากลางจังหวัดชลบุรี : กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานเลขาธิการ ก.บ.ภ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (พฤศจิกายน 2560). **ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2560, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?id=7267

สำนักงานเลขาธิการ ก.บ.ก. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

(พฤษภาคม 2560). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ

พ.ศ. 2560 เล่ม 134 ตอนพิเศษ 281 ง ราชกิจจานุเบกษา 17 พฤษภาคม 2560

สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2560, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=7267

Porter, M.E. (1985). **The Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior**

Performance. NY : Free Press.

ภาคผนวก ก

แผนปฏิบัติการในการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ของการดำเนินกิจกรรม/โครงการ (ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันออก)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

แผนปฏิบัติการในการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ของการดำเนินกิจกรรม/โครงการ (ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันออก)

โครงการ ศึกษา ติดตามการบูรณาการงบประมาณเชิงพื้นที่ (Area) ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
หัวข้อ : การบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) กรณีศึกษา : พื้นที่ภาคตะวันออก

๑. แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค				
ต้นน้ำ/พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว		วิธีการเก็บข้อมูล		วันเดือนปี
กลุ่มกิจกรรมที่ ๑/ พัฒนาคุณภาพแหล่ง ท่องเที่ยว	๑. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองพัทยา ก่อสร้างป้ายพิทยาเขาคันทัน (๑๔.๔ ล้านบาท)	เมืองพัทยา	ฟังบรรยายสรุป/ สังเกตการณ์/ สอบถาม	๗ มีนาคม ๒๕๖๑
กลุ่มกิจกรรมที่ ๒/ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัว	๑. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ (ค่าก่อสร้างอาคารและท่าเทียบเรือ ๒๔.๗ ล้านบาท) หน่วยงาน / กรมอุทยานแห่งชาติ สถานที่ดำเนินการ / เขาสวนผึ้งอุทยานแห่งชาติ สถานที่ดำเนินการ / เขาสวนผึ้งอุทยานแห่งชาติ	๑.สำนักงาน จังหวัดระยอง ๒.กรมอุทยาน แห่งชาติสัตว์ ป่าและพันธุ์ พืช	สังเกตการณ์/ สอบถาม	๘ มีนาคม ๒๕๖๑
	๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัว (ก่อสร้างสนามกีฬาและอุปกรณ์ประกอบ ๒๓.๑ ล้านบาท)	จังหวัด สมุทรปราการ	สังเกตการณ์/ สอบถาม	
	๓. ก่อสร้างสนามเรือแคนูสลาโลม (๑๒๒.๑ ล้านบาท) สถานที่ดำเนินการ/อ่างเก็บน้ำคลองบางไผ่ ตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง	กกท. สำนักงาน จังหวัดระยอง	สังเกตการณ์/ สอบถาม	๘ มีนาคม ๒๕๖๑
กลางน้ำ / สร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม		วิธีการเก็บข้อมูล		วันเดือนปี
กลุ่มกิจกรรมที่ ๑/ ส่งเสริมกิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่หลากหลาย	๑. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย (ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม ๑๔.๖ ล้านบาท) (และครุภัณฑ์ยานพาหนะ ๑๗.๓ ล้านบาท) สถานที่ดำเนินการ/ จังหวัดชลบุรี	จังหวัดชลบุรี สำนักงาน จังหวัดชลบุรี	สอบถาม	๗ มีนาคม ๒๕๖๑
	๒. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ภาคตะวันออก (ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ๑๕ ล้านบาท) สถานที่ดำเนินการ/ จังหวัดจันทบุรี	๑.สำนักงาน ปลัดกระทรวง การท่องเที่ยว และกีฬา ๒. สำนักงาน จังหวัดจันทบุรี	สังเกตการณ์/ สอบถาม	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
	๓.สานพลังประชารัฐพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ๕๓.๙ ล้านบาท) สถานที่ดำเนินการ/ พื้นที่ภาคตะวันออก	กรมการ พัฒนาชุมชน	สังเกตการณ์/ สอบถาม	
ปลายน้ำ/ การตลาด		วิธีการเก็บข้อมูล		วันเดือนปี
กลุ่มกิจกรรมที่ ๑/พัฒนา ประสิทธิภาพการตลาด และการประชาสัมพันธ์	๑. พัฒนาประสิทธิภาพการตลาด และการประชาสัมพันธ์ (ภาคตะวันออก) (ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดจันทบุรี ๑๒ ล้านบาท) สถานที่ดำเนินการ/ จังหวัดจันทบุรี	๑.สำนักงาน ปลัดกระทรวง ท่องเที่ยวและ กีฬา ๒.สำนักงาน จังหวัดจันทบุรี	สังเกตการณ์/ สอบถาม	๙ มีนาคม ๒๕๖๑

การศึกษา วิเคราะห์แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

๒. แผนงานบูรณาการส่งเสริมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ				
๑. แนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ผลผลิต /การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (ภาคการท่องเที่ยว)			จัดสรรเป็นงบจังหวัด	
ค้นหา/การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว			วิธีการ	วัน/เดือน/ปี
จังหวัดจันทบุรี	๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและได้มาตรฐานนานาชาติ	สำนักงาน จังหวัดจันทบุรี	สังเกตการณ์/ สอบถาม	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
จังหวัดชลบุรี	๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ การขยายตัวของชุมชนเมือง ๒. พัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี	สำนักงาน จังหวัดชลบุรี	สังเกตการณ์/ สอบถาม	๗ มีนาคม ๒๕๖๑
จังหวัดระยอง	๑. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ๒. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่	สำนักงาน จังหวัดระยอง	สังเกตการณ์/ สอบถาม	๘ มีนาคม ๒๕๖๑
จังหวัดตราด	๑. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตราด ๒. สร้างเสริมความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยวจังหวัดตราด ๓. พัฒนาเส้นทางคมนาคม เชื่อมการท่องเที่ยวจังหวัดตราด (๒ เส้นทาง) ๔. เพิ่มประสิทธิภาพน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคจังหวัดตราด	สำนักงาน จังหวัดตราด	สังเกตการณ์/ สอบถาม	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
กลาสน้ำ/การสร้างมูลค่าเพิ่มวิจัย นวัตกรรม และพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว			วิธีการเก็บข้อมูล	วันเดือนปี
จังหวัดจันทบุรี	-	-	-	-
จังหวัดชลบุรี	-	-	-	-
จังหวัดระยอง	-	-	-	-
จังหวัดตราด	๑. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีตราด (สวนผลไม้) ๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ตามแนวพระราชดำริจังหวัดตราด ๓. เพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดตราด	สำนักงาน จังหวัดตราด	สอบถาม / ขอข้อมูล	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
ปลายน้ำ /ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว			วิธีการเก็บข้อมูล	วันเดือนปี
จังหวัดจันทบุรี	๑. ยกระดับมาตรฐานการผลิตและ การตลาดสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ๒. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การตลาดและ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงความสัมพันธ์ สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	สำนักงาน จังหวัดจันทบุรี	สอบถาม / ขอข้อมูล	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
จังหวัดชลบุรี	๑. เพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของสินค้า บริการ และสินค้าท่องเที่ยวชลบุรีสู่สากล	สำนักงาน จังหวัดชลบุรี	สอบถาม / ขอข้อมูล	๗ มีนาคม ๒๕๖๑
จังหวัดระยอง	๑. ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวจังหวัดระยอง	สำนักงาน จังหวัดระยอง	สอบถาม / ขอข้อมูล	๘ มีนาคม ๒๕๖๑
จังหวัดตราด	-	-	-	-

การศึกษา วิเคราะห์แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

๒. แนวทางการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว			จัดสรรเป็นงบกลุ่มจังหวัด	
ค้นหา/การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว			วิธีการ	วัน/เดือน/ปี
กิจกรรมที่ ๑ /พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (๒๔ ล้านบาท)	-ค่าซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติอ่าวคุ้งกระเบน อ.ท่าใหม่ (๑๕ ล้านบาท)	จังหวัดจันทบุรี	สังเกตการณ์/สอบถาม	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
กิจกรรมที่ ๒/ปรับปรุงประสิทธิภาพทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว (๕๙ ล้านบาท)	๑. ก่อสร้างถนน หมายเลข ๓๒๔๔ ไปแหล่งท่องเที่ยวเขาคิชฌกูฏ (๔๐ ล้านบาท) ๒. ปรับปรุงถนนทางหมายเลข ทพ.จบ.๕๐๒๑ ไปแหล่งท่องเที่ยวเขาคิชฌกูฏ (๑๙.๕ ล้านบาท)	จังหวัดจันทบุรี	สังเกตการณ์/สอบถาม	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
กิจกรรมที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษหน่วยงาน/จังหวัดจันทบุรี	๑. ก่อสร้างทางและสะพานทางหลวงหมายเลข ๓๒๑๐ ต.หนองตากถ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี (๓๐ ล้านบาท)	จังหวัดจันทบุรี	สังเกตการณ์/สอบถาม	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
	๒. ปรับปรุงทางและสะพาน (๓๕ ล้านบาท) หน่วยงาน/ จังหวัดตราด	จังหวัดตราด	สังเกตการณ์/สอบถาม	๙ มีนาคม ๒๕๖๑
กลางทาง/การสร้างมูลค่าเพิ่มวิจัย นวัตกรรม และพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว			วิธีการเก็บข้อมูล	วันเดือนปี
กิจกรรมที่ ๑/พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก	การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก - โครงการฝึกอบรมและสัมมนา (๓.๙ ล้านบาท)	กลุ่มจังหวัดสำนักงานจังหวัดชลบุรี	สอบถาม	๗ มีนาคม ๒๕๖๑
ปลายทาง/ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว			วิธีการเก็บข้อมูล	วันเดือนปี
กิจกรรมที่ ๑/พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก	การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก - งบดำเนินงาน (ค่าจ้างเหมาบริการ ๒๕.๓ ล้านบาท)	กลุ่มจังหวัดสำนักงานจังหวัดชลบุรี	สังเกตการณ์/สอบถาม	๗ มีนาคม ๒๕๖๑
๓. แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			เฉพาะโครงการสำคัญที่ปรากฏในเอกสารงบประมาณของพื้นที่ภาคตะวันออก	
ผลลัพธ์ที่ ๑ แหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมและพัฒนา				
ค้นหา/การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว			วิธีการ	วัน/เดือน/ปี
กิจกรรม: ส่งเสริมการท่องเที่ยว	ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงภูมิทัศน์หาดตลิ่ง-พทยา (งบประมาณ ๑๐๔.๑๓ ล้านบาท) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ สถานที่ดำเนินการ/ เมืองพทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	เมืองพทยา	สังเกตการณ์/สอบถาม	๗ มีนาคม ๒๕๖๑
กลางทาง/การสร้างมูลค่าเพิ่ม วิจัย นวัตกรรม และพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว			-	
ปลายทาง/ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว			-	

กำหนดการเดินทางในประเทศ

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาและติดตามการบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) กรณีศึกษา : พื้นที่ภาคตะวันออก
ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ – วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๑

วัน/เดือน/ปี	เวลา	การเดินทางและภารกิจราชการ
๗ มีนาคม ๒๕๖๑	๐๕.๐๐ นาฬิกา	เดินทางออกจากที่พัก
	๐๖.๓๐ นาฬิกา	คณะเดินทางพร้อมกัน ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
	๐๗.๐๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปยังอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
	๐๘.๓๐ นาฬิกา	คณะเดินทางถึงศาลากลางจังหวัดชลบุรี
	๐๙.๐๐ นาฬิกา	- รับฟังบรรยายสรุปภาพรวมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก จากเจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัดชลบุรี (ในฐานะหัวหน้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก) เกี่ยวกับ • ความสอดคล้องของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์การพัฒนา ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ภายใต้แผนฯ ฉบับที่ ๑๒ และ • การจัดสรรงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก เพื่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงโครงการ/กิจกรรม ด่านน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และการบูรณาการ งบประมาณในมิติพื้นที่ ของ ๓ แผนงานหลัก - เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานในกิจกรรมโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ (๓ แผนงานหลัก) ของจังหวัดชลบุรี ด้วยการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์การดำเนินงานในพื้นที่โครงการ/กิจกรรม ได้แก่ ๑. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก (กลางน้ำ) ๒. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก (ปลายน้ำ) ๓. กิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายของจังหวัดชลบุรี (กิจกรรม/กลางน้ำ/ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ภาค)
	๑๒.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารกลางวัน
	๑๓.๐๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปยังศาลาว่าการเมืองพัทยา อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
	๑๔.๓๐ นาฬิกา	รับฟังการบรรยายสรุปภาพรวมของการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) - การส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ภาค - แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ด้านโครงสร้างพื้นฐานเมืองพัทยา ภายใต้ผลผลิตที่ ๑ แหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมและพัฒนา
	๑๕.๓๐ นาฬิกา	เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานในกิจกรรมโครงการที่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณ (๓ แผนงานหลัก) ของเมืองพัทยา ด้วยการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์การดำเนินงานในพื้นที่โครงการ/กิจกรรม ได้แก่ ๑. การปรับปรุงภูมิทัศน์หาดดงตาล-พัทยา ๒. การก่อสร้างป้าย “PATTAYA” จุดเขาดำหนัก
	๑๖.๓๐ นาฬิกา	ออกเดินทางจากเมืองพัทยา ไปยังจังหวัดระยอง
	๑๘.๐๐ นาฬิกา	เข้าพักที่โรงแรม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

การศึกษา วิเคราะห์แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

วัน/เดือน/ปี	เวลา	การเดินทางและการกิจราชการ
๘ มีนาคม ๒๕๖๑	๐๘.๐๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปยังศาลากลางจังหวัดระยอง
	๐๙.๐๐ นาฬิกา	รับฟังการบรรยายสรุปภาพรวมของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระยอง ภายใต้งบประมาณจังหวัด กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากสำนักงานจังหวัดระยอง
	๑๐.๓๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปศูนย์ฝึกกีฬาเรือพายราชนาวิ อ่างเก็บน้ำบางไผ่ อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
	๑๑.๐๐ นาฬิกา	เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานในพื้นที่โครงการก่อสร้างสนามแข่งขันเรือแคนูสลาโลม ณ ศูนย์ฝึกกีฬาเรือพายราชนาวิ อ่างเก็บน้ำบางไผ่ อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
	๑๒.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารกลางวัน
	๑๓.๐๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด ตำบลเพ อำเภอมือเมือง จังหวัดระยอง
	๑๔.๓๐ นาฬิกา	รับฟังการบรรยายโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด ที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาพื้นที่ภาคจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
	๑๖.๐๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปยังจังหวัดตราด
	๒๐.๐๐ นาฬิกา	เข้าพักที่โรงแรม อำเภอมือเมือง จังหวัดตราด
๙ มีนาคม ๒๕๖๑	๐๘.๓๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปยังศาลากลางจังหวัดตราด
	๐๙.๐๐ นาฬิกา	รับฟังการบรรยายสรุปภาพรวมของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวจังหวัดตราด ในกิจกรรมกลางน้ำ ภายใต้แผนการพัฒนาพื้นที่ภาคจังหวัด และกลุ่มจังหวัด - โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร - โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวพระราชรัฐ - โครงการเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน
	๑๒.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารกลางวัน
	๑๓.๐๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปยังศาลากลางจังหวัดจันทบุรี
	๑๔.๐๐ นาฬิกา	รับฟังการบรรยายสรุปภาพรวมจากสำนักงานจังหวัดจันทบุรีเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการท่องเที่ยวในโครงการต่าง ๆ ดังนี้ - โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี - โครงการก่อสร้างถนนไปด่านโป่งน้ำร้อน อำเภโป่งน้ำร้อน - โครงการก่อสร้างถนนและสะพานเข้าเขาฉกชฌกฏ - โครงการซ่อมแซมสะพานทางเดินธรรมชาติ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน
	๑๖.๓๐ นาฬิกา	ออกเดินทางกลับกรุงเทพฯ
	๑๘.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารเย็น
	๒๑.๐๐ นาฬิกา	เดินทางกลับถึงสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์

หมายเหตุ: กำหนดการนี้ อาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

รายนามคณะผู้ศึกษา ติดตามการบูรณาการงบประมาณเชิงพื้นที่ (Area)

กรณีศึกษา : พื้นที่ภาคตะวันออก

(๑) สิบตำรวจตรี ธาม มาฉิม	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ	หัวหน้าทีม
(๒) นางพิทยาภรณ์ บางพระ	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ	
(๓) นายณรงค์ชัย ฐิตินันท์พงศ์	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ	
(๔) นางสาวศิริขวัญ วิเชียรเพลิส	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ	
(๕) นายวีระวัฒน์ พิลากุล	นักวิเคราะห์งบประมาณปฏิบัติการ	

ภาคผนวก ข

ภาพการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยการสัมภาษณ์หน่วยงานเจ้าของโครงการ / สังกัดการณในพื้นที่โครงการ/กิจกรรม
ระหว่างวันที่ 7 - 9 มีนาคม 2561 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ณ ศาลากลาง จังหวัดชลบุรี วันที่ 7 มีนาคม 2561

ณ ศาลาว่าการเมืองพัทยา อ.บางละมุง จ.ชลบุรี วันที่ 7 มีนาคม 2561

ภาพการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยการสัมภาษณ์หน่วยงานเจ้าของโครงการ /สังเกตการณ์ในพื้นที่โครงการ/กิจกรรม ระหว่างวันที่ 7 - 9 มีนาคม 2561 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

สังเกตการณ์ในพื้นที่โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์หาดดงตาล - พัทยา วันที่ 7 มีนาคม 2561

ณ ศาลากลาง จังหวัดระยอง วันที่ 8 มีนาคม 2561

การศึกษา วิเคราะห์แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

ภาพการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยการสัมภาษณ์หน่วยงานเจ้าของโครงการ /สังเกตการณ์ในพื้นที่โครงการ/กิจกรรม ระหว่างวันที่ 7 - 9 มีนาคม 2561 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ณ ศูนย์ฝึกกีฬาเรือพายราชนาวิ อ.บ้านฉาง จ.ระยอง วันที่ 8 มีนาคม 2561

ณ อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด จ.ระยอง วันที่ 8 มีนาคม 2561

การศึกษา วิเคราะห์แผนงานบูรณาการในมิติพื้นที่ (Area) : กรณีศึกษา พื้นที่ภาคตะวันออก

ภาพการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยการสัมภาษณ์หน่วยงานเจ้าของโครงการ /สังเกตการณ์ในพื้นที่โครงการ/กิจกรรม
ระหว่างวันที่ 7 - 9 มีนาคม 2561 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ณ ศาลากลาง จังหวัดตราด วันที่ 9 มีนาคม 2561

ณ ศาลากลาง จังหวัดจันทบุรี วันที่ 9 มีนาคม 2561

ภาพการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยการสัมภาษณ์หน่วยงานเจ้าของโครงการ /สังเกตการณ์ในพื้นที่โครงการ/กิจกรรม
ระหว่างวันที่ 7 - 9 มีนาคม 2561 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ณ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย วันที่ 29 มีนาคม 2561

ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วันที่ 24 เมษายน 2561

ภาคผนวก ค

ข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก
โดย สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก สำนักงานจังหวัดชลบุรี
ณ วันที่ 7 มีนาคม 2561

ข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

1.	ทิศทางการพัฒนาของภาคตะวันออก 2560 – 2564	
ตำแหน่งการพัฒนา	“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”	
จุดเน้นการพัฒนา	อุตสาหกรรม	พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
	เกษตรกรรม	พัฒนาภาคตะวันออกเป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล
	ท่องเที่ยว	ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว
	ทรัพยากรธรรมชาติ	เร่งแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่มีความวิกฤติและจัดระบบบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
วิสัยทัศน์	ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน ฐานการผลิตและจำหน่ายผลไม้ ประมง และปศุสัตว์เพื่อการส่งออก แหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติ เชิงนิเวศน์ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน พื้นที่เศรษฐกิจบริเวณชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และประตูสู่เศรษฐกิจโลก	
เป้าประสงค์รวม	1. เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีเสถียรภาพ มาตรฐานสู่สากล และสามารถแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศ 2. เป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจ การขนส่ง การค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ ระดับนานาชาติ พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น และมีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ	
ประเด็นยุทธศาสตร์	1. ยกระดับการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชลบุรี และระยองให้เป็นฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในอาเซียน 2. การพัฒนาการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานมีความทันสมัยและเป็นสากลเพื่อให้ฐานการผลิตและจำหน่ายผลไม้ ประมง และปศุสัตว์เพื่อการส่งออก 3. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติ เชิงนิเวศน์ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน 4. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจบริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม 5. ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความหลากหลาย อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ และมีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศน์	

ข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

2.	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก		
2.1 จังหวัด	1.จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดตราด		
2.2 เนื้อที่	17,072 ตารางกิโลเมตร	คิดเป็นร้อยละ 3.33 ของประเทศ	
2.3 ประชากร	รวม 2,904,510 คน	ชาย 1,426,943 คน	หญิง 1,477,567 คน
	คิดเป็นร้อยละ 4.41 ของประเทศ		
2.4 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	อุตสาหกรรม 21%	เกษตรกรรม 12%	ที่เหลื๋อขายส่งขายปลีก โรงแรมบริหารอาหาร
2.5 GRP (ปี 58)	2,405,267 ล้านบาท	17,59 ของ GDP	ลำดับที่ 1 ใน 18 กลุ่ม
2.6 รายได้เฉลี่ย	432,712 คนต่อปี		
3.	ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว		
จุดแข็ง	แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงนานาชาติ รายได้จากการท่องเที่ยวลำดับ 2 ของประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โครงข่ายถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างมีความครอบคลุม สมบูรณ์		
จัดอ่อน	การแย่งกันใช้น้ำ สภาพโครงสร้างพื้นฐานทรุดโทรมและเริ่มไม่เพียงพอกับปริมาณการใช้บริการ		
โอกาส	การรวมกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ความร่วมมือภูมิภาค อนุภูมิภาคและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กระแสความนิยมสินค้าและรูปแบบการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่		
อุปสรรค	การเปลี่ยนทางของสภาพภูมิอากาศและภัยทางธรรมชาติ ระบบคุณค่าที่ดีของสังคมไทยเสื่อมถอยลง		
รายได้	ในปี 2559 มีนักท่องเที่ยว 19,097,440 คน มีรายได้ 198,801.56 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 58 จำนวน 12, 660.57 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.8		
4.	กิจกรรม/โครงการด้านการท่องเที่ยวปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติ เชนินเวศน์ เชนเกษตร เชนสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน		
ห่วงโซ่คุณค่า	ต้นน้ำ/ ฟื้นฟู อนุรักษ์ จัดระเบียบ แหล่งท่องเที่ยว	กลางน้ำ/ ยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยว	ปลายน้ำ/ ส่งเสริมการตลาด
โครงการ	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	โครงการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก (กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน)	โครงการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออก (กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกภายใต้ตราสัญลักษณ์สี่แสนตะวันออก (25.3 ล้านบาท)
กิจกรรมย่อย	1. ช่อมแซมสะพานทางเดิน	กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการ	

ข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

	ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อ่าวคุ้งกระเบน จ. จันทบุรี 2. ปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกเขาชะเมาและน้ำตกคลองปลาก้าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง จ.ระยอง 3. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ (ศาลา 8 เหลี่ยม) จ.จันทบุรี 4. เพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหมายเลข 3249 ตอนเขาไร่ยา-แพร่ฯหายัง จ.จันทบุรี 5. เพิ่มประสิทธิภาพเส้นทางเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสายแยก ทช.จบ.5021-คลองพลู อ.เขาคิชฌกูฏ จ.จันทบุรี 6. กิจกรรมก่อสร้างห้องน้ำสาธารณะ(Universal Design) เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว บริเวณอ่างศิลา จ.ชลบุรี 7. กิจกรรมพัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง จ.ระยอง (เขาวงกต) 8. กิจกรรมก่อสร้างห้องน้ำสาธารณะบริการนักท่องเที่ยว บริเวณแหล่งท่องเที่ยว จ.จันทบุรี	ท่องเที่ยวโดยชุมชน 3.9 ลบ.) 1.การอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชน 2.เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์และบริการที่สนับสนุนการท่องเที่ยว โดยชุมชน 3.เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 4.การศึกษาดูงานชุมชนที่เป็นตัวอย่างที่ดี(Best Practice) เกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน หน่วยงานดำเนินการ / สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดจันทบุรี	1. การตลาดและการขายในประเทศงานไทยเที่ยวไทย 2.กีฬาเพื่อการท่องเที่ยว 3.งานแสดงอาหารและเครื่องดื่ม ภาคตะวันออก (Eastern Food Hoteliers Expo 2017) หน่วยงานดำเนินการ / สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดชลบุรีและ สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออก
--	---	--	--

สำนักงานประมาณของรัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. 0 2244 2222 โทรสาร 0 2244 2088
www.parliament.go.th/parbudget